

Årsberättelse

1896.

I. Stadsfullmäktige.

Af de under ifrågavarande redogörelseår af Stadsfullmäktige handlagda ärenden anföras följande:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Då Stadsfullmäktige vid sammanträde den 16 Maj 1893 behandlade frågan om uppgörande af förslag till byggnadsstadga för fabriksstomterna i staden, beslöto Fullmäktige bland annat ¹⁾: uppdraga åt Drätselkammaren att till ny pröfning upptaga frågan derom, huruvida fabriksområdet i trakten af Hafshammen till den del, detsamma ännu var odisponerad, helt och hållet eller delvis borde såsom sådant bibehållas, samt till Fullmäktige inkomma med yttrande såväl derom, som ock om icke annorstädes, särskildt å Berghäll, Gumtäckt, Sörnäs, Busholmen och Blåbergslandet funnes för fabriksstomter lämpliga områden; och infordrade med anledning deraf Drätselkammaren yttrande af Byggnadskontoret. Till följd af ärendets stora omfattning och af detsamma föranledda vidlyftiga undersökningar, ritningsarbeten och kostnadsberäkningar kunde Byggnadskontoret emellertid först nu afgifva sitt förslag och utlåtande, utgående förnämligast derpå ²⁾, att såsom fabriksplatser skulle bibehållas endast kvarteret n:o 180, hvori de flesta tomter redan blifvit försålda, kvarteret n:o 177, som numera äges af Munkholmens Aktiebolag och kvarteret n:o 170, uti hvilket de enskilda tomterna likvisst gifvits en något förändrad form, hvarigenom inledande af jernväggsspår från hamnbanan till desamma möjliggjorts, samt kvarteret n:o 181 reserveras för stadens behof; att nya fabriksstomter skulle beredas invid Sörnäs hamn

Ändring af
stadsplan för
6:te och 7:de
stadsdelarne.

¹⁾ Se 1893 års berättelse pg. 90. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 10.

genom utfyllning af den utanför villalägenheten Södervik belägna hafsviken äfvensom å sjelfva denna lägenhet; samt att alternativt de s. k. Janssonska odlingarna, hvilka ligga vid Sörnäs bibana och för hvilka arrenderätten utgår år 1897, indelades till fabriksplatser. Med afseende derå att kvarteren N:ris 179 och 182 icke lämpade sig för en indelning i regelbundet begränsade bostadstomter, hade Byggnadskontoret uppgjort ett förslag till dessa quarters indelning i villatomter, som skulle bebyggas enligt enahanda byggnadsordning, som är gällande för Brunnssparkens östra område. Härutöfver inlemnade Byggnadskontoret till Drätselkammaren ett projekt till anordnande af magasins- och upplagstomter å den tilltänkta och delvis redan utförda utfyllningen af Gräsvikens norra del. Och som Drätselkammaren med iakttagande af vissa förändringar i förslagen fann skäl godkänna desamma, föreslog¹⁾ Kammarerna:

att Stadsfullmäktige ville godkänna Byggnadskontorets förslag till ändring af stadsplan för 6:te och 7:de stadsdelarna med de af Drätselkammaren i förslaget förordade förändringar beträffande gatunamn samt, sedan häraf betingade rättelser i kartan utförts, ansöka om Hans Kejsersliga Majestäts fastställelse af denna ändring äfvensom om rätt till villastads partiets bebyggande efter den för Ulrikasborgs brunnsparcs östra område gällande byggnadsordning; att Stadsfullmäktige äfven ville godkänna ändringen af gällande stadsplan rörande Sörnäs strandväg och kvarteren N:ris 288, 289 och 291 i 10:de stadsdelen samt härå söka nädig fastställelse; att Stadsfullmäktige omfattade Byggnadskontorets förslag angående magasins- och upplagstomter vid Gräsviken och, sedan kartan öfver dessa tomter kompletterats med gatunamn och tomtnumror, ansöka om behörig fastställelse äfven af detta förslag; att Stadsfullmäktige skulle, på sätt Drätselkammaren sig i saken uttalat, till fabriksstomter anvisa de föreslagna områdena å de s. k. Janssonska odlingarna och å delar af Södervik villalägenhet med derinvid föreslagen utfyllning i sjön; att Fullmäktige ville antaga de af Ingeniören Huber betingade villkoren för återlemnande till staden af tomten N:o 20 vid Petersgatan samt bemyndiga Drätselkammaren att vidtaga alla deraf föranledda åtgärder; samt slutligen att Stadsfullmäktige återupptog frågan om utarbetande af byggnadsordning för fabriksstomter i staden, i hvilken byggnadsordning borde införas nödiga bestämningar äfven angående bebyggande af magasins- och begagnande af upplagstomter.

¹⁾ Drks skrif. N:o 75 af den 5 mars. (Stfs tryckta handl. N:o 10).

Stadsfullmäktige remitterade ¹⁾ ärendet till ett särskildt tillsatt utskott, som dock icke hann under året slutföra sitt uppdrag.

För fullgörande af det bemyndigande, Drätselkammaren utverkat sig ²⁾ hos Stadsfullmäktige beträffande reglering af tomten N:o 1 vid Bergmansgatan, insände Drätselkammaren till Fullmäktige en af Byggnadskontoret uppgjord ritning till den af regleringen föranledda ändringen i stadsplan; hvarjemte Kammaren hemställde ³⁾ ej mindre att Stadsfullmäktige måtte i vederbörlig ordning utverka fastställelse af ifrågavarande ändring än ock bevilja af de till Fullmäktiges disposition för oförutsedda behof ställda medel ett anslag af 3,000 mark till betäckande af köpeskillingen för det till staden försälda trädgårdsområdet af nämnda tomt; och blef denna hemställan af Stadsfullmäktige godkänd ⁴⁾.

Sedan tomten N:o 7 vid vestra Hamngatan, som tidigare af staden förärats åt den på tomten N:o 9 vid samma gata anlagda Diakonissanstalten, återgått ⁵⁾ till staden samt anhållan om dess inlösen blifvit af hugad köpare framställd, men gården på nyssnämnda tomt N:o 9 i sådant fall komme att sakna inkörsport, ifall tomten N:o 7 skulle hållas vid den å nyligen fastställd stadsplan för Skatudden upptagen begränsning, hemställde ⁶⁾ Drätselkammaren, på Byggnadskontorets derom gjorda förslag, med biläggande af en plankarta, att Stadsfullmäktige ville utan ersättning tillerkänna egaren af meranämnda tomt N:o 9 ett tillskott från tomten N:o 7 af 126,810 m² areal, äfvensom i vederbörlig ordning utverka fastställelse å den häraf föranledda ändringen i stadsplan; och godkände ⁷⁾ Stadsfullmäktige denna hemställan.

Uti skrifvelse från Magistraten af den 8 Februari sub N:o 20 meddelades Stadsfullmäktige, att Finansexpeditionen i Kejs. Senaten medels skrifvelse af den 21 föregående Januari underrättat, att Kejs. Senaten vid samma dag skedd föredragning funnit direktorns för Myntverket hos Kejs. Senaten gjorda hemställan ⁸⁾ att byggnadstomten N:o 2 å Skatudden i denna stad blefve till statsverket återlemnad, icke till någon åtgärd föranledda; med anledning hvaraf Stadsfullmäktige beslöto ⁹⁾ meddela bevis öfver delfäendet.

I vanlig ordning genom Guvernören i länet och Magistraten hade Handels- och Industriexpeditionen i Kejs. Senaten infordrat definitiv upp-

¹⁾ Stfs prot. den 31 mars § 23. — ²⁾ Se 1895 års berättelse pg. 3. — ³⁾ Drks skrf. N:o 19 af den 30 jan. — ⁴⁾ Stfs prot. den 4 febr. § 11. — ⁵⁾ Se 1895 års berättelse pg. 13. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 20 af den 30 jan. — ⁷⁾ Stfs prot. den 4 febr. § 22. — ⁸⁾ Se 1895 års berättelse pg. 3. — ⁹⁾ Stfs prot. den 18 febr. § 18.

Reglering af
tomten N:o 1 vid
Bergmansgatan.

Reglering af
tomten N:o 9 vid
vestra Hamn-
gatan.

Myntverkets
tomt.

Försäljning af
kvarteret N:o 143
å Skatudden.

gift af Stadsfullmäktige å försäljningspriset för kvarteret N:o 143 å Skatudden samt de öfriga villkor, på hvilka detsamma kunde till statsverket öfverlätas; och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige på Drätselkammarens förslag ²⁾ aflåta det svar, att Fullmäktige förklara sig villiga att för ett pris af 13 mark per m² land uti kvarteret N:o 143 å Skatudden eller, då detta land uppgår till 3740 m², för en summa af 48,620 mark och mot befrielse för staden för hvarje vidare tillgörande för kvarterets utfyllning till den storlek och form, det i fastställd stadsplan intager, äfvensom från skyldighet att förr planera tillstötande gator och i dem nedlägga vatten- och kloakledningar, än andra byggnadsföretag å Skatudden sådant tilläfsventyrs påfordra, afstå sagda kvarter till statsverket, som deremot berättigas att anlägga kajer ikring kvarteret, ifall så af statsverket anses behöfligt, samt att från kvarterets norra del, likväl endast efter Stadsfullmäktige företedd ritning och på särskild ansökan, utbygga bryggor i norra hamnen, äfvensom med skyldighet att, i händelse kajer ikring kvarteret uti dess yttre begränsningslinier ej skulle utföras, senast inom tio år hafva kvarteret i viss regelbunden form emot vattnet så omgifvet med strandskoning af sten, att detsamma med afseende å vattenvariationen icke kan blifva i något afseende helsovådligt. Uti skrifvelse från Magistraten af den 15 Augusti underrättades ³⁾ sedermera Stadsfullmäktige, att Hans Kejs. Majestät täckts i allo godkänna de af Fullmäktige uppställda villkoren för försäljning till finska statsverket af ifrågavarande kvarter samt låta ur allmänna medel i länets ränteri utbetala den fordrade köpeskillingen.

Försäljning af
fabrikstomten
N:o 2 vid Sörnäs
strandväg.

Kommunalrådet F. W. Grönqvist, som af Ingenjören A. Stenberg tillöst sig icke blott arrenderätten till den del af villalägenheten Hagnäs, som hör till den blifvande tomten N:o 2 i fabrikskvarteret N:o 296 af 10:de stadsdelen, utan ock eganderätten till de å nämnda tomt uppförda byggnaderna, hade hos Drätselkammaren anhållit att få inlösa sagda tomt; och beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige på framställning ⁵⁾ af Drätselkammaren, som lätit i vanlig ordning uppmäta och värdera tomten, att bemyndiga Drätselkammaren att till bemålde kommunalråd för ett pris af 30,037 mark 7 penni försälja ifrågavarande tomt af 8582,019 m² areal på de för försäljning af fabrikstomter gällande betalnings- och öfriga villkor

-----
¹⁾ Stfs prot. den 21 april § 4. — ²⁾ Drks skrf. N:o 104 af den 16 april. — ³⁾ Stfs prot. den 8 sept. § 2. — ⁴⁾ Stfs prot. den 5 maj § 17. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 136 af den 23 april.

samt under det förbehåll beträffande ifrågasatt ändring i sträckningen å Sörnäs strandväg, att innehafvaren af tomten är skyldig att till staden afstå den till vägregleringen från tomten tilläfvarens afgang mot en godtgörelse, beräknad efter den afgang arealens storlek och samma enhetspris, som den första köparen af tomten erlagt till staden för markens inköp.

Såsom innehafvare af staden underlydande lägenheten Hagnäs och varande en af de fabrikssegare, hvilka år 1893 förbundit sig ¹⁾ under vissa förbehåll att, för den händelse de fabriks- och villalägenheter, hvilka de å arrende innehade, blefve i stadsplan intagna, omedelbart derefter tilllösa sig eganderätten till hvar sin af de nybildade fabriksstomter, som närmast motsvarade det af dem innehafda området, hade Ingenjören Adolf Stenberg hos Drätselkammaren framställt anhållan att få inlösa den enligt numera fastställd stadsplan inom området för sagda villa belägna fabriksstomten N:o 7 vid Neckens gränd i kvarteret N:o 296. Med anledning häraf lät Drätselkammaren i vanlig ordning uppmäta och värdera ifrågavarande tomt, hvarvid densamma befans hafva en areal af 17344,770 m² och uppskattades efter ett pris af 3 mark per m² till ett värde af 52,034 mark 31 penni. Och föreslog ²⁾ Drätselkammaren, då sökanden såsom önskningsmål tillika anhållit, att de årliga afbetalningarna å köpeskillingen finge ske med rabatt efter 4 0/0, med afseende derå att värderingsmännen vid uppskattningen af tomtens nuvarande värde ej tagit någon hänsyn dertill, att marken ännu för en tid af fem år är utarrenderad för det låga årsarrendet af 1,733 hektoliter råg och 268 mark kontant, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till sökanden å stadens vägnar afyttra nämnda fabriksstomt sålunda, att derå skulle utfärdas salubref, först sedan Ingenjören Stenberg, som emellertid tillsvidare förblefve vid sin arrenderätt till villalägenheten Hagnäs, i den ordning en efter 4 0/0 kapitalrabatt uppgjord tablå, slutande sig in summa å 47,871 mark 61 penni, utvisade, under åren 1897—1901 till stadskassan inbetalt de i tablån för hvarje år intagna kapitalafbetalningarna. Stadsfullmäktige beslöt ³⁾ visserligen bemyndiga Drätselkammaren att till ett pris af 52,034 mark 31 penni afyttra tomten N:o 7 vid Neckens gränd till sökanden, men tillika förklara att, derest sökanden icke santyckte till att omedelbart erlægga hela köpesumman eller till säkerhet för den-

Försäljning af
fabriksstomten
N:o 7 vid Neckens
gränd.

¹⁾ Se 1893 års berättelse pg. 17. — ²⁾ Drks skrf. N:o 218 af den 1 okt. — ³⁾ Stfs prot. den 20 okt. § 4.

samma bevilja inteckning, frågan om försäljning af tomten finge för närvarande förfalla.

Tomtplats för
blidskola.

Genom remiss af den 21 Januari hade Stadsfullmäktige anmodat Drätselkammaren att inkomma med utlåtande och förslag i anledning af en genom Guvernören i länet Stadsfullmäktige delgifven skrivelse från Ecklesiastik-expeditionen i Kejs. Senaten för Finland af den 11 sistförvikne December, innehållande förfrågan, huruvida staden vore villig att i stället för den jemlikt Stadsfullmäktiges beslut af den 29 December 1891 ¹⁾ till tomtplats för en blifvande läroanstalt för blinda barn upplåtna norra delen af qvarteret N:o 127 till statsverket utan ersättning upplåta någon annan för uppförande af ifrågavarande skolhus jemte internats- och ekonomiebyggnader lämpligare tomtplats. Och föreslog ²⁾ Drätselkammaren, efter att hafva inhemtat Byggnadskontorets yttrande, att Stadsfullmäktige ville såsom svar å Ecklesiastik-expeditionens förfrågan meddela: att staden vore villig att, under förbehåll att en tidsenlig fullständig läroanstalt för blinda barn med svenskt och finskt modersmål genom statsverkets försorg här inrättades, i stället för den till tomtplats för den tillernade anstalten tidigare upplåtta delen af qvarteret N:o 127 utan ersättning upplåta i främsta rummet tomterna N:ris 3 och 5 i qvarteret N:o 302 eller ock N:ris 7 och 9 i qvarteret N:o 303 i Berg-häll, men, i händelse dessa skulle befinnas oantagliga, alternativt dermed antingen tomterna N:ris 3 och 5 vid Fabriksgatan i qvarteret N:o 127 eller N:ris 29 och 31 vid Bergmangatan i qvarteret N:o 109.

Stadsfullmäktige, som emellertid till vidare beredning af ärendet öfverlemnade ³⁾ detsamma till det af Stadsfullmäktige tidigare tillsatta utskott, som fått i uppdrag att yttra sig rörande maximihöjden för byggnaderna i 7:de stadsdelen, beslöt ⁴⁾ att godkänna Drätselkammarens af utskottet understödda förslag, dock med sådant tillägg att Stadsfullmäktige för ändamålet alternativt afstodo jemväl tomterna N:ris 5 och 12 vid Jungfrustigen eller N:ris 1 och 2 vid Rådmangatan, alla belägna i qvarteret N:o 134, äfvensom att i det infortrade underdåniga utlåtandet anhållan skulle göras derom, att Fullmäktige inom årets utgång blefve underrättade, huruvida och i hvilken del Fullmäktiges nu framställda anbud blifvit af statsverket antaget.

Af ofvan anförda tomtplatser blef likväl icke någon enda af stats-

¹⁾ Se 1891 års berättelse pg. 6. — ²⁾ Drks skrf. N:o 23 af den 1 febr. (Stfs tryckta handl. N:o 6). — ³⁾ Stfs prot. den 4 febr. § 20. — ⁴⁾ Stfs prot. den 9 mars § 17.

verket godkänd, utan anbefalde uti skrifvelse af den 14 April Ecklesiastik-expeditionen i Kejs. Senaten Guvernören i länet infordra Stadsfullmäktige yttrande, huruvida staden vore villig att till tomtplats för sådan blindskola, som landets styrelse kunde finna af förhållandena betingad, att statsverket upplåta tomterna N:ris 1, 3 och 5 i kvarteret N:o 302 af området Berghäll afgiftsfritt för en tid af femtio år, med rättighet för statsverket att utan lösen till ego bekomma dessa tomter, såsnart desamma blifvit uti stadsplanen intagna. Och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige med anledning häraf till svar meddela: att Fullmäktige ansågo staden icke heller böra undandraga sig att anvisa sådant tillskott till förut erbjuden plats, som enligt Ecklesiastik-expeditionens ofvan åberopade skrifvelse befunnits önskvärdt för vinnande af tillräckligt utrymme för omförmälda blindskolas behof till statsverket upplåta tomterna N:ris 1, 3 och 5 i kvarteret N:o 302 af området Berghäll på de af Ecklesiastik-expeditionen föreslagna villkoren, hvarjemte Fullmäktige ville upprepa sin tidigare uttalade underdåniga anhållan att inom utgången af året få emotse underrättelse, huruvida förenämnda tomter eller några andra af de härförinnan alternativt erbjudna tomterna varda i anspråk tagna.

Medels Guvernörens i länet remiss, åtecknad Ecklesiastik-expeditionens till Guvernören aflättna skrifvelse för den 10 September, underrättades Stadsfullmäktige sedermera att Kejs. Senaten antagit Stadsfullmäktiges den 5 Maj gjorda anbud att för blindskolans i Helsingfors behof till statsverket upplåta sist anförda tomter i Berghäll afgiftsfritt för en tid af femtio år, med rättighet för statsverket att utan lösen bekomma dessa tomter, såsnart desamma blifvit i stadsplanen intagna; hvarhos Ecklesiastik-expeditionen meddelade att uppförandet af ett hus å sagda plats skulle genom Öfverstyrelsens för allmänna byggnaderna försorg omedelbart vidtaga. Och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige härom underrätta Drätselkammaren med föreskrift att behörigt öfverlåtelsebref beträffande nämnda tomter skall uppgöras och till Kejs. Senaten insändas.

Uti skrifvelse från Finans-expeditionen i Kejs. Senaten af den 4 Februari till Guvernören i länet hade Kejs. Senaten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande, ej mindre huruvida staden vore villig att, för möjliggörande af den tillernade museibyggnadens placering på Jernvägstorget

Plats för museibyggnad.

¹⁾ Stfs prot. den 5 maj § 3. — ²⁾ Stfs prot. den 20 okt. § 2.

på sätt Stadsfullmäktige uti sitt senast i ärendet fattade beslut ¹⁾ föreslagit, åt statsjernvägarna afstå ett mindre område af Kajsaniemi park, emot det att jernvägarna för utvidgning af Jernvägstorget till staden upplåter den genom stationens förskjutning norrut ledigblifvande del af nuvarande jernvägsområde; än ock, då den plats i Ulrikasborgs brunns-park, hvarest Brunns huset för närvarande är placeradt, syns vara för museibyggnaden synnerligen ändamålsenlig, huruvida staden vore benägen att för museibyggnadens uppförande derstädes kostnadsfritt upplåta sagda plats, derest Brunns huset, såsom ifrågasatt blifvit, komme att raseras; äfvensom att lemna uppgift, när denna plats tilläfventyrs kunde vara ledig att för museibyggnaden tagas i anspråk.

Häröfver infordrade ²⁾ Stadsfullmäktige Drättselkammarens utlåtande, och ansåg ³⁾ Drättselkammaren i likhet med Byggnadskontoret, som lemnats tillfälle att yttra sig i ärendet, sig obetingadt böra förorda bifall till Kejs. Senatens hvardera föreliggande framställningar. Enligt Drättselkammarens förmenande borde någon tvekan icke råda beträffande afträ-dandet af det åstundade smala området i den minst värdefulla och par-ken i dess helhet i intet afseende störande delen af Kajsaniemi, så myc-ket mindre som ett icke blott fullt motsvarande, utan synnerligen rikligt vederlag till staden härför skulle erhållas i det af statsjernvägarne såsom tillskott till Jernvägstorget erbjudna, af statsjernvägarne nu egande om-råde, hvarigenom bland annat en ny, välbelägen byggnadstomt för ett eller annat offentligt hus ovedersägligen skulle vinnas. Enligt Drättselkammarens åsigt borde därför, äfven oberoende deraf om historiska mu-seum komme att förläggas på Jernvägstorget eller ej, den för en fullt lämplig placering af stationshusbyggnaderna å härvarande bangård er-forderliga mark af Kajsaniemi park mot det erbjudna vederlaget af sta-den åt statsjernvägarne afstås. Angående Brunns husets i Ulrikasborgs brunns-park undanskaffande hade Drättselkammaren i annat sammanhang tidigare yttrat sig och föreslog nu att Stadsfullmäktige icke ville mot-sätta sig uppförandet af museibyggnaden på den af Brunns huset upp-tagna platsen, emedan museibyggnaden också med den utvidgning deraf i framtiden man tänkt sig, om man äfven tager i betraktande den sand-plan för bänkar och bord utanför Brunns huset och i all synnerhet den för parken besökande personer i allmänhet så förargliga inhägnad fram-

¹⁾ Se 1895 års berättelse pg. 10—13. — ²⁾ Stfs prot. den 9 mars § 7. — ³⁾ Drks skrf. N:o 88 af den 19 mars. (Stfs tryckta handl. N:o 15).

för detta hus, som nu förefinnes, knappast komme att upptaga så mycket utrymme och göra ens ett så stort intrång i parken, som det nuvarande Brunns huset med dertill hörande annexbyggnader för värdshus- och förlustelserörelse gör det.

För vidare beredning remitterade ¹⁾ Stadsfullmäktige ärendet emellertid till samma utskott, som hade att handlägga Drätselkammarens förslag om undanskaffande af de förfallna byggnaderna, Brunns- och Badhusen i Brunns parken, hvilket utskott, hvad museibygnadens placering vidkommer, i så måtto förenade sig med Drätselkammaren att utskottet föreslog ²⁾, att Stadsfullmäktige ville besluta: att till svar å Ecklesiastik-expeditionens skrifvelse meddela, att staden, för möjliggörande af museibygnadens placering å Jernvägstorget samt ändring och ombyggnad af jernvägsstationen, är villig att åt statsjernvägarna, på uppgifna vilkor, afstå äskadt område af Kajaniemi park; samt att i nästnämnda yttrande jemväl förklara, att staden icke heller vill motsätta sig museets uppförande i Brunns parken, utan att för ändamålet kunde användas den del af parken, som är belägen mellan Brunns huset och hamnbanan, men att Stadsfullmäktige, som icke ännu kunnat skrida till åtgärd om undanskaffande af Brunns huset från dess nuvarande plats, på grund deraf samt af hänsyn till parkanläggningarna icke kunna erbjuda nästsagda plats för museibygnaden.

Vid ärendets slutliga behandling hos Stadsfullmäktige beslöt ³⁾ Fullmäktige: att till svar å Ecklesiastik-expeditionens skrifvelse meddela, att staden under förutsättning af museibygnadens placering å den här till erbjudna norra delen af det nuvarande Jernvägstorget är villig att, för möjliggörande af ändring och ombyggnad af jernvägsstationen och emot det, att den genom stationens förskjutning norrut ledigblifvande del af det nuvarande jernvägsområdet upplåtes till staden att förenas med Jernvägstorget, från Kajaniemi parks område för bangårdens behof afstå till statsverket sådan mindre del, som efter det förslagen i ämnet ytterligare granskats af Jernvägsstyrelsen eller delegerade för densamma i samråd med delegerade för staden, pröfvas vara för ändamålet oundgängligen nödvändig; samt att med förkastande i denna del af utskottets förslag afböja museibygnadens förläggande till Brunns parken.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 30 November 1895 hade direktionen för Finska teaterhus-aktiebolaget förmält, att det nuva- Tomtplats för
Finska teatern.

¹⁾ Stfs prot. den 31 mars § 15. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 18. — ³⁾ Stfs prot. den 5 maj § 28.

rande Finska teaterhuset, då den denna teater besökande och för densamma sig intresserade allmänheten i oväntad grad tillvuxit, börjar blifva alltför trång, hvarföre direktionen ock varit tvungen att återupptaga frågan om byggande af ett större och mera tidsenligt teaterhus, isynnerhet som teaterpubliken allt ifrigare börjat påyrka detta; och anhåller direktionen förty att Kasern- eller Trekantiga-torget eller, derest historiska museet icke komme att uppföras å Jernvägstorget, såsom föreslaget blifvit, någon del deraf måtte utan ersättning till tomtplats för ett nytt teaterhus upplåtas samt att, om icke dessa platser kunna afstås, Stadsfullmäktige benäget ville anvisa någon annan för ändamålet lämplig tomt. Och föreslog ¹⁾ Drätselkammaren, till hvars utlåtande Stadsfullmäktiges beredningsutskott remitterat ärendet: att Stadsfullmäktige med vägran af tomtplats för en ny finsk teaterbyggnad å Kasern-, Trekants- eller Jernvägstorget ville för samma ändamål kostnadsfritt, efter sökandens eget val, hvilket emellertid borde senast inom tre år preciseras, upplåta antingen plats å villan Arkadia eller tomterna N:ris 6 och 7 vid Bangatan i kvarteret N:o 60. I främsta rummet och såsom synnerligen lämplig till tomtplats för det tillernade nya finska teaterhuset ansåg Drätselkammaren tomtplatsen å villan Arkadia, hvarmed ingalunda menas den trånga och omedelbart invid chausséen liggande tomt, hvarå den nuvarande s. k. Arkadia teatern är belägen, utan en plats derinvid längre åt venster, som toge sin början ungefär vid den linie, vid hvilken nyssnämnda teaterhus slutar, hvarest marken är jemn och byggnadsgrunden god, hvilket i väsentlig mån gjorde byggnadsföretaget billigt och der huset snart nog efter en i förslag föreligande utvidgad stadsplan blefve centralt beläget och komme, såsom också önskligt och nästan oundgängligt är, att ligga vid en mycket bred gata — man kunde säga öppen plats, efter bredden deraf uppgår till trefjerdedelar af Henriksplanaderna med tillhörande gator — och hvilken gata med lätthet kunde utföras såsom en planterad boulevard.

Stadsfullmäktige beslöto ²⁾ emellertid lemna detta ärende beroende till dess frågan om tomtplats för museibygnaden blifvit afgjord.

Tomtplats för
 Vetenskapsso-
 cietetens tiller-
 nade hus.

Då fråga inom särskilda vetenskapliga och litterära föreningar i Helsingfors om uppförande af ett för dem gemensamt hus hösten 1890 blef väckt och hos Fullmäktige anhållan hade gjort som kostnadsfri tomt för huset, hade Fullmäktige vid den 10 Februari 1891 hållet sammanträde

¹⁾ Drks skrf. N:o 95 af den 26 mars. — ²⁾ Stfs prot. den 31 mars § 18.

förklarar sig villige att för ändamålet anvisa plats till erforderlig utsträckning antingen å den odisponerade delen af Broberget eller på norra sluttningen af Observatoriibergen invid svenska normallyceets tomt. Enär något hus i angifvet syfte emellertid icke uppstått, var valet af plats för detsamma ännu fritt och möjlighet till ändringen i byggnadsplanen öppen samt var det nu Vetenskaps-societetens afsigt att åter upptaga relaterade förslag till byggnad, dock såtillvida modifieradt, att det tillernade huset närmast skulle betjena Societetens behof och endast i mån af utrymme jemväl några andra vetenskapliga och litterära samfund. Och i betraktande af önskvärdheten att för huset erhålla möjligast centrala läge, hade bemälda Societet till Stadsfullmäktige inlemnadt en skrift af den 9 April, hvori Societet hos Stadsfullmäktige gör framställning om utbyte af tomtplats, så att Societet skulle erhålla den ännu obebyggda tomten N:o 2 i kvarteret N:o 98, hvaraf andra hälften eller tomten N:o 4 öfverlåtits till Aktiebolaget för uppförande af skolhus för läroverket för gossar och flickor. Denna skrift hade af Fullmäktige remitterats¹⁾ till Drätselkammaren med anmodan att inkomma med utlåtande i ärendet; och tillstyrkte²⁾ Drätselkammaren på skäl, dem Vetenskaps-societet i sin skrift närmare framhållit, och då det numera, sedan planeringen af Observatoriibergen närma sig sin fullbordan, knappast vore möjligt för Stadsfullmäktige att infria anförda löfte af 1891, men tomten N:o 2 i kvarteret N:o 98 synnerligen väl lämpade sig för ifrågasvarande behof, bifall till denna tomts kostnadsfria upplåtande för det afsedda ändamålet. Till förekommande af nya anspråk på stadens offervillighet ansåg sig Drätselkammaren emellertid böra föreslå, att Stadsfullmäktige formulerade sitt svar på den nu gjorda ansökningen sålunda, att deraf tydliggen framgick, att meranämnda tomt af staden kostnadsfritt upplåtes till statsverket, af hvilket Drätselkammaren förutsatte att huset i fråga skulle bekostas, uppföras och underhållas, för uppförande, så långt utrymmet medgifver, af ett för alla vetenskapliga och litterära, i Helsingfors befintliga och ännu i afsaknad af egna lämpliga lokaler varande samfund och föreningar.

Stadsfullmäktige godkände också Drätselkammarens framställning och beslöto³⁾ såsom svar meddela: att Fullmäktige förklara staden villig att kostnadsfritt upplåta tomten N:o 2 i kvarteret N:o 98 (adressnummer

1) Stfs prot. den 21 april § 14. — 2) Drks skrf. N:o 132 af den 23 april. — 3) Stfs prot. den 5 maj § 22.

24) vid Kaserngatan för uppförande derstädes af en byggnad för Vetenskaps-societeten, med vilkor att i mån af byggnadens utrymme erforderliga lokaler anvisas jemväl andra vetenskapliga och litterära samfund och föreningar, och att möjlighet äfven beredes för framtida utvidgande af byggnaden i nästnämndt afseende, samt med uttalande derjemte att staden härmed anser sig vara fritagen från sitt år 1891 gifna löfte om tomtplats för ifrågavarande ändamål, äfvensom att Stadsfullmäktige emotse att inom utgången af år 1897 erhålla underrättelse, huruvida tomten tages i anspråk.

Tomtplats åt
Föreningen för
barnavård.

Sedan *Föreningen för Barnavård* hos Drätselkammaren anhållit att odisponerade bostadstomten N:o 6 vid andra linien i kvarteret N:o 302 å området Berghäll måtte åt föreningen upplåtas antingen gratis eller mot lågt arrende i och för uppförande derstädes af en byggnad för föreningens barnhem, och Drätselkammaren med anledning deraf låtit anställa syn och värdering af tomten, vid hvilken förrättning den till en areal af 1748 m² uppgående tomten efter ett värde af 3 mark 20 penni åsatts ett pris af 5,593 mark 60 penni samt i årlig arrendeavgift 280 mark, hemstälde ¹⁾ Drätselkammaren med afseende å den tillernade välgörenhetsanstaltens gagneliga verksamhet hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att till *Föreningen för Barnavård* för en tid af 30 år arrendefritt öfverlåta ifrågavarande tomt, under vilkor att ett barnhem eller annan likartad inrättning der uppföres och underhålles samt att under enahanda vilkor tillförsäkra föreningen egande rätt till tomten, sedan den blifvit i fastställd stadsplan intagen. Stadsfullmäktige bemyndigade ²⁾ Drätselkammaren likväl endast att för en tid af 30 år emot en årlig afgäld af 140 mark och under nyssanförda vilkor i öfrigt öfverlåta öförmälda tomt åt nämnda förening.

Försäljning af
arrendetomten
N:o 13 vid Berg-
mangsgatan.

Enär Justitierådmannen B. O. Stenius hos Drätselkammaren framställt anhållan att få inlösa den af honom på arrende innehafvande tomten N:o 13 vid Bergmangsgatan i kvarteret N:o 109, föreslog ³⁾ Drätselkammaren, efter att hafva låtit ånyo i vanlig ordning värdera den redan år 1887 till ett värde af 21,775 mark uppskattade tomten, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Kammarerna att till sökanden för ett pris af 23,152 mark 96 penni och på de för försäljning af bostadstomter gällande vilkor afyttra ifrågavarande tomt af 1653,783 m² areal, och funno Stadsfullmäktige skäl härtill bifalla ⁴⁾.

¹⁾ Drks skrf. N:o 143 af den 30 april. — ²⁾ Stfs prot. den 5 maj § 26. — ³⁾ Drks skrf. N:o 152 af den 15 maj. — ⁴⁾ Stfs prot. den 16 juni § 11.

På grund af särskilda utaf Stadsfullmäktige vidtagna ¹⁾ åtgärder hade staden för en tid af 25 år, räknadt från den 14 Mars 1896, erhållit förnyad arrenderätt till den Viks ladugård underlydande s. k. Broholmen, hvarå stadens vattenledningsfiltra äro uppförda, men då staden tillsvidare icke hade behof af hela holmen, der äfven färgaremästaren W. E. Lindström och enkan Fredrika Johansson hade byggnader uppförda, förordnade Drätselkammaren med anledning af Vattenledningskontorets i sådant syfte gjorda framställning till syn af holmen, för att Kammaren måtte erhålla närmare kännedom om de lokala förhållandena och kunna fatta beslut om holmens framtida disposition. Och föranledde nämnda syn Drätselkammaren att hos Stadsfullmäktige hemställa ²⁾ om bemyndigande: att till färgaremästaren Lindström på en tid af 5 år, räknadt ifrån den 14 Mars, mot ett årligt arrende af 400 mark och på för öfrigt följande villkor: att den genom området gående körvägen till filterområdet icke får afstängas; att den af Lindström bedrifna färgerirörelsen ej får utvidgas; att den från färgeriet till fördämningen i östra strömarmen af Wanda å ledande afloppsrännan af trä ersättes med en tätare sådan af tackjern; att inga orenligheter vare sig från färgeriet eller andra byggnader få tömmas eller på annat sätt lemnas tillfälle att rinna hvarken till ån eller öfver gränsen till filterområdet; att det utarrenderade området alltid hålles snyggt och rent; att hvarje tillträde för arrendator genom filterområdet till hafsstranden är förbjudet; att arrendator på sin bekostnad undanflyttar det närmast filterna belägna, utom det till utarrendering föreslagna området fallande magasinet; äfvensom att om arrendator icke ställer sig till punktlig efterrättelse de föreskrifter, honom i renlighetens intresse lemnas af Vattenledningskontoret, hans arrendekontrakt anses förverkadt och han på tillsägelse af Drätselkammaren är skyldig att omedelbart upphöra med sin färgerirörelse samt efter tre månader hafva sina byggnader från holmen undanskaffade, utarrendera den del af Broholmen vid Gammelstaden, som ligger emellan allmänna landsvägen och den på en bilagd karta med litteris A. B. C. D. E. betecknade linie; samt att förstärkta enkan Johansson att före den 1 Juni hafva sina egande byggnader bortflyttade ifrån den del af Broholmen, som af henne disponeras, äfvensom att till henne under ofvan framhållet förbehåll utanordna en flyttningshjälp af 100 mark. Och blef denna Drätselkammarens framställning i allo af Stadsfullmäktige godkänd ³⁾.

Utarrendering
af delar af Bro-
holmen vid Gam-
melstaden.

¹⁾ Se 1895 års berättelse pg. 25. — ²⁾ Drks skrf. N:o 251 af den 12 dec. 1895. —

³⁾ Stfs prot. den 21 jan. § 5.

Utarrendering af villalotten N:o 18 å Mejlans. På derom gjord ansökan, efter försiggången syn och värdering samt inför Drätselkammaren förrättad auktion hemstälde ¹⁾ Kammarerna: att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till Ingenjören F. Rosberg upplåta villan N:o 18 å Mejlans hemman på en tid af 30 år, räknadt från den 1 Februari 1896, emot årlig arrendeavgift af 125 mark samt för öfrigt uppå de för stadens bostadsvillor gällande vilkor och med skyldighet att inlösa den å villan befintliga förra värdshusbyggnaden för ett pris af 2,000 mark; och funno Stadsfullmäktige godt bifalla ²⁾ framställningen.

Utarrendering af Edesholmen. På derom gjord ansökning och efter iakttagande af föreskrifven ordning för staden underlydande markers utarrendering, hemstälde ³⁾ hos Stadsfullmäktige Drätselkammaren om bemyndigande: att till förre ölbryggaren Johan Haggren utarrendera lägenheten Edesholmen af 0,814 hektars areal på 25 år emot årligt arrende af 30 mark och för öfrigt på de för stadens bostadsvillor gällande vilkor samt med rättighet för arrendatorn att på egen bekostnad utfylla en körväg från holmen till fastlandet; och blef denna hemställan af Stadsfullmäktige godkänd ⁴⁾.

Dertill af behöriga skäl föranledd och efter iakttagande af ofvan beskrifvet förfarande utverkade sig Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige följande bemyndiganden:

Utarrendering af östra Örnholmen. att till Gipsmakaren G. A. Öster på en tid af 30 år emot en årlig arrendeavgäld af 40 mark och för öfrigt under de för bostadsvillor gällande vilkor utarrendera staden underlydande östra Örnholmen ⁵⁾ af 0,09 hektars areal;

Utarrendering af västra Örnholmen. att till Snickaren Waldemar Magito för en tid af 30 år emot en årlig arrendeavgift af 95 mark och för öfrigt under de för bostadsvillor gällande vilkor utarrendera staden underlydande västra Örnholmen ⁶⁾ af 0,071 hektars areal;

Utarrendering af Skifferholmen. att till *Helsingfors Segelsällskap* för en tid af 30 år på de för bostadstomter gällande vilkor, och under det förbehåll att staden fritager sig från hvarje godtgörelse till Segelsällskapet för det men eller de förluster, sällskapet möjligen kan komma att lida deraf, att holmen i dess helhet eller någon del deraf antagligen kommer att falla inom den s. k.

¹⁾ Drks skrf. N:o 257 af den 27 dec. 1895. — ²⁾ Stfs prot. den 21 jan. § 7. — ³⁾ Drks skrf. N:o 30 af den 6 feb. — ⁴⁾ Stfs prot. den 18 feb. § 9. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 55 af den 27 feb. och Stfs prot. den 9 mars § 11. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 62 af den 5 mars och Stfs prot. den 9 mars § 12.

fästningsesplanaden, samt emot en årlig arrendeafgift af 50 mark utarrendera staden underlydande Skifferholmen ¹⁾ jemte tvenne å dess norra strand förefintliga grund, uppgående hela arrendemarken till in summa 1,360 hektar;

att till Trädgårdsmästaren Nikolai Schoschkoff mot en årlig arrendeafgåld af 700 mark och under förbehåll om skyldighet för arrendatorn att, om sådant påfordrades, före arrendetidens utgång afstå större eller mindre del af arrendemarken emot proportionel nedsättning i arrendebeloppet samt för öfrigt på de för stadens odlingslägenheter bestämda villkor för en tid af tio år utarrendera plantagen N:ris 17—20 i Sörnäs ²⁾;

Utarrendering af plantagen N:ris 17—20 i Sörnäs.

att till Handlanden H. J. Ek för en tid af 30 år emot en årlig arrendeafgift af 285 mark och för öfrigt under de för bostadsvillor gällande villkor utarrendera odisponerade, 1558 m² stora tomten N:o 28 vid 3:dje linien å jordområdet Berghäll ³⁾;

Utarrendering af bostadstomten N:o 28 vid 3:dje linien å Berghäll.

att till Fru W. J. Bergman för en tid af 30 år och mot ett årligt arrende af 100 mark samt för öfrigt på de för stadens bostadsvillor gällande villkor arrendera ett å en vidfogad karta med N:o 43 c betecknad område ⁴⁾ af 1,000 hektars areal uti nordöstra hörnet af den förnämligast såsom allmänt mulbete härintills disponerade lägenheten Malm;

Utarrendering af ett område å lägenheten Malm.

att till arbetaren Willehard Taipale för en tid af 30 år mot en årlig arrendeafgift af 340 mark och för öfrigt på de för stadens bostadsvillor gällande villkor utarrendera den till 1817 m² uppgående tomten N:o 4 vid 2:dra linien å jordområdet Berghäll ⁵⁾;

Utarrendering af bostadstomten N:o 4 vid 2:dra linien å Berghäll.

att till Byggmästaren Karl Anders Nyberg på en tid af 30 år mot en årlig arrendeafgift af 348 mark samt under det förbehåll att arrendator ej kan påyrka planering af den till tomten stötande delen af 2:dra linien äfvensom för öfrigt på de för stadens bostadsvillor gällande villkor utarrendera den till 1932 m² areal sig belöpande tomten N:o 8 vid 2:dra linien i kvarteret N:o 303 å jordområdet Berghäll ⁶⁾; samt

Utarrendering af bostadstomten N:o 8 vid 2:dra linien å Berghäll.

att till Byggmästaren J. G. Rosenberg på en tid af 30 år och mot en årlig arrendeafgift af 360 mark samt under de för stadens bostadsvillor i öfrigt gällande villkor utarrendera tomten N:o 7 vid 1:sta linien

Utarrendering af tomten N:o 7 vid 1:sta linien å Berghäll.

¹⁾ Drks skrf. N:o 147 af den 7 maj och Stfs prot. den 12 maj § 17. — ²⁾ Drks skrf. N:o 184 af den 16 juli och Stfs prot. den 8 sept. § 26. — ³⁾ Drks skrf. N:o 193 af den 20 aug. och Stfs prot. den 8 sept. § 33. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 212 af den 17 sept. och Stfs prot. den 29 sep. § 13. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 254 af den 12 nov. och Stfs prot. den 24 nov. § 5. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 256 af den 12 nov. och Stfs prot. den 24 nov. § 6.

i kvarteret N:o 303 ä jordområdet Berghäll¹⁾, egande denna tomt en areal af 1932 m².

Disposition af
villalägenheten
Stengård.

Emedan arrendetiden för staden underlydande, af enkefru Lovisa Nilsson innehafvande lägenheten N:o 57 Stengård utgick med år 1895, hade Drätselkammaren låtit i föreskrifven ordning å nämnda lägenhet verkställa afträdessyn, med uppdrag för synemännen att jemväl aflemna förslag beträffande lägenhetens framtida disposition. Och föreslog Drätselkammaren²⁾ med anledning af sålunda tillkommet syneinstrument samt sedan vidare utredning i ärendet erhållits, att Stadsfullmäktige ville besluta: att lägenheten N:o 57 Stengård skall, efter det arrendetiden därför utgått, indelas i smärre lotter i öfverensstämmelse med en bilagd, af Byggnadskontoret i sådant afseende uppgjord karta; att af dessa lotter de å kartan med Litt. A. D. E. H. I. och K. betecknade tomterna skola för 10 års tid utarrenderas åt de personer, hvilka äro egare af å tomterna nu befintliga byggnader, emot årliga arrendeafgifter till belopp af 750 mark för tomten A, innehafvare Handlanden Matrosoff, 120 mark för tomten D och 180 mark för tomten E, innehafvare till begge enkefru Nilsson, 160 mark för tomten H, hvarå byggnaderna egas af Snickaren Koski, samt 150 mark för hvardera af tomterna I och K, den förra byggd af arbetaren Pettersson och den senare af arbetaren Lindroos; att staden icke åtager sig någon ersättningsskyldighet för olägenheter och skador, hvilka tilläfvventyrs vid blifvande gaturegleringar komme att tillskyndas åbyggnaderna å meranämnda tomter; att innehafvaren af tomten H. dessutom förbindes att efter 3 månader förut skedd uppsägning till stadens disposition återlemna den å en projekterad gata fallande delen af nyssberörda tomt; att ett å området D befintligt skjul, som gränsar till Doktorinnan Lybecks sjukhem såsom eldfarligt undanskaffas; samt att öfriga lotter af området Stengård lemnas odisponerade, intill dess gatuplanering der blifvit utförd, med rättighet likväl för Drätselkammaren att, då hugade spekulanter anmäla sig, på kort uppsägningstid utarrendera dessa lotter till upplagsplatser eller för odling. Alla dessa förslag blefvo af Stadsfullmäktige godkända³⁾.

Utarrendering
af en fabriks-
tomt å lägenhe-
ten Ås.

Med biläggande af ett utaf Handlanden K. V. Snellman, som på arrende innehar ett tillskottsområde af staden underlydande villalägen-

¹⁾ Drks skrf. N:o 266 af den 26 nov. och Stfs prot. den 8 dec. § 7. — ²⁾ Drks skrf. N:ris 255 af den 21 dec. 1895 och N:o 43 af den 20 febr. 1896. — ³⁾ Stfs prot. den 31 mars § 10.

heten Ås, utfärdadt intyg, hvori Snellman förklarar sig villig att utan föregången uppsägning afstå en del af nämnda område, hade Handlanden G. Strömberg hos Drätselkammaren anhållit att å ifrågavarande område få arrendera en tomtplats för fabriksanläggning. Och hemställde ¹⁾ derföre Drätselkammaren, efter att hafva i vanlig ordning låtit värdera tomten och vid anställande auktion inför Kammaren till den mest bjudande utbjudit arrenderätten dertill, hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att ej allenast till Handlanden G. Strömberg för en tid af 10 år samt med skyldighet för arrendatorn att, i händelse tomten före arrendetidens utgång komme att intagas i stadsplan, för pris enligt då skeende värdering inlösa densamma, emot en årlig arrendeafgift af 700 mark utarrendera ifrågavarande fabrikstomt af 6980 m² areal å villalägenheten Ås, utan äfven med 33 mark 57 penni nedsätta Handlanden Snellmans årsarrende för det honom den 14 November 1895 utarrenderade tillskottsområdet å samma stadens lägenhet. Det begärda bemyndigandet lemnades ²⁾ af Stadsfullmäktige.

Då såväl Konsuln Viktor Ek som ock Konsuln Lars Krogius hos Drätselkammaren ansökt att å Skatuddens södra strand få arrendera platser för kolupplag samt att samtidigt med de å Skatudden pågående arbetena skulle anordnas skydd för kolprämar, lät Drätselkammaren icke allenast anställa syn på platsen utan inhemtade äfven Hamnbyggnadsdelegationens åsigt i ärendet, samt föreslog ³⁾ hos Stadsfullmäktige, efter det ärendet sålunda förberedts och äfven bestyrelsen för uppförande af warrantmagasin lemnats tillfälle att yttra sig:

Utarrendering af 2:ne kolupplagsplatser å Skatudden.

att Drätselkammaren skulle bemyndigas att på den plats, som å en hemställan närsluten planteckning närmare angafs, vid den blifvande Myntkajen utarrendera åt Herrar Ek och Krogius enhvar sin kolupplagsplats af respektive 1190 och 1238 m² areal mot en årlig arrendeafgift till staden af resp. 357 och 371 mark 40 penni samt för öfrigt på följande af syne-
männen föreslagna villkor, nämligen: att uppsägningstiden för arrendet bestämdes till 6 månader, med rättighet för staden att äfven tidigare än 6 månader efter skedd uppsägning, i händelse af behof, taga platsen i besittning, mot skyldighet i sådant fall att transporten af det då i upplag befintliga partiet kol till annan anvisad plats verkställdes på stadens bekostnad, samt att områdena åt landssidan till af arrendatorerne skulle omgärdas med högt och tätt plank.

¹⁾ Drks skrf. N:o 233 af den 5 nov. — ²⁾ Stfs prot. den 10 nov. § 11. — ³⁾ Drks skrf. N:o 65 af den 5 mars.

Detta förslag blef äfven af Stadsfullmäktige godkänt ¹⁾.

Utarrendering
af kvarteret N:o
311 m. m. å
Berghäll.

Då Diakonissanstalten härstädes uti en till Drätselkammaren inlemnad skrift uppgifvit sig, förnämligast med afseende å framtida utvidgning af anstalten, vara i behof af mera mark för byggnader, än hvaröfver anstalten disponerade uti det till den afträdda kvarteret N:o 304, hvarföre anstalten ock önskade komma i besittning äfven af odisponerade kvarteret N:o 311 samt den del af den med benämningen 2:dra linien föreslagna gatan, som faller emellan de tvenne nämnda kvarteren, förordnade Drätselkammaren till syn och värdering på platsen. Härvid utröntes bland annat att arealen af kvarteret N:o 311 utgör 8797,047 och den ifrågavarande delen af gatan 2722,320 m² eller tillsammans 11,519,367 m², och åsattes detta område ett årligt arrende af 230 mark samt inhemtades utredning derom att en afstängning af den sista ändan af 2:dra linien å Berghäll icke skulle medföra någon olägenhet för nu rådande gatutrafik i Berghäll, ej heller kunde förutsättas komma att göra det inom en tidrymd af 30 år. Och hemstälde ²⁾ derför hos Stadsfullmäktige Drätselkammaren, oaktadt ifrågavarande område till den ojemförligt största delen skulle blifva disponibelt först med utgången af år 1897, då Finska Jagtförningens arrende till den s. k. Josafats dal utlöper, samt besittningstagandet af det ansökta arrendeområdet således i hufvudsak måste tillsvidare anstå: att Drätselkammaren emellertid bemyndigades att redan nu till Diakonissanstalten i Helsingfors på en tid af 30 år, räknadt från den 1 Januari 1898, utarrendera kvarteret N:o 311 å jordområdet Berghäll äfvensom den emellan detta kvarter och kvarteret N:o 304 liggande delen af 2:dra linien emot en årlig arrendeafgift af 230 mark och på de för bostadsvillor gällande vilkor samt med förbehåll att under arrendetiden några anspråk på planering af de till kvarteret N:o 311 stötande gatorna ej få göras af arrendator; äfvensom att Diakonissanstalten emellertid berättigades att intill den 1 Januari 1898 arrendefritt disponera och bebygga de andelar af ofvansagda arrendeområde, hvilka för närvarande äro disponibla. Och meddelade ³⁾ Stadsfullmäktige Drätselkammaren detta bemyndigande.

Förlängning af
arrenderätten
till Ryssholmen.

Enär det gällande arrendet för staden underlydande Ryssholmen i Södra hamnen skulle med 1896 års utgång utlöpa, föranstaltade Drätselkammaren under sommaren afträdessyn å holmen samt hemstälde ⁴⁾ hos

¹⁾ Stfs prot. den 31 mars § 11. — ²⁾ Drks skrf. N:o 146 af den 7 maj. — ³⁾ Stfs prot. den 12 maj § 16. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 260 af den 10 nov.

Stadsfullmäktige, på synemännens förslag och då såsom ett oeftergifligt villkor vid Ryssholmens arrendering följer skyldigheten att upprätthålla den derstädes inrättade lifräddningsstationen och detta åliggande af nuvarande arrendatorn, hvilken äfven är egare till alla byggnader å holmen och gerna såg sitt arrende för minst 5 år framåt förlängdt, oklanderligt fullgjorts: att för en tid af 5 år, räknadt från 1897 års början, och mot en årlig arrendeafgift af 118 mark samt på för öfrigt härintills gällande villkor förlänga fiskhandlaren K. A. Holmströms arrenderätt till ifrågasvarande holme; hvilket äfven af Stadsfullmäktige bifölls ¹⁾).

Enär Politieborgmästaren E. Öhman, som på arrende innehar staden underlydande bostadsvillan N:o 15 å Mejlsans hemman, till Drätselkammaren inlemnad en uppgjord plan till försköningsarbeten å sagda villa samt anhållit att på grund af dessa arbeten, hvilka delvis redan utförts och dels voro afsedda att under den närmaste tiden härefter utföras, komma i åtnjutande af sådan förlängning af arrendet, som enligt 13 § uti arrendevilkoren för stadens bostadsvillor ställes i utsigt för den arrendator, hvilken nedlade kostnader på dylika försköningsarbeten, föreslog ²⁾ Drätselkammaren, efter att hafva låtit å stället förrätta syn: att Stadsfullmäktige ville bevilja Politieborgmästaren Öhman 20 års förlängning, räknadt från den 1 November 1922, i hans arrenderätt till villan N:o 15 å staden underlydande Mejlsans hemman mot en till 240 mark förhöjd årlig arrendeafgåld för de första tio åren af den förlängda arrendetiden och 280 mark för de senare tio åren af samma arrendeförlängning; och bifölls ³⁾ framställningen af Stadsfullmäktige.

Uti skrifvelse till Drätselkammaren af den 17 Augusti hade Skeppsklareraren John Dahlberg, jemte inlemnande af en karta, anhållit att på grund af § 13 i arrendekontraktet af den 1 Januari 1892 mellan honom och staden angående dispositionsrätten till staden underlydande villalotten N:o 18 Humleberg samt då han å villalägenheten utfört omfattande dränerings-, planerings- och planteringsarbeten, komma i åtnjutande af 20 års arrendeförlängning. Och föreslog ⁴⁾ Drätselkammaren, efter att hafva låtit å villan anställa syn: att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att förlänga ifrågasvarande arrenderätt för en tid af 20 år, räknadt från den 1 Januari 1922 mot ett till 187 mark 50 penni förhöjdt årligt arrende för de första tio och 225 mark för de senare tio åren af

Förlängd arrenderätt till Mejlsans villa N:o 15.

Förlängning af arrendet till villalotten N:o 18 Humleberg.

¹⁾ Stfs prot. den 24 nov. § 11. — ²⁾ Drks skrf. N:o 219 af den 8 okt. — ³⁾ Stfs prot. den 20 okt. § 3. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 226 af den 22 okt.

den förlängda arrendetiden. Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ äfven godkänna denna Drätselkammarens framställning, men tillika anmoda Kammaren att taga under ompröfning, huruvida icke nu gällande bestämmingar om utarrendering af stadens villalägenheter vore i behof af ändring samt med utlåtande härom till Fullmäktige inkomma.

Förlängning af
arrendet till
villalotten N:o
24 Humleberg.

Uti en till Drätselkammaren inlemnad ansökan af den 11 September hade Vicekonsuln J. N. Carlander, som var innehafvare af staden underlydande villalotten N:o 24 Humleberg, „Brävalla“ kallad, på dylika skäl, som i föregående stycke anföres, gjort enahanda framställning; och anhöll ²⁾ Drätselkammaren, sedan föregående syn å villan förrättats, om bemyndigande af Stadsfullmäktige: att för en tid af 20 år, räknadt från och med ingången af år 1913, emot ett till 437 mark 50 penni för de första tio åren och 525 mark för de senare tio åren förhöjd årlig arrendefgift förlänga sökandens arrenderätt till villalotten N:o 24 Humleberg; samt beviljade ³⁾ Stadsfullmäktige det begärda bemyndigandet.

Förlängning af
arrendet till ett
område å lägen-
heten Backas.

Uti en till Drätselkammaren inlemnad skrift af den 23 Juli anhöll arrendatorn af staden underlydande lägenheten Backas, Stenhuggaren P. J. Svensson, att honom måtte beviljas 20 års arrendeförlängning å sagda lägenhet utöfver 1909, med hvilket år nu gällande arrendetid utgår; och anförde Svensson såsom stöd för denna sin ansökan att han uti dikning, nyodling och planteringar nedlagt enligt bok 5,500 mark å lägenheten, hvarförutom för honom nu förestod att för en till 4,330 mark beräknad kostnad anlägga en vattenledning till byggnaderna å lägenheten. På grund af utlåtanden, dem Drätselkammaren infordrat från såväl Vattenlednings- som ock Byggnadskontoret beslöt Drätselkammaren emellertid vid sammanträde den 27 Augusti afslå ansökningen, men att, för den händelse sökanden vore villig att det oaktadt låta utföra den tilltänkta anslutningen till vattenledningen, hos Stadsfullmäktige göra framställning derom, att staden skulle med kostnaden för afloppsledningen, hvilken enligt Vattenledningskontorets förmenande blefve till nytta för flere bostadstomter i Hermanstad, deltaga uti omförmälda arbeten. Sedan sökanden uti en ny skrift till Drätselkammaren af den 10 September upprepat sin ansökning, ehuru uti en icke oväsentligen förändrad form, i det hans begäran af 20 års arrendeförlängning nu inskränktes till ett endast 15 hektarer stort område af lägenheten, hvarjemte staden berättigades att

¹⁾ Stfs prot. den 10 nov. § 9. — ²⁾ Drks skrf. N:o 269 af den 3 dec. — ³⁾ Stfs prot. den 8 dec. § 8.

ännu under den ursprungliga arrendetidens fortgång i mån af behof och mot proportionel nedsättning i gällande arrende från lägenheten utbryta och till hugade spekulanter utarrendera vid Sörnäs jernväg för industriella anläggningar lämpliga byggnadstomter, förordnade Drätselkammaren till syn på platsen; och då Stenhuggaren Svensson dervid ännu ytterligare inskränkt området af den mark af lägenheten, för hvilken han önskade arrendeförlängning till blott en större tomtplats af 0,9 hektars ytvidd, hemstälde ¹⁾ Drätselkammaren, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med synemännens förslag, hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att bevilja Svensson arrendeförlängning på 20 år, räknadt från och med 1910 års ingång, för en med röd färg å en närsluten karta utmärkt tomtplats af nyss angifven areal inom lägenheten Backas mot ett årligt arrende af 200 mark och på sådana vilkor för öfrigt, att arrendator af lägenhetens egor afstår till staden alla de ställen, till hvilka staden komme att önska besittningsrätt under nuvarande arrendetid, emot det att arrendator för denna tid skulle erhålla hälften af den arrendeafgift, som staden i hvarje särskildt fall komme att äsätta den afträdda platsen — naturligtvis under formen af nedsättning i det nu gällande arrendet för Backas och i ingen händelse till högre belopp än samma arrende — att arrendator, beträffande den enligt arrendekontraktet honom åliggande skyldigheten att underhålla lägenhetens odlingar i växtkraft, befrias från detta åliggande i hvad detsamma anginge de delar af lägenheten, hvilka kunde motses komma att af staden i antydt afseende tagas i anspråk; äfvensom att arrendator tillåter staden att utföra anslutningar till hans vattenledning och deri anlägga allmänna vattenposter, hvaremot staden med 1,400 mark skulle deltaga i det tillernade vattenlednings- och kanaliseringsarbetet för Backas lägenhet. Och blef denna Drätselkammarens framställning i alla delar af Stadsfullmäktige godkänd ²⁾).

Då Maskin- och Brobyggnads Aktiebolagets arrenderätt till staden underlydande lägenheterna Necken och Pannkakan, hvilka efter den för 10:de stadsdelen fastställda stadsplanen numera upptagas af fabriksqvarteren N:ris 292, 293 och 294, skulle med år 1896 utgå, hade bolaget i början af Mars månad 1895 anhållit att omedelbart få inlösa nämnda qvarter, men ehuru med anledning af denna anhållan på Drätselkammarens förordnande syn och värdering af dessa qvarter verkstälts redan den 5 Augusti nämnda år, fullföljde bolaget dock icke sin ansökan förrän i

Förlängning af arrenderätten till lägenheterna Necken och Pannkakan.

¹⁾ Drks skrf. N:o 234 af den 5 nov, — ²⁾ Stfs prot. den 10 nov. § 12.

Oktober 1896, då bolaget jemte en den 13 i sagda månad daterad skrifvelse inlemnade det vid syneförrättningen tillkomna värderingsinstrument. Och förklarar sig bolaget uti anförda skrifvelse villigt att emot de kvarteren åsatta värdena inlösa desamma, ehuru bolaget till Drätselkammarens bepröfvande hemställer huruvida ej värdet å en del tomter uti dessa fabriksqvarter kunde nedsättas. Ifrågavarande qvarter hade således kunnat försäljas, men som Maskin- och Brobyggnads Aktiebolaget uti en annan skrift till Drätselkammaren af samma 13 Oktober gör förslag om ändring af stadsplanen för 10:de stadsdelen i så måtto, att den från Sörnäs bibana till Hagnäs torg föreslagna jernvägen skulle ledas något sydligare än i den fastställda stadsplanen angifves, hvarigenom förutom andra fördelar skulle vinnas den, att det område, hvars inköp står i fråga, blefve mindre styckadt och öfverhufvudtaget mera användbar mark erhöles; samt bolaget derjemte förklarade sig villigt att genast af tomtlösen till staden inbetala 60,000 mark eller det belopp, hvartill kostnaden för jernvägens byggande från Sörnäs till bolagets fabriksområde beräknats, ifall ändring af jernvägens sträckning kunde utverkas, ansåg sig Drätselkammaren, före köps afslutande, böra införskaffa närmare utredning uti hithörande afseende. Och hemställde ¹⁾ Drätselkammaren, efter att hafva inhemtat Byggnadskontorets yttrande, och sedan oftanämnda bolag till följd af den långt framskridna tiden uti en tredje skrifvelse till Drätselkammaren af den 17 December sett sig föranlåtet att emellertid ansöka om ett års arrendeförlängning till lägenheterna Necken och Pannkakan, hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att på härintills gällande vilkor förlänga Maskin- och Brobyggnads Aktiebolagets arrenderätt till dessa lägenheter, intill dess hindret för försäljning af fabriksqvarteren N:ris 292, 293 och 294 upphört, likvisst på högst ett års tid eller till utgången af nästkommande år; samt funno Stadsfullmäktige skäl härtill bifalla ²⁾.

Tillskotts-
område för mili-
tära skjutbanan
i Fredriksberg.

Anbefald att höra vederbörande jordegare angående vilkoren för afstående af mark åt höga kronan i och för anordnande af en för garnisonstrupperna i Helsingfors gemensam skjutbana invid Fredriksberg, hade kommissionslandmätaren F. Pontán i sådant syfte vändt sig till Drätselkammaren; och hemställde ³⁾ Drätselkammaren, efter att hafva underhandlat med de stadens arrendatorer, från hvilkas arrendemarker vissa områden för ändamålet erfordrades, hos Stadsfullmäktige om bemyndigande:

¹⁾ Drks skrf. N:o 282 af den 17 dec. — ²⁾ Stfs prot. den 29 dec. § 4. — ³⁾ Drks skrf. N:o 91 af den 26 mars.

att underrätta bemålde kommissionslandtmätare eller Guvernören i länet, att staden vore villig att åt statsverket för en tid af 25 år arrendera de för militära skjutbanans invid Fredriksberg utvidgning behöfliga staden tillhöriga områden emot de ersättnings- och öfriga anspråk af nuvarande arrendatorer till dessa områden, här nedan framhållas; samt att Drätselkammaren i sinom tid, sedan kontrakt med höga kronan afslutats, egde godtgöra stadens häraf berörda arrendatorer genom motsvarande nedsättning uti deras respektive arrendeafgifter till staden; samt blef denna hemställen af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾.

För afträdande af Kottby hemmans i sambruk med Gumtäckt säteri varande egonummer 14 af 3,240 hektarers areal hade arrendatorn I. V. Saarela fordrat en nedsättning af 125 mark i den till staden utfästa årliga arrendeafgiften å 7,200 mark.

För afträdande af egonummern 15 af 8,811 hektarers areal å staden underlydande villalägenheten Träsk fordrade arrendatorn till villan, Trädgårdsmästaren E. J. Johansson, en nedsättning af 207 mark 5 penni per år, samt derutöfver i ett för allt 800 mark för det arbete, som blifvit nedlagdt å uppodlingen af förenämnda område.

För afträdande af egonummern 18 af 6,880 hektarers ytvidd af Grejus hemman åtnöjde sig arrendatorn K. M. Wickström med 400 marks årlig sänkning af gällande arrendeafgift till staden.

Härutöfver uppstälde samteliga nämnde arrendatorer det förbehåll, att skjutbanan blefve på statsverkets bekostnad inhägnad.

I hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens i ärendet gjorda förslag ²⁾ beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att med Öfverstinnan Karamsin träffa sådan öfverenskommelse, att hon vid den nuvarande arrendetidens utgång den 1 Januari 1898 till staden afträder det af Sågegaren Pehrman disponerade området af villan Hagsund, hvaremot villan för öfrigt jemte derå befintliga byggnader emot erläggande af den för närvarande bestämda arrendeafgäld fortfarande, jemväl efter arrendetidens utgång står till Öfverstinnan Karamsins förfogande, så länge hon för *egen* räkning sådant åstundar, samt att staden omedelbart af henne inlöser samteliga å villan uppförda byggnader för en summa af sextiotusen (60,000) mark, hvarvid skyldigheten att under-

Disposition af villan Hagsund.

¹⁾ Stfs prot. den 31 mars § 19. — ²⁾ Se 1895 års berättelse pg. 24. — ³⁾ Stfs prot. den 4 febr. § 15.

hålla byggnaderna och hafva dem försäkrade mot brandskada komme att älgga fru Karamsin, så länge de af henne disponeras.

Frågan om inlösen af villalotterna i Brunns-parkens vestra område.

Det af Stadsfullmäktige för vidare beredning af frågan om inlösen af villalotterna i Brunsparkens vestra område tillsatta utskottet¹⁾ hade numera afgifvit betänkande och föreslagit²⁾ att Stadsfullmäktige ville låta frågan för närvarande förfalla, samt blef betänkandet af Stadsfullmäktige enhälligt godkänt³⁾.

Metodistförsamlingens i Helsingfors anhållan om tomt-plats.

Å svensk-finska metodist-episkopala församlingens i Helsingfors vägnar hade uti en till Stadsfullmäktige stäld skrift af den 14 Februari N. J. Rosén m. fl. utsedda ombud förfrågat, enär för bemälda församling ett synnerligen stort behof af en egen kyrka gjort sig gällande, men församlingens tillgångar i förhållande till dess stora utgifter äro stora, huruvida endera af de obebygda tomterna N:o 24 vid Kaserngatan eller N:o 3 vid Folkskolegatan kunde af staden för nedsatt pris till församlingen för dess kyrkobyggnad upplåtas, men beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige afböja ansökningen, emedan de begärda tomterna icke för närvarande kunde för ifrågavarande ändamål afstås.

Arbetsföreningens anhållan om kostnadsfri tomt.

Jemte skrifvelse från Magistraten af den 17 Januari hade till Stadsfullmäktige inkommit en ansökan af *Helsingfors Arbetsförening* om upplåtande af kostnadsfri tomt för ett för sagde förening afsedt hus, men beslöto⁵⁾ Stadsfullmäktige hänskjuta detta ärende, hvori Drätselkammaren redan afgifvit yttrande⁶⁾, till vidare beredning af det utskott, som tillsatts för behandling af en till Stadsfullmäktige inlemnad motion angående åtgärder till förbättrande af den lösa arbetsklassens ställning.

Föreningen *Arbetets vänner* ansökan om upplåtande af östra delen utaf fabrikskvarteret N:o 179 för arbetarebostäders uppförande. Arrendering af en Viks ladugård tillhörig åker.

Till samma utskotts beredning remitterades⁷⁾ äfven en under Mars månad 1893 till Stadsfullmäktige inkommen ansökan af en af föreningen *Arbetets vänner* tillsatt byggnadsbestyrelse om upplåtande från stadens sida af östra delen utaf fabrikskvarteret N:o 179 till byggnadstomter för arbetarebostäder, uti hvilket ärende Drätselkammaren afgifvit utlåtande⁸⁾.

Till Drätselkammaren hade Vattenledningskontoret inkommit med anmälan derom, att arrendatorn af Wiks ladugård, enkefru Warenius, vore villig att direkt till staden utarrendera ett i Gammelstaden befintligt, för närvarande af handlanden A. Krivetz på arrende innehafvande,

¹⁾ Se 1894 års berättelse pg. 23—26. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 40 för 1895. —

³⁾ Stfs prot. den 21 jan. § 13. — ⁴⁾ Stfs prot. den 18 febr. § 21. — ⁵⁾ D:o d:o den 9 mars § 21. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 46 af den 20 febr. — ⁷⁾ Stfs prot. den 31 mars § 24. — ⁸⁾ Drks skrf. N:o 76 af den 5 mars.

till skyddsområde för vattenledningen bestämdt jordstycke på en tid af 25 år emot en årlig afgäld af 350 mark. Och som Vattenledningskontoret föreslog, att det gjorda anbudet skulle antagas, och dervid bland annat framhöll att staden, om den åter utarrenderade det ifrågavarande området under förbehåll bland annat, att det finge gödslas endast med konstgjorda gödningsämnen, borde kunna för området påräkna en årlig inkomst af 150 mark, hvarigenom affären i ekonomiskt hänseende icke skulle ställa sig så synnerligen oförmånlig för staden, föreslog¹⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige att Kammarken bemyndigades att af enkefru Wasenius för en tid af 25 år, räknadt från den 14 Mars 1896, för staden arrendera ifrågavarande åker invid Gammelstaden emot en årlig afgäld af 350 mark; och godkände²⁾ Stadsfullmäktige detta förslag.

Hos Drätselkammaren hade asfaltören A. Pelander och prokuristen Arvid Lind, med bifogande af ett intyg af arrendatorn af ängslotterna N:ris 6 och 7 i Djurgården, slagtaren C. F. Zvejberg, anhållit af för en tid af tio år till plats för en velocipedtäfflingsbana få å den arrendemark vester om jernvägen, som intill utgången af år 1902 innehafves af bemälda arrendator, arrendera ett område af omkring 160 meters längd och 95 meters bredd. Och förordade med anledning häraf Drätselkammaren³⁾ hos Stadsfullmäktige bifall till ansökningen, föresläende en årlig arrendefgift till staden af 150 mark samt en nedsättning i Zvejbergs arrende med 122 mark 70 penni per år. Efter att hafva infortrat stadsingenjörens och stadsträdgårdsmästarens yttrande i ärendet, beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige emellertid afböja ansökningen samt uppdrogo åt Drätselkammaren att inkomma med yttrande och förslag beträffande det ifrågavarande områdets anordnande till en allmän idrottsplan.

Hos Drätselkammaren hade *Helsingfors Velocipedklubb*, som intill utgången af år 1902 mot en årlig afgift af 80 mark 30 penni på arrende innehar ett 1.764 hektar stort område uti nordvestra hörnet af Djurgården, anhållit om 5 års arrendeförlängning, framhållande såsom motiv härför, att klubben, som enligt sitt arrendekontrakt är berättigad att på platsen anlägga en velocipedbana, ansåg det för sin skyldighet att, då särskilda försök från annat håll att åstadkomma en sådan bana strandat, böra träda emellan, men vore emellertid för företagets förverkligande en längre arrendetid oundgängligen nödvändig. Och hemstälde⁵⁾ Drätsel-

Plats för Velocipedbana i Djurgården.

Förlängning af Velocipedklubbens arrende af mark i Djurgården.

¹⁾ Drks skrf. N:o 86 af den 12 mars. — ²⁾ Stfs prot. den 31 mars § 17. — ³⁾ Drks skrf. N:o 221 af den 15 okt. — ⁴⁾ Stfs prot. den 10 nov. § 14. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 262 af den 19 nov.

kammaren med anledning häraf om bemyndigande: att på oförändrade villkor för en tid af 5 år, räknadt från och med 1903, förlänga Helsingfors Velocipedklubbs nu gällande arrenderätt till nämnda område i Djurgården, hvilken hemställan också af Stadsfullmäktige bifölls¹⁾, dock sålunda att, derest Velocipedklubben icke inom viss, af Drätselkammaren utsatt tid inrättat ifrågavarande bana, arrendet skulle förklaras förverkad.

Upplåtande af ett område af Kajsaniemi för statsjernvägar-nes behof.

Vid föredragning af Magistratens skrifvelse af den 23 Oktober med Guvernörens i länet remissresolution, åtecknad Ecklesiastikexpeditionens i Kejs. Senaten till Guvernören aflättna skrifvelse för den 7 i samma månad, utvisande att Kejs. Senaten med bifall till Stadsfullmäktiges derom framställda förslag²⁾, åt en delegation, bestående af två utaf Jernvägsstyrelsen och två af Stadsfullmäktige utsedda personer, öfverlemnat pröfningen af frågan angående vidden och formen af ett för bangårdens behof erforderligt område af Kajsaniemi park, samt förty anbefalt Guvernören anmoda Stadsfullmäktige att utse två medlemmar i berörda delegation och, sedan desamma afgifvit betänkande i ämnet, dermed jemte eget yttrande genom Guvernören till Kejs. Senaten inkomma, utsågo³⁾ Stadsfullmäktige på grund af denna uppmaning till ledamöter i sagda delegation Politieborgmästaren E. Öhman och Stadsingenjören H. Normén.

Inköp af gården N:o 24 vid Alexandersgatan (Baranoffska huset).

Hos Stadsfullmäktige hade Beredningsutskottet anmält att inom utskottet vid särskilda tillfällen kommit i öfvervägande huruvida icke, då de byggnader, inom hvilka stadens myndigheter och kommunalförvaltningens organ utöfva sina funktioner, i flere afseende äro ganska olämpliga för sitt ändamål, uppförande af ett nytt stadshus snarligen vore af behovet påkalladt och härför flere tomter vid Senatstorget af staden inköpas; samt meddelade utskottet vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 12 maj, att utskottet lyckats af Herr A. Ärt, som nyss för 250,000 mark tillhandlat sig handlanden S. Baranoffs gård adressnummer 24 vid Alexandersgatan, (N:o 3 vid Sofiegatan), erhålla skriftlig förbindelse derom, att han vore villig öfverlåta denna gård till Helsingfors stad utan att dervid förbehålla sig någon vinst å affären; hvarföre ock Beredningsutskottet, emotseende att Stadsfullmäktige skulle anse inköpet af denna fastighet till sagda pris vara af stadens välförstådda intresse och framtida behof påkalladt, hemstälde: att Stadsfullmäktige ville förklara frå-

¹⁾ Stfs prot. den 24 nov. § 13. — ²⁾ Se pg. 8. — ³⁾ Stfs prot. den 10 nov. § 1.

gan om berörda inköp böra till handläggning upptagas och förty på grund af § 25 i kommunalförfattningen hänskjutas till behandling af Stadsfullmäktige i förstärkt antal, äfvensom hos Magistraten anhålla om val af 24 stadsfullmäktige för detta ändamål; samt att Fullmäktige derjemte ville lemna frågans finansiella del till Drätselkammarens förberedande behandling med anmodan till Drätselkammaren att till förstärkta stadsfullmäktige inkomma med yttrande deri. Beredningsutskottets förslag blef i allo af Stadsfullmäktige godkändt¹⁾; och sedan Drätselkammaren fullgjort²⁾ ofvanframhållna uppdrag och dervid, såvidt frågan underläge förstärkte stadsfullmäktiges afgörande, föreslagit att köpeskillingen för omförmälde gård skulle liqvideras medels lån på längre återbetalningstid än två år, hvartill utverkande af Regeringens tillstånd kunde öfverlemnas åt ordinarie Stadsfullmäktige, beslöto³⁾ Fullmäktige:

att för stadens räkning inköpa gården och tomten N:o 3 vid Sofiegatan i kvarteret Lejonet i denna stad för ett pris af 250,000 mark, kostnaden för köpebrefvets kartering och för lagfart m. m. deri icke inberäknade;

att köpeskillingen skall liqvideras genom lån på längre återbetalningstid än två år; samt

att åt ordinarie Stadsfullmäktige öfverlemna att hos Kejs. Senaten anhålla om stadfästelse af beslutet angående det erforderliga lånet.

Sedan Drätselkammaren på grund af Stadsfullmäktiges vid den 15 Januari förlidit år hållet sammanträde fattade beslut i frågan om stadens deltagande uti kostnaden för uppförande af ett nytt staket kring Botaniska trädgården och anläggande af en promenadväg längs stranden af Tölövik meddelat⁴⁾ Kejs. Universitetets konsistorium Stadsfullmäktiges beslut⁵⁾ af sagda dag, hade Drätselkammaren numera fått emottaga konsistorii svar derå uti en under den 29 Februari daterad skrifvelse, uti hvilken konsistorium emellertid, ehuru Drätselkammaren uttalat den förhoppning och förmodan, att konsistorium icke vidare skulle motsätta sig ifrågavarande promenadvägs utförande uppå tillandningarna invid Botaniska trädgårdens strand, funnit sig föranlåtet att afböja Drätselkammarens framställning i sådant syfte. För den skull och då konsistorii skrifvelse i hufvudsak utgör en utläggning, som enligt konsistorii

Eganderätten
till Botaniska
trädgården.

¹⁾ Stfs prot. den 12 maj § 10. — ²⁾ Drks skrf. N:o 159 af den 11 juni. — ³⁾ Stfs prot. den 16 juni § 2. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 173 af den 28 aug. 1895. — ⁵⁾ Se 1895 års berättelse pg. 36—38.

förmenande skulle bevisa, att Kejslerliga Alexanders Universitetet har full egande rätt icke blott till Botaniska trädgårdens mark utan ock till tillandningarna invid densamma, nödgades¹⁾ Drättselkammaren, efter att hafva tagit noggrann kännedom af handlingarna i ärendet och af dem ytterligare bekräftats i sin förut i saken hafda åsigt, att Uuiversitetet har till trädgårdsmarken endast vilkorlig besittningsrätt samt alls ingen rätt till vidare gjorda inkräktningar i Kajsaniemi park och tillandningar i Tölövik, hos Stadsfullmäktige hemställa, huruvida icke nu, för bevakande af stadens eganderätt till dess mark, borde mot konsistorium öppnas rättegång.

Med anledning häraf beslöto²⁾ Stadsfullmäktige i skrifvelse till Magistraten anmäla, att Stadsfullmäktige i likhet med Drättselkammaren ansågo stadens intresse fordra, att eganderätten till Botaniska trädgårdens mark och till de derinvid uppkomna tillandningarna underkastades rättslig pröfning, samt af sådan anledning nödgades anmoda Drättselkammaren att vid behörig domstol söka Universitetets förpliktigande att upplåta nödigt område för eventuel anläggning af en strandväg emellan Långa bron och Kajsaniemi park; hvarjämte Stadsfullmäktige ville hafva uti stämmingsinlagan uttryckligen framhållet att sagda rättegång icke afsåg att göra något intrång i Universitetets af staden obestridda nyttjorätt till den mark, som på grund af Kanslersemetets memorial af den 26 Augusti 1829 blifvit till Universitetet öfverlåten för att till botanisk trädgård användas.

Afsyning af
hamnbanan mel-
lan Magasinska-
jen och Skatud-
den.

Jemte skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 25 Januari hade Magistraten öfversänt till den å Stadsfullmäktige ankommande åtgärd en till Magistraten stäld skrifvelse för den 14 i samma månad från Jernvägsstyrelsen samt en denna skrifvelse åtföljande afskrift af ett protokoll för den 30 Oktober 1895, angående afsyning af den emellan Magasinskajen och Skatudden belägna delen af Helsingfors hamnbana. Jernvägsstyrelsens skrifvelse innehåller underrättelse derom, att bemälda styrelse, sedan afsyning af nyssnämnda del af hamnbanan numera försiggått, godkändt jemväl denna del till emottagande, under förutsättning att det af synemännen påyrkade utsticksspåret å den utfylta fiskarbassinen i Södra hamnen utföres samt att spårena å Skatudden i sinom tid utdragas till den för banan bestämnda ändpunkten derstädes och der vid behof uppföres för godsexpedition nödig byggnad; samt anhåller Jernvägsstyrelsen

¹⁾ Drks skrf. N:o 158 af den 4 juni. — ²⁾ Stfs prot. den 20 okt. § 13.

om meddelande, huruvida Helsingfors stad är villig att åtaga sig nämnda tillbyggnader och jemväl beträffande remonten af de till bandelen hörande anläggningarne godkänner synemännens af Jernvägsstyrelsen omfattade förslag: att densamma måtte omhändertagas efter samma grunder, som öfverenskommits¹⁾ för den tidigare färdigblifna delen af hamnbanan.

Detta ärende hade af Stadsfullmäktige remitterats²⁾ till Drätselkammaren, som i samråd med Hamnbyggnadsdelegationen hade att med utlåtande deri till Fullmäktige inkomma; och föreslår³⁾ Drätselkammaren, efter att hafva erhållit Hamnbyggnadsdelegationens yttrande, i likhet med denna delegation, att Stadsfullmäktige ville till Jernvägsstyrelsen afgifva det svar: att äfven Fullmäktige i allo godkänt synemännens förslag och å stadens vägnar åtaga sig de tillbyggnader, till de delar desamma icke redan utförts, och den remont, som i detta förslag förutsattes, samt sålunda äro villiga att efter hand fullgöra hvad Jernvägsstyrelsen påfordrat. Denna framställning godkändes⁴⁾ af Stadsfullmäktige.

Enär arrendatorn af norra delen utaf staden underlydande Råholmen hos Drätselkammaren anhållit, att en enkel landningsbrygga för roddbåtar måtte på stadens bekostnad anläggas vid stranden af Hummelviken å allmanningen mellan villorna Bråvalla och Ulfåsa, föreslog⁵⁾ Drätselkammaren, efter att hafva i saken hört Byggnadskontoret, och godkände⁶⁾ Stadsfullmäktige: att en enkel landningsbrygga för roddbåtar på stadens bekostnad och i öfverensstämmelse med en därför uppgjord ritning skulle uppföras å angifna plats.

Firman A. Parviainen & C:o hade hos Drätselkammaren anhållit om tillstånd att enligt en bilagd ritning ombygga en firman tillhörig, för lossning af tankångare med petroleum afsedd brygga i Sörnäs hamn; och föreslog⁷⁾ hos Stadsfullmäktige Drätselkammaren efter Hamnkontorets hörande och på dess förord: att Stadsfullmäktige måtte medgifva bemälda firma tillstånd att, i enlighet med den därför uppgjorda ritningen i Sörnäs hamn uppföra en brygga för lossning af petroleum, med iakttagande dock vid bryggans anläggning, att den icke utskjöte längre från stranden än hvad ritningen utvisade samt att den yttre brokistan placerades parallelt med de yttre linierna af jernvägskajen och den af firman Schildt

Landnings-
brygga vid stranden af Hummelviken.

Brygga i Sörnäs hamn för lossning af petroleumångare.

¹⁾ Se 1895 års berättelse pg. 33. — ²⁾ Stfs prot. den 4 febr. § 4. — ³⁾ Drks skrf. N:o 135 af den 23 april. — ⁴⁾ Stfs prot. den 5 maj § 24. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 18 af den 16 jan. — ⁶⁾ Stfs prot. den 4 febr. § 10. — ⁷⁾ Drks skrf. N:o 29 af den 3 febr.

& Hallberg anlagda, staden numera tillhöriga lastningsbryggan; och blef detta Drätselkammarens förslag af Stadsfullmäktige godkändt¹⁾.

Folkskolebygg-
naden vid Niko-
laigatan.

Uti en till direktionen för stadens folkskolor ställd skrifvelse af den 5 Februari anmälte ekonomen för folkskolorna, Magistern G. Dreijer, att staden icke disponerar öfver ett så stort antal egna lokaler för folkskoleundervisningens bedrifvande, som för närvarande vore af nöden, och att bristen derföre måste fyllas genom upphyrande af privata lägenheter, som emellertid äro för ändamålet ytterst olämpliga och endast i brist på bättre måste bibehållas. På grund häraf och då upphyrda folkskolelokaler ingalunda heller i ekonomiskt hänseende ställa sig för staden förmånliga hemställer Magister Dreijer till Folkskoledirektionens bepröfvande, huruvida ej så fort som möjligt ett nytt hus för folkskolornas räkning borde uppföras; samt föreslår i sådant syfte, med inlemnande af några eskissritningar och approximativa kostnadsberäkningar, att å tomten N:o 18 vid Nikolaigatan skulle byggas ett skolhus i tre våningar.

Sedan Folkskoledirektionen på det varmaste hos Stadsfullmäktige förordat ofvanbeskrifna förslag och äfven Drätselkammaren²⁾, till hvars utlåtande Stadsfullmäktiges beredningsutskott remitterat ärendet, tillstyrkt förslaget, beslöto³⁾ Stadsfullmäktige, innan vidare i ärendet tillgjordes, anmoda Drätselkammaren att taga i öfvervägande, huruvida icke den ifrågavarande folkskolebyggnaden tilläfventyrs kunde erhålla en lämpligare placering å Broberget, midtför Nikolaigatan; och efter det Drätselkammaren i hithörande afseende gifvit ett afböjande yttrande⁴⁾, uppdrogo⁵⁾ Stadsfullmäktige åt Drätselkammaren att i samråd med Folkskoledirektionen uppgöra fullständiga ritningar och kostnadsförslag till alternativt ett skolhus, som kunde antagas motsvara det närmaste behovet, och ett större hus, afsedt att för en längre tid framåt vara tillfyllesgörande, äfvensom att inkomma med uppgift om kostnadsskilnaden, derest huset uppfördes å Broberget.

Provisionel kaj-
anläggning vid
Skatuddens
södra strand.

Såsom här tidigare på pag. 17 anförts, hade ett provisionelt skydd för kolpråmar invid Skatuddens södra strand blifvit ifrågasatt, och hade Hamnbyggnadsdelegationen meddelat Drätselkammaren, att delegationen uti en till Stadsfullmäktige afgifven skrifvelse af den 5 December 1894 förutsatt, att behovet af provisionella lastnings- och lossningsbryggor vid nämnda strand skulle komma att göra sig gällande, hvarföre delegatio-

¹⁾ Stfs prot. den 18 febr. § 8. — ²⁾ Drks skrf. N:o 44 af den 20 febr. — ³⁾ Stfs prot. den 9 mars § 9. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 142 af den 30 april. — ⁵⁾ Stfs prot. den 5 maj § 25.

nen också fann det välbetänkt, att det ifrågavarande skyddet för kolpråmar skulle utföras sålunda, att det på samma gång kunde göra tjänst såsom en provisorisk kajarm, invid hvilken fartyg, som intaga laster från eller aflemna laster till de magasinerna, hvilka inom kort torde komma att uppföras invid hamnbansspåret å Skatudken, kunde lägga till. Hamnbyggnadsdelegationen inlemnade tillika till Drätselkammaren en af Byggnadskontoret uppgjord konstruktionsritning till ifrågavarande provisoriska kajarm, jemte ett dertill hörande kostnadsförslag, slutande å 11,500 mark; och upplyste delegationen att samteliga de pålnings- och utfyllningsarbeten, som erfordrades för omordade provisionella kajänläggning, äfven skulle komma den definitiva kajen, då denna i en framtid uppfördes, till godo; hvarföre delegationen äfven ansåg, att kostnaden för oftanämnda kajarm kunde anvisas att utgå ur den behållning af omkring 67,000 mark, som uppstått i anslagen för kajarbetena i Södra hamnen. Drätselkammaren fann derföre ock anledning att hos Stadsfullmäktige hemställa¹⁾:

att Drätselkammaren bemyndigades att gå i omedelbar författning om uppförande af den föreslagna provisoriska lossnings- och lastningskajen; samt

att kostnaden för denna kajarm anvisades att med 11,500 mark utgå ur den behållning, som uppstått i anslagen för kajbyggnader i Södra hamnen.

Framställningen godkändes²⁾ af Stadsfullmäktige, dock med sådan omformulering af den andra klämman, att densamma komme att lyda: att kostnaden för denna kajarm anvisades att med 11,500 mark utgå ur den del af lånemedlen för hamn- och kajbyggnaderna, som ännu icke tagits i anspråk.

Med anledning af en utaf Magister Ernst Nordström hos Drätselkammaren gjord framställning derom, att den 1876 midtemot Alphyddan i Djurgården uppförda paviljongen, såsom förfallen och isynnerhet af en okynnig publik med hvarjehanda inskrifningar och teckningar illa medfaren, måtte i hufvudsak ombyggas af jern, anhöll³⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige att paviljongen finge helt och hållet undanskaffas; och godkände⁴⁾ Stadsfullmäktige denna anhållan, hvarjemte de uppdrogo åt Drätselkammaren att till Fullmäktige i sinom tid inkomma med för-

Undanskaffande
af paviljongen i
Djurgården.

¹⁾ Drks skrf. N:o 65 af den 5 mars. — ²⁾ Stfs prot. den 31 mars § 11. — ³⁾ Drks skrf. N:o 195 af den 20 aug. — ⁴⁾ Stfs prot. den 8 sept. § 34.

slag till platsens framtida ordnande. Sedan Drätselkammaren i anledning häraf öfverlemnadt åt Byggnadskontoret och Stadsträdgårdsmästaren att utarbete förslag i angifvet syfte och ett sådant till Kammaren inlemnats samt Kammaren deröfver inhemtat yttrande af Finska Trädgårdsföreningen, som för närvarande disponerar öfver den plats i Djurgården hvars ordnande stod i fråga, föreslog¹⁾ Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville ej mindre godkänna Stadsträdgårdsmästarens förslag, gående ut derpå att platsen för sjelfva paviljongen anordnades till en sandplan med en blomstergrupp i midten, hvarjemte till platsen ledande stigar skulle förvandlas till ordentliga trädgårdsgångar och de med buskar och träd försedda gräsmattorna närmast omkring sandplanen med påfyld mylla göras något växtkraftigare och frodigare; än ock för detta arbete äfvensom för stenläggning af platsen omkring brunnen i Djurgården uti kommande års budget upptaga ett anslag af 1,200 mark, som äfven af Stadsfullmäktige bifölls²⁾.

Sidospår till
hamnbanan vid
Hafsgatan.

Sedan Jernvägsstyrelsen uti skrifvelse för den 4 Juli hos Magistraten framställt förfrågan, huruvida hinder från stadens sida skulle möta för anläggande af sidospår till hamnbanan härstädes i närheten af Hafstorget, på sätt å en skrifvelsen bilagd planteckning angifvits, äfvensom Drätselkammaren häröfver afgifvit³⁾ ett tillstyrkande utlåtande, likväl under förbehåll att de delar af spåren, hvilka förläggas i Strandgatans nivå, skulle konstrueras sålunda, att stensättningen mellan spåren möjliggöres, beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige lemna sitt bifall till ansökningen på det af Drätselkammaren föreslagna vilkoret.

Utvidgning af
ekonomiebyggnaden å Maria
sjukhuset.

Uti en till styrelsen för Maria sjukhus aflåten skrifvelse af den 30 April anhöll öfverläkaren vid sagda sjukhus, Doktorn R. Sivers, om styrelsens medvärkan derhän, att erforderlig utvidgning af de för sjukhusets ekonomiska afdelning samt till bostäder för en del af sjukhusets funktionärer afsedda byggnader blefve med det snaraste vidtagen; och hade bemälda styrelse i bref af den 2 Maj till Helsovårdsnämnden öfverlämnadt Doktor Sievers skrift med framställning att nämnden ville utverka vidtagande af de för den afsedda utvidgningen nödiga åtgärder; samt hade vidare Helsovårdsnämnden, som funnit de af Doktor Sievers framhållna skälen till byggnadsföretaget så talande, att detsamma enligt nämndens förmenande ej längre kunde uppskjutas, jemte skrifvelse af den 18

¹⁾ Drks skrf. N:o 275 af den 10 dec. — ²⁾ Stfs prot. den 15 dec. § 5. — ³⁾ Drks skrf. N:o 192 af den 20 aug. — ⁴⁾ Stfs prot. den 8 sept. § 42.

Juni, öfversändt handlingarna i ärendet till Stadsfullmäktige och hemställt att medel för ändamålet måste beviljas.

Ärendet remitterades¹⁾ af Stadsfullmäktige till Drätselkammaren med anmodan för Kammarerna att deri inkomma med yttrande; och vände sig Drätselkammaren såväl till sjukhusets förre arkitekt, Herr O. Törnkvist, som ock till styrelsen för Maria sjukhuset med anhållan att nämnda arkitekt och styrelse ville i samråd utarbета eskissritningar och kostnadsförslag för den ifrågasatta utvidgningen af ekonomibyggnaden å Maria sjukhus; och föreslog²⁾ Drätselkammaren, efter att sålunda hafva erhållit behöfliga ritningar och ett till 144,000 mark uppgående kostnadsförslag: att Stadsfullmäktige ville till utförande under inkommande år godkänna en tillbyggnad af ekonomibyggnaden å Maria sjukhus enligt närslutet förslag samt anslå därför ett belopp af 144,000 mark. Stadsfullmäktige beslöt³⁾ emellertid att för ärendets vidare beredning hänskjuta det till ett härför tillsatt särskildt utskott, som i sitt till Stadsfullmäktige aflättna betänkande hemstälde⁴⁾, att Stadsfullmäktige ville besluta: att låta utföra ifrågavarande byggnadsföretag i enlighet med de af Drätselkammaren insända förslagen, dock med den afvikelse deri, att boplingsrummen blefve uppvärmda genom kakelugnar i stället för genom en centralvärmeinrättning; samt att för ändamålet i nästa års budget upptaga, då utskottet såväl genom nyssagda förändring som af andra skäl ansett kostnadsförslaget kunna något nedbringas, ett anslag till belopp af 127,000 mark. Ärendet remitterades⁵⁾ vidare till budgetsutskottet och intogo Stadsfullmäktige på detta utskotts förslag⁶⁾ uti 1897 års utgiftsstat nämnda summa, hvaraf 100,000 mark skulle utgå af låne-medel.

Uti en af Stadsfullmäktiges beredningsutskott uppställd skrift framhåller utskottet, att de lokaler, öfver hvilka flere af stadens viktigaste institutioner för närvarande förfoga, äro i hög grad olämpliga. Domstolarna kunna hvarken med afseende å rymlighet eller i fråga om anordningar för parter, vittnen, sakkörare och publik anses motsvara de anspråk, som skäligen kunna ställas på de lokaler, i hvilka den offentliga rättskipningen i landets hufvudstad försiggår. Magistratens kansli är alltför trångt, Stadsfullmäktiges likaså, hvarförutom Stadsfullmäktige

Frågan om nytt
stadshus för
Helsingfors.

1) Stfs prot. den 8 sept. § 43. — 2) Drks skrf. N:o 237 af den 5 nov. — 3) Stfs prot. den 24 nov. § 8. — 4) Stfs tryckta handl. N:o 42. — 5) Stfs prot. den 15 dec. § 18. — 6) Stfs tryckta handl. N:o 44 pg. 10 et 14 och Stfs prot. den 29 dec. § 1.

sakna särskildt förrum. För allmän rådhusstämmas hållande finnes ej någon tillräckligt stor sal. Poliskammarens lokal är rentaf omöjlig. Drätselvärdet och Byggnadskontoret kunna anses försvarligt installerade, men det torde ej dröja länge innan äfven för dem, äfvensom för stadens arkiv behof af större utrymme uppstår. Föga lämpliga äro äfven de åt Fattigvårdsstyrelsen och en del nämnder upplåtna lokaler. Och samtliga trappor i de gamla husen äro högeligen trånga och obeqväma jemte det uppgångarna äro för få. Med afseende härå och då berörda olägenheter blifva allt mera känbara i den mån staden tillväxer, ansåg utskottet sig böra föreslå:

att Stadsfullmäktige måtte nedsätta en komité af sex personer för förberedande af frågan om uppförande af ett nytt stadshus på tomterna 20, 22 och 24 vid Alexandersgatan samt beträffande komiténs uppdrag meddela följande bestämningar:

att ett detaljeradt program bör uppgöras öfver alla de lokaler för olika ändamål, som skola i det nya stadshuset inrymmas;

att planteckningar till byggnaden böra i enlighet med detta program till preliminär upplysning utarbetas, jemte ungefärlig kostnadsberäkning för byggnaden;

att förslag jemväl bör uppgöras angående resp. myndigheters och inrättnings placering under byggnadstiden; samt

att komitén eger efter behof till samrådan med sig inkalla representeranter för stadens olika myndigheter äfvensom antaga sekreterare och annat biträde emot aflöning, som hos Stadsfullmäktige till godkännande anmäles.

Förslaget blef af Stadsfullmäktige godkändt¹⁾ och utsågs till medlemmar i berörda komité Herrar Politieborgmästaren E. Öhman, Friherre S. Gripenberg, Professorn C. G. Nyström, Öfveringenjören Th. Tallqvist, Stadsingenjören H. Norrmén och Handlanden Julius Tallberg och hade derjemte Stadsfullmäktiges ordförande, Senatören L. Mechelin, åtagit sig att deltaga i komiténs arbeten, ehuru icke såsom ordinarie medlem.

Tillbyggnad till
tvättstugan å
Arbets- och Fat-
tiggården.

Sedan Fattigvårdsstyrelsen i skrifvelse af den 5 Juni upprepat sitt, redan vid insändande till Drätselkammaren af sitt specialförslag till årets budget gjorda yrkande om behöfligheten af en utvidgning af den till stadens Arbets- och Fattiggård hörande tvättstugan, som med anstaltens utvidgning och den nya därvårdsinrättningens tillkomst blifvit för otillräck-

¹⁾ Stfs prot. den 20 okt. § 15.

lig, föreslog ¹⁾ Drätselkammaren, som lätit för denna tillbyggnad uppgöra ritning och kostnadsförslag: att Stadsfullmäktige ville till utförande under nästkommande år godkänna en tillbyggnad af Arbets- och Fattiggårdens tvättstuga enligt åberopade förslag och därför anslå ett belopp af 4,000 mark; och blef denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd ²⁾ samt beloppet observeradt uti 1897 års budget.

Med inlemnade till Drätselkammaren af en ritning till förändrad Ändring af Magistratens embetslokal. inredning af stadsfogdarnes rum uti Magistratens embetslokal samt ett af Byggnadskontoret uppgjort, å 1,200 mark sig slutande kostnadsförslag, hade Magistratens ordförande anmält att förändringen af ifrågavarande rum var oundviklig, hvarföre Stadsfullmäktige på Drätselkammarens derom gjorda framställning ³⁾ beslöto ⁴⁾ godkänna förslaget och öfverlämna handlingarna till budgetsutskottet i och för anslagets observerande i budgeten för år 1897.

Anmälade att Drätselkammaren i enlighet med Stadsfullmäktiges derom fattade beslut ⁵⁾ lätit Arkitekten Björnberg uppgöra ritningar och kostnadsförslag till byggnadsförändring och nybyggnad å norra brandverkshuset samt att Kammarerna för en ersättning af 39,300 mark öfverlemnade arbetets utförande på entreprenad åt Byggmästaren J. G. Rosenberg, underrättade ⁶⁾ Drätselkammaren nu Stadsfullmäktige ⁷⁾ derom, att brandverkstomten, som utgjorde hälften af tomten N:o 6 vid Konstantinsgatan i kvarteret N:o 14, befunnits icke hafva blifvit i laga ordning klufven, samt att å den del af tomten, som enligt fastebref tillhör staden, inskjuter med omkring 2 m hörnet af en egaren utaf andra hälften af tomten, herr Karl Rostedt tillhörig boningsbyggnad af trä, hvilken han icke godvilligt kunnat förmås att undanskaffa, hvarföre Drätselkammaren efter träffad öfverenskommelse med entreprenören Rosenberg beslutit, att arbetet med sista ändan af uthuset, bestående af en tvätt- och badstuga, skulle tillsvidare, och intill dess Herr Rostedt i laga väg kunnat tvingas att nedrifva sitt på stadens andel af tomten befintliga hus samt rätt till klyfning af tomten hunnit utverkas, blifva utfördt.

Sedan Drätselkammaren på grund af särskilda villainnehafvares i Befrielse från vattenledningsgaranti för Djurgårdsvillorna N:ris 6 och 13. Berghäll och andra derstädes bosatta personers anhållan om åtgärd för åstadkommande af en gångväg från nämnda förstad till den längs jern-

¹⁾ Drks skrf. N:o 238 af den 5 nov. — ²⁾ Stfs prot. den 10 nov. § 16. — ³⁾ Drks skrf. N:o 276 af den 10 dec. — ⁴⁾ Stfs prot. den 15 dec. § 5. — ⁵⁾ Se 1895 års berättelse pg. 41. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 176 af den 2 juli. — ⁷⁾ Stfs prot. den 8 sept. § 27.

vägsbanken öfver Tölövikens anlagda gångbanan trädte i underhandling med innehafvarene af Djurgårdsvillorna N:ris 6, 13 och 14 angående villkoren för anläggning öfver nämnda villors mark af en allmän gångväg för förmedlande af trafiken mellan Berghäll och jernvägsbanken, och efter det egarene af dessa villor, med undantag af innehafvaren af villan N:o 14, medgifvit staden tillstånd till anläggande af ifrågakvarande väg mot sådan ersättning derför att villorna befriades ifrån dem åliggande garantiafgift för inledd vattenledning, föreslog ¹⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige: att *Helsingfors sjukhem*, såsom innehafvare af Djurgårdsvillan N:o 6 och *föreningen De gamlas vänner* för Djurgårdsvillan N:o 13 måtte såsom vederlag för bifallet tillstånd i ofvan angifvet afseende beviljas frihet för framtiden från erläggandet af tidigare öfverenskommen garantiafgift för vattenledning till dessa villor; och godkändes ²⁾ framställningen af Stadsfullmäktige.

Befrielse från vattenledningsgaranti för Djurgårdsvillan N:o 7.

Uti en till Drätselkammaren den 14 April inlemnad skrift hade styrelsen för *föreningen De blindas vänner*, som disponerade öfver Djurgårdsvillan N:o 7, anhållit att, på den grund att närbelägna välgörenhetsanstalter numera blifvit befriade från erläggande af öfverenskommen garanti för vattenledningens utsträckning, komma i åtnjutande af samma förmån och föreslog ³⁾ Drätselkammaren, ehuru enahanda skäl till befrielse i detta fall icke förelåg, likväl med afseende å det behjertansvärda syftet uti föreningens verksamhet: att Stadsfullmäktige ville från och med årets ingång befria föreningen från den garanti, föreningen iklädt sig för vattenledningens utsträckning till Djurgårdsvillan N:o 7; och blef äfven denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd ⁴⁾.

Vatten- och aflöpsledning under en del af 4:de linien å Berghäll.

Som uti den för innevarande år fastställda utgiftsstaten för staden hade upptagits hela planeringskostnaden för fjerdre linien å jordområdet Berghäll emellan Östra chaussén och Porthansgatan, hvaremot för vatten- och aflöpsledning under samma linie i årsstaten observerats endast halfva kostnaden med 9,850 mark, hemstälde ⁵⁾ Drätselkammaren på Vattenledningskontorets framställning bland annat af det skäl, att det blefve billigare att utföra sprängningen af rörgrafven längs hela ifrågakvarande del af fjerdre linien i ett sammanhang med gatuplaneringen: att Stadsfullmäktige ville till utförandet af vatten- och aflöpsledningen under den

¹⁾ Drks skrf. N:o 256 af den 19 dec. 1895. — ²⁾ Stfs prot. den 21 jan. § 6. —

³⁾ Drks skrf. N:o 129 af den 23 april. — ⁴⁾ Stfs prot. den 5 maj § 19. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 21 af den 30 jan.

del af fjerde linien, som under året skulle planeras, af de till Fullmäktiges disposition ställda medel bevilja ett tillskottsanslag af 9,850 mark; och godkände ¹⁾ Stadsfullmäktige denna Drätselkammarens hemställen, dock sålunda att det begärda anslaget, såvidt det hänförde sig till kostnaden för utförande af vattenledningen skulle förskottsvis bestridas ur härtill anvisade lånemedel samt derefter observeras i 1897 års budget, men att kostnaden för afloppsledningen påfördes det till Stadsfullmäktiges disposition för innevarande år ställda anslag för oförutsedda behof.

Emedan disponenten för Helsingfors Magasinsaktiebolag, Handlanden J. Tallberg hos Drätselkammaren anhållit, att stadens vattenledning måtte utsträckas till det bolaget tillhöriga magasinsqvarteret N:o 189 å Skatudden och i sammanhang dermed afloppskanal anläggas, infordrade Drätselkammaren Vattenledningskontorets yttrande af förslag; och sedan Vattenledningskontoret med anledning häraf framhållit, att den ästundade vattenledningen syntes vara så mycket mera af behofvet påkallad, som icke allenast det stora värdet af de varor, som komma att förvaras i Warrantmagasinet, utan ock det betydliga afståndet af 140 meter till närmast belägna brandpost härvid måste tagas i betraktande, föreslog hos Stadsfullmäktige Drätselkammaren ²⁾ att vattenledningen skulle utsträckas under Östra hamngatan från Kronbergsgatan till Kanalgatan, hvarest någon afloppskanal icke erfordras; samt Drätselkammaren be- myndigas att i sitt förslag till 1897 års budget, enär arbetet borde bestridas med lånemedel ur 1892 års vattenledningslån, observera det här- för behöfliga, till 2,800 mark beräknade beloppet; och blef framställningen af Stadsfullmäktige godkänd ³⁾.

Vattenlednings-
utsträckning till
Kanalgatan.

Då Pastorsembetet i stadens svensk-finska lutherska församling hos Drätselkammaren förfrågat sig, huruvida icke enahanda förmån i vatten- omkostnad för bevattnande af planteringarna kring Nya kyrkan kunde medgifvas, som Stadsfullmäktige den 18 September 1891 beviljat för- samlingen beträffande bevattnandet af planteringarna kring Gamla kyr- kan, föreslog ⁴⁾ Drätselkammaren, efter att hafva i ärendet inhemtat Vattenledningskontorets utlåtande: att Stadsfullmäktige ville ur de till Fullmäktiges disposition för oförutsedda behof uti årets budget upptagna medel anslå en summa af 1,300 mark för utförande af tvenne bevatt- ningsposter å planet ikring Nya kyrkan; samt tillförsäkra stadens svensk-

Bevattnings-
poster vid Nya
kyrkan.

¹⁾ Stfs prot. den 18 febr. § 2. — ²⁾ Drks skrf. N:o 207 af den 10 sept. — ³⁾ Stfs prot. den 29 sept. § 12. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 175 af den 2 juli.

finska lutherska församling rättighet att från dessa poster för bevattnande af ifrågavarande plan få kostnadsfritt begagna vatten från stadens vattenledning till ett högsta belopp af 1,600 kubikmeter årligen. Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ dock att ifrågavarande utgift skulle upptagas i förslaget till nästa års budget för vattenledningsarbeten.

Vattenserverin-
gen i Herman-
stad.

På Vattenledningskontorets framställning och i närmaste öfverensstämmelse med den princip för vattenservering i Hermanstad, hvarom Drätselkammaren ordat i sin skrifvelse till Magistraten af den 25 Oktober 1894 N:o 185 (Stadsfullmäktiges tryckta handlingar N:o 28 för 1894) hade Drätselkammaren vid den 24 Januari 1895 hållet sammanträde beslutit:

- 1:o att vattnet skall försäljas per kontant å 1 penni för 20 liter;
- 2:o att försäljningen bör ega run under söcknedagar 3 och under helgdagar 2 gånger dagligen 1 timme i sender;
- 3:o att afhämtningskärnen engång för alla mätas och stämplas i stadens vattenledningsverkstad; samt
- 4:o att vatten för eldsläckning lemnas gratis.

Dessa bestämmelser iakttogos emellertid endast vid den tidigare i stadsportens närhet inrättade vattenposten, i det Vattenledningskontoret, sedan äfven den å torget i Hermanstad till utförande beslutna vattenposten hunnit blifva färdig, med anledning af den ytterst obetydliga trafiken vid den första posten, ändrade försäljningstiden på sådant sätt, att hvardera posten visserligen hölls öppen 3 gånger hvarje söckendag och 2 gånger hvarje helgdag, men endast $\frac{1}{2}$ timme i sender. Enär vattenförsäljerskan bodde gentemot vattenposten vid stadsporten, hade hon dock från denna post utlemnat vatten under alla tider af dagen.

Som upprepade klagomål öfver vattenbrist i Hermanstad I emellertid till Drätselkammaren inlöpte, anhöll ²⁾ Drätselkammaren, i enlighet med ett af Vattenledningskontoret inlemnadt, alternativt förslag, som medförde en anläggnings kostnad af 700 mark och en årlig driftkostnad å 300 mark, efter att hafva vidtagit åtskilliga provisoriska åtgärder till öfverklagade vattenbrists afhjelpande, hos Stadsfullmäktige om bemyndigande till sådan anordning af vattenserveringen i Hermanstad: att allt vatten för hushållsbehof skulle utdelas gratis från två fribrunnar med automatiskt stängande ventiler, levererande hvardera högst 30 liter vatten

¹⁾ Stfs prot. den 8 sept. § 28. — ²⁾ Drks skrf. N:o 189 af den 13 aug. (Stfs tryckta handl. N:o 30).

i minuten; att deremot för industriella behof skulle efter vanligt pris försäljas vatten enligt mätare, om vederbörande konsumenter vilja inrätta egna utkastare invid stadens, i annat fall genom försäljning från de på platsen befintliga vattenposterna och till ett pris af 50 penni per m³; samt att för utförande af dessa tvenne friposter skulle af de till Stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda behof i årets budget upptagna medel anslås en summa af 700 mark. Och godkände ¹⁾ Stadsfullmäktige Drätselkammarens framställning, men beslöto tillika anmoda Drätselkammaren att, efter grundlig och mångsidig pröfning, inkomma med yttrande huruvida det vore af stadens intresse påkalladt, att utverka införlifvandet af Gumtäckts område under stadens jurisdiktion.

Med afseende derå, att den för staden fastställda stadsplanen under senaste år icke allenast hade undergått åtskilliga mindre och större förändringar utan ock helt och hållet nya stadsdelar och förstäder tillkommit, hvilka icke ingå på ett och samma kartblad; samt då de kartor öfver staden, hvilka tid efter annan af privata spekulanter utgifvits, beträffande fullständighet och noggrannhet lemnade mycket öfrigt att önska, framställde ²⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige på Byggnadskontorets derom väckta förslag: om ett anslag af 1,600 mark ur de till Fullmäktiges förfogande för oförutsedda behof uti årets budget upptagna medel, på det Byggnadskontoret blefve satt i tillfälle att i en skala af 1: 8,000 och ett format af 75 × 60 centimeter utarbета och ombesörja tryckning i en upplaga af 1,000 exemplar af en fullständig stadsplan öfver Helsingfors och dess förstäder. Försäljningen af kartan skulle sedan öfverlemnas i kommission åt någon af stadens bokhandlare. Framställningen blef af Stadsfullmäktige godkänd ³⁾.

Af Stadsfullmäktige anmodad ⁴⁾ att fordersammast inkomma med vidare utredning beträffande dispositionen af byggnaderna i Ulrikasborgs brunnsparc, hade Drätselkammaren lemnat ärendets behandling åt ett utskott, och framhöll ⁵⁾ Drätselkammaren, som ytterligare befastats i sin tidigare framhållna åsigt i saken att staden borde göra sig af med de förfallna husen i Brunnsparcen, att som Brunnsuset härtills, hvad beträffar underhållet af detsamma, varit utarrenderadt på sådana vilkor, att hvarje både yttre och inre remont — alldeles på enahanda sätt som i privata hyreslokaler — ålegat staden, kunde den nuvarande arrendatorn

Ny karta öfver
Helsingfors.

Brunnsuset och
Badhuset i
Brunnsparcen.

¹⁾ Stfs prot. den 29 sept. § 19. — ²⁾ Drks skrf. N:o 92 af den 26 mars. — ³⁾ Stfs prot. den 31 mars § 20. — ⁴⁾ Se 1895 års berättelse pg. 46. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 87 af den 19 mars. (Stfs tryckta handl. N:o 16).

icke åläggas att vid arrendetidens utgång aflemna rummen i något uppsadt skick, utan fölle bekostandet härpå på staden, hvilket, såsom af bemälda utskott riktigt anmärkes, skulle betydligt eller med flere tusen mark höja den af Byggnadskontoret endast för den yttre remonten beräknade, redan nog höga summan af närmare sjutusen mark. Och att på ett gammalt, oändamålsenligt och platsen vanprydande hus nedlägga så stor kostnad, dertill kunde Drätselkammaren icke finna något skäl, så mycket mindre som ändamålet med huset — bedrivande af värdshusrörelse och tillgodoseende af härmed förenade intressen — knappast var ett kommunalt åliggande. Drätselkammaren var derför ock fullkomligt ense med utskottet derom, att den värdshusrörelse, som i Brunnsparken kan erfordras, framdeles helt och hållet skulle lemnas beroende på privat företagsamhet, samt att det nuvarande Brunnshuset, hvars läge i parken för resten icke kan anses så väl valdt, utdömes för att efter utgången af nu bestående arrende försäljas och bortskaffas.

Och hvad som beträffande stadens billiga skyldighet anförts om Brunnshuset kunde enligt Drätselkammarens förmenande i det aldramaste äfven tillämpas på Badhuset i Brunnsparken. Visst kunde det samma måhända, såsom det synes hafva föresväfvat utskottet, i den allmänna sundhetens och helsovårdens intresse omfattas med mera hänsyn och tillmötesgående från stadens sida än Brunnshuset, men föreföll det Drätselkammaren som Badhuset i Brunnsparken efter tillkomsten af så många nya, mera gouterade badinrättningar i landet i väsentlig mån förlorat sin ursprungliga karaktär af en medicinsk badanstalt och närmast sig vanliga i staden förefintliga varmbads inrättningar.

Då dessa skäl och under förutsättning att vid möjligen yppad privat spekulation i uppförande af nytt värdshus eller badhus i Brunnsparken eller det gamla badhusets ombyggnad få med deraf föranledd framställning inkomma, hemställde Drätselkammaren om bemyndigande af Stadsfullmäktige: att efter behörig kungörelse på inför Kammaren anställande auktion till den mest bjudande försälja såväl Brunnshuset med dertill hörande byggnader som Badhuset i Brunnsparken, med skyldighet för köparen att efter nu bestående arrendetids utgång från platsen undan skaffa byggnaderna, eventuelt på de af Drätselkammaren framhållna vilkoren bibehålla och ombygga Badhuset.

För ärendets vidare beredning tillsatte¹⁾ Stadsfullmäktige ett sär-

---

¹⁾ Stfs prot. den 31 mars § 13.

skildt utskott; och var också detta utskott af den mening att de ifrågasvarande, förfallna husen uti Brunnsparken borde ombyggas, samt ansåg utskottet att, då fritt val af platser för dessa hus härigenom uppstod, Badhuset lämpligast skulle förläggas ofvanom det ställe, der simhusen för herrar för närvarande befinna sig, uppfört i samband med dylika simhus, och Brunns huset på sluttningen öster om vallarna eller ock sydost om desamma. Utskottet föreslog¹⁾ för den skull, att Stadsfullmäktige ville besluta: att anmoda Drätselkammaren att söka inleda underhandlingar med hugade personer om uppförande och öfvertagande af badinrättning och restauration i Brunnsparken på de af utskottet ofvan anvisade ställen, för hvilket ändamål finge erbjudas nödig mark arrendefritt under viss tid, förslagsvis trettio år; samt att bemyndiga Drätselkammaren att emellertid, på högst tre år, utarrendera Brunns- och Badhusen i Brunnsparken äfvensom vidtaga nödig åtgärd för deras underhåll under tiden.

Dessa förslag blefvo af Stadsfullmäktige godkända²⁾, likväl med det tillägg, att äfven de nuvarande platserna för Bad- och Brunns husen finge komma i fråga vid underhandlingarna om uppförande af ny badinrättning och restaurationslokal i Brunnsparken.

Genom utdrag ur Magistratens protokoll för den 31 December 1895 § 22 hade Drätselkammaren underrättats, att Stadsfullmäktige vid den 27 i sagda månad hållet sammanträde i sammanhang med budgetbehandlingen bland annat beslutit anmoda Drätselkammaren att, på grundvalen af det mellan staden och Gaslysningsaktiebolaget gällande kontrakt, till Stadsfullmäktige inkomma med utlåtande och förslag såväl angående ett omedelbart yrkanden hos bemälda bolag på allmänt införande af Auerbrännare för stadens gatubelysning och en deraf betingad nedsättning i priset för belysningen, som äfven beträffande anordnandet af gatubelysningen efter den 1 Oktober 1900. Med anledning häraf inledde Drätselkammaren korrespondens med verkställande direktören för berörda Gaslysningsbolag samt med Drätselkammaren i Åbo stad, som är egare af det der befintliga gasverket och sjelf genom en direktion ombesörjer gatubelysningen, hvarvid Auerbrännare allmänt införts, för införskaffande af möjlig utredning om det ekonomiska resultatet vid användning af Auerbrännare. Och föreslog³⁾ Drätselkammaren, då Gaslysningsaktiebolaget bestämt motsatt sig hvarje vidare utvidgning af stadens belysning

Införande af
Auerbrännare
vid gatubelys-
ningen.

1) Stfs tryckta handl. N:o 18. — 2) Stfs prot. den 5 maj § 28. — 3) Drks skrf. N:o 190 af den 13 aug. (Stfs tryckta handl. N:o 28).

medels Auerbrännade utan motsvarande ersättning för häraf, enligt bolagets påstående, vållad större kostnad för bolaget, ehuru Drätselkammaren ingalunda ville förneka tillvaron af de missförhållanden stadens gaskontrollör beträffande belysningen af en del af stadens gator framhållit, samt med erkännande af önskvärdheten af desammas snaraste aflägsnande: att frågan om Auerbrännarens införande vid stadens gatubelysning på tvångsväg eller medels underhandling på basen af godtgörelse från stadens sida för denna gång och tillsvidare finge förfalla.

Vid ärendets föredragning hos Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ Fullmäktige emellertid uppdraga åt Drätselkammaren att efter uppgjorda kalkyler rörande det ekonomiska resultatet af auerbelysningen i Helsingfors och sedan annan tilläfvventyrs erforderlig utredning erhållits, vidtaga åtgärd om tvistefrågans öfverlemnande till gode mäns pröfning och afgörande samt i sådant afseende främst hos Stadsfullmäktige föreslå två personer, som kunde af stadsmyndigheterna till godemän inkallas. Ärendet hann dock icke under året slutbehandlas.

Hvad deremot angick uppdraget beträffande anordnandet af stadens gatubelysning efter den 1 Oktober 1890, då Gaslysningsaktiebolagets konsession utgår, fingo Stadsfullmäktige emottaga den anmälan att Kammarer för detta ärendes behandling tillsatt en kommission af tio medlemmar.

Senatstorgets
försende med
planteringar.

Det af Stadsfullmäktige för vidare beredning af frågan om Senatstorgets förskönande tillsatta utskottet ²⁾ hade afgifvit sitt utlåtande ³⁾, och utnynnade det deri: att Stadsfullmäktige ville besluta att låta anlägga planteringar å Senatstorget i öfverenstämmelse med Professor Nyströms ritning, dock med de ändringar i ritningen att, der enligt densamma gräsmattorna komme att sträcka sig ända intill körbanan, denna borde afskiljas från planteringarna genom en asfalterad trottoar af vanlig bredd, hvilken trottoar, enligt utskottets tanke, erfordras icke så mycket för publikens bekvämlighets skull, som icke mera för att skydda planteringarna för ohägn i följd af den lifliga rörelsen å Alexandersgatan; äfvensom att bredden 5 meter af de i sned riktning öfver torget dragna promenadvägarna, hvilka syntes utskottet vara altför ringa för den stora trafik, som söker sig öfver torget, skulle ökas till 6 meter; samt att hos Kejs. Senaten utverka den af planteringen betingade ändringen i stadsplanen.

¹⁾ Stfs prot. den 29 sept. § 17. — ²⁾ Se 1895 års berättelse pg. 30—32. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 3.

Utskottets förslag blef dock icke af Stadsfullmäktige godkändt, utan beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige uppdraga åt dess beredningsutskott att inkomma med förslag till grunder för utlysande af pristäflan för ifrågavarande torgs försköning. Sådant förslag uppgjordes äfven af beredningsutskottet och antogs ²⁾ med smärre tillägg af Stadsfullmäktige; samt utfäste Stadsfullmäktige härmed en belöning af 3,000 mark för det bästa projektet och tvenne accessit af resp. 1,200 och 800 mark för dernäst förtjenstfulla förslag. De sålunda belönda förslagen skulle blifva stadens egendom; och borde täflingsritningarna vara till Drätselkammaren inlemnade före den 1 Augusti 1896. Och sedan Tekniska föreningens fackklubb för arkitekter lemnats ³⁾ tillfälle att utse tvenne ledamöter i nämnden för bedömande af täflingsprojekten, kompletterades ⁴⁾ denna nämnd af Stadsfullmäktige och kom sålunda att bestå af följande personer: Generalmajoren J. af Lindfors, Artisten F. Wænnerberg, Arkitekterna B. Björnberg och O. Törnqvist samt Trädgårdsarkitekten i Stockholm A. Medin.

Inom den föreskrifna tiden hade inlemnats åtta projekt, men vid bedömandet af dem hade nämnden för sin del icke kunnat tilldela någon af de täflande det af Stadsfullmäktige utfästa priset på 3,000 mark. Nämnden hade väl icke förbisett, att ur ordalydelsen af Stadsfullmäktiges inbjudan den slutsats kunde dragas, att det bland förslagen, hvilket nämnden stälde främst, borde, utan afseende å dess förtjenstfullhet och användbarhet i allmänhet, komma i åtnjutande af priset. Men då icke något af förslagen kunde, utan väsentliga ändringar, tjena till efterföljd, samt ändamålet med ifrågavarande pristäflan och det dervid erbjudna, höga priset måste hafva varit att erhålla en fullt begagnelig plan, emotsåg nämnden att dess förfarande skulle af Stadsfullmäktige godkännas. Men hemstälde ⁵⁾ prisnämnden hos Stadsfullmäktige emellertid: huruvida icke herrar Stadsfullmäktige ville belöna förslagen „1863“ och „Simplex“, det förra med 1,200 och det senare med 800 mark, att utbetalas uppå vilkor som redan i annonsen bestämts eller att förslagen blifva stadens egendom.

Detta prisnämndens förslag godkände ⁶⁾ Stadsfullmäktige och anmodade förty Drätselkammaren att genom annons uppmana de personer,

---

¹⁾ Stfs prot. den 18 febr. § 10. — ²⁾ D:o d:o den 9 mars § 8. — ³⁾ D:o d:o den 5 maj § 38. — ⁴⁾ D:o d:o den 12 maj § 20 och D:o d:o den 16 juni § 20. — ⁵⁾ Stfs tryckta handl. N:o 34. — ⁶⁾ Stfs prot. den 20 okt. § 9.

hvilka utfört de till inlösen beslutna projekten att för erhållande af anordning af inlösningssumman anmäla sig å Drätselkammaren, hvarvid ifrågakommande konvolut skulle af Kammarens ordförande öppnas; och skulle utgiften tillsvidare i räkenskaperna observeras såsom förskott och sedermera till afföring anmälas, såsnart beslut fattats om anslag till Senatstorgets förskönande. Dessutom anmodade Stadsfullmäktige Drätselkammaren att på lämpligt sätt utställa samtliga de täflande projekten till allmänhetens beskådande. Tillika beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige, då Professor G. Nyström, som redan förut för stadens räkning på begäran uppgjort en plan till Senatstorgets förskönning och af Stadsfullmäktige förklarats berättigad att deltaga i täflan med sagda plan, oförändrad eller i detalj omarbetad, hade till nämnden upplyst att han icke ernade begagna sig af nämnda, honom af Fullmäktige förbehållna rättighet: att det af Professor Nyström uppgjorda försköningsprojektet blefve för stadens räkning inlöst för ett belopp af 1,200 mark; och skulle berörda utgift bokföras på enahanda sätt, som de för inlösen af de tvenne andra projekten i samma syfte anvisade medlen.

För öfrigt blef ärendet i hufvudsak oafgjordt.

Underhåll af
planteringarna
vid Ateneum.

Af Drätselkammaren förordades ²⁾ och af Stadsfullmäktige godkändes ³⁾ bestyrelsens för *Ateneum* hos Drätselkammaren gjorda anhållan, att underhållet af planteringarna vid Ateneum mot en årlig godtgörelse till staden af 200 mark finge af Stadsträdgårdsmästaren från och med år 1896 tillsvidare ombesörjas.

Anstånd med
bebyggande af
tomten N:o 8 vid
3:je linien å
Berghäll.

Hos Stadsfullmäktige hade bestyrelsen för *Arbetshusen för barn* uti en skrift af den 29 November 1895 anhållit om förlängning af den tid, som varit bestämd för bebyggande af den till tomtplats för ett arbetshus i Sörnäs jemlikt Stadsfullmäktiges beslut af den 31 maj 1892 upplättna tomten N:o 8 vid tredje linien å Berghäll, samt att under den närmaste framtiden måtte af disponibla utskänkningsmedel beviljas anslag för den tillämnade byggnaden; och beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige, efter att hafva inhemtat Drätselkammarens yttrande ⁵⁾, att i enlighet dermed bevilja föreningen tre års anstånd med tomtens bebyggande samt att åt det utskott, som komme att tillsättas för frågan om fördelning af utskänknings- och utminuterings aktiebolagens vinstmedel öfverlemna att yttra sig angående föreningens anhållan om bidrag till byggnadsföretagets utförande.

---

¹⁾ Stfs prot. den 8 dec. § 17. — ²⁾ Drks skrf. N:o 153 af den 15 maj. — ³⁾ Stfs prot. den 16 juni § 12. — ⁴⁾ D:o d:o den 4 febr. § 9. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 17 af den 16 jan.

I utbyte mot tomten N:o 6 vid Lappviksgatan, hvarå *Fruentimmersföreningens* barnhem, som genom köp ¹⁾ öfvergått till staden, hade föreningen anhållit att erhålla någon af de ännu oförsålda tomterna N:ris 7 och 9 vid Jungfrustigen, men hade Drätselkammaren, hvars yttrande i ärendet af Fullmäktige inforrats, då ifrågavarande tomter var af dem, som eventuelt af staden erbjudits statsverket till tomt för den tillernade museibyggnaden, föreslagit ²⁾: att Stadsfullmäktige ville åt Fruentimmersföreningen öfverlåta tomten N:o 5 vid Jungfrustigen, under förutsättning att vid denna tomt fästades samma vilkor, som häftat vid föreningens tomt vid Lappviksgatan, eller att föreningen skulle besitta densamma endast så länge derstädes uppehöles ett barnhem. Och hade Drätselkammaren i sammanhang härmed anhållit om generelt bemyndigande: att vid afyttrande af tomter i sjunde stadsdelen göra sådana förbehåll beträffande höjden å uppförande hus, som Drätselkammaren med afseende å utsigtens från Observatoriibergen bevarande i hvarje särskildt fall kan pröfva nödigt.

Stadsfullmäktige öfverlemnade emellertid ärendet till ett särskildt tillsatt utskotts vidare beredning samt godkände ³⁾ först, sedan detta utskott inkommit med sitt betänkande och i enlighet med dess förslag Drätselkammarens ofvan framhållna framställning, såvidt den inskränkte sig till nu ifrågavarande tomt, samt med det tillägg, att Fruentimmersföreningen vid tomtens bebyggande borde i fråga om byggnadshöjden ställa sig till efterrättelse de bestämningar, som med afseende å utsigtens från Observatoriibergen bevarande komme att meddelas.

I sammanhang med fastställande af utgiftsstaten för nästföljande år ^{Budget för år 1897.} 1897 beslöto Stadsfullmäktige ⁴⁾ till utförande äfven af några andra allmänna arbeten, än hvarom här tidigare ordats och af hvilka må anföras följande.

Förutom den vanliga posten å 18,000 mark för remont och underhåll af vattenledningens byggnader, hägnader, dammar, maskiner och rörnät ingår i berörda budget tvenne specialposter i hithörande afseende, nämligen för nyläggning af yttre taket i vattenborgen 5,800 mark och för hundra stycken brandposters förseende med nya trädskistor 3,500 mark. Dessa summor äro sjelffallet intagna på grund af Vattenlednings- ^{Nyläggning af yttre taket å vattenborgen och 100 brandposters förseende med nya trädskistor.}

1) Se 1895 års berättelse pg. 25—28. — 2) Drks skrf. N:o 253 af den 12 dec. 1895. —

3) Stfs prot. den 9 mars § 18. — 4) Drks skrf. N:o 231 af den 28 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 35). Stfs tryckta handl. N:ris 39, 44 och 47. Stfs prot. den 29 dec. § 1.

kontorets i sådant afseende gjorda franställning, och motiverar Vattenledningskontoret den förra af posterna dermed att vid nyligen företagen undersökning af ytter- och mellantak till vattenborgen takläkterna samt delvis äfven åsarna befunnits i så hög grad angripna af röta och svamp, att det syntes kontoret betänkligt att längre lemna taket i sådant skick, att en orkan eller ett starkt snöfall måhända vore tillräckligt för dess förstöring; den senare åter dermed att en stor del af de träkistor, som omgifva stadens till antalet cirka 300 brandposter och som redan under en tid af ända till 20 år varit nedgräfd i jorden, numera så förmultnat, att flere gånger smärre jordras inträffat invid brandposterna.

Anslag för vattenmätare.

I anseende till det växande antalet vattenmätare blef anslaget för reparation och justering af vattenmätare höjdt från 1,500 till 2,000 mark.

Utsträckning af vattenledningen.

Med afseende derå att af länemedel för vattenledningen numera återstod endast 87,050 mark, hade Drätselkammaren i sitt förslag till budget upptagit blott sådana vattenledningsarbeten, som redan till utförande beslutits, såsom ledningen under Östra hamngatan ifrån Kronbergs- till Kanalgatan (se pg. 37) eller som hade omedelbart sammanhang med af Kammaren föreslagna gatuplaneringar. Drätselkammarens förslag godkändes äfven af Stadsfullmäktige med undantag af anslaget för vattenledning under en del af Lotsgatan, som af Stadsfullmäktige på budgetsutskottets förslag¹⁾ ökades från 5,400 till 12,000 mark. Och upptogs²⁾ således för vattenledningens utsträckning följande arbeten: för vattenledningar under Östra hamngatan 2,800 mark, under Kanalgatan ifrån Östra hamngatan till adr. N:o 38 — 10,300 mark, under en del af Lotsgatan 12,000 mark, under Köpmansgatan ifrån Kronbergs- till Gördelgatan 13,800 mark, under Aspnäsgatan från Östra chausséen till adr. N:o 1 — 8,900 mark, under fjerde linien å Berghäll mellan Östra chausséen och Porthansgatan andra hälften af kostnaden 7,300 mark, under första linien å Berghäll från Djurgården till tomt N:o 15 (halfva kostnaden) 5,450 mark, under gatan från tomt N:o 15 vid första linien till Alpgatan 8,300 mark, under Vallingsgatan ifrån första till andra linien 6,900 mark, under första linien ifrån tomt N:o 1 till tomt N:o 9 — 8,700 mark, under andra linien ifrån tomt N:o 31 till Vallingsgatan 4,200 mark, under Vallingsgatan från andra till tredje linien 5,700 mark och under tredje linien från tomt N:o 22 till tomt N:o 32 — 11,300 mark, samt således inalles 105,650 mark.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 44 pg. 9. — ²⁾ D:o d:o N:o 47 pg. 26 och Stfs prot. den 29 dec. § 1.

Utom anslaget 1,300 mark, som tidigare (pg. 37) af Stadsfullmäktige beslutits till intagande uti 1897 års utgiftsförslag, observerades deri under rubriken *diverse mindre arbeten* 1,000 mark för två 305 mm afstängningsventiler å vattenledningsröret under Östra chausséen invid andra och fjerde linien å Berghäll; och motiverades ¹⁾ den sednare utgiften dermed, att sedan rörledningen under Östra chausséen tillkommit, ett så stort antal anslutningar till denna rörledning egt rum att en öfverhöfvan stor del af befolkningen måste sakna vatten hvarje gång, då en stängning göres i och för reparationer af brandposter eller nya anslutningar m. m., men skulle genom anbringande af två nya afstängningsventiler emellan de förut befintliga de distrikt, som vid slika tillfällen blefve afskurna från vattenledningen, väsentligt minskas.

Diverse mindre arbeten vid vattenledningen.

Till följd af diverse löneförhöjningar m. m. och emedan kostnaden för hästhoarnas skötsel nu för första gången observerades såsom en utgift, medan å andra sidan upptogs inkomsten från desamma — förut hade endast den beräknade behållningen upptagits — ingick utgiften för vattenlednings förvaltning och drift med ett till 2,443 mark 33 penni förhöjdt belopp eller med 51,390 mark för år 1897 mot 48,946 mark 67 penni för redogörelseåret. Utan att inverka på summans belopp är att observeras att vattenledningsingenjörrens resemedel, hvilka förut ingått i utgiftsstaterna såsom en förslagspost å 400 mark, upptogs nu såsom en fix utgift under vattenledningsingenjörrens öfriga löneförmåner.

Förvaltning och drift af vattenledningen.

Såsom nybyggnader upptogs: för tillbyggnad af Fattiggårdens tvättstuga (pg. 34) 4,000 mark; för tillbyggnad till ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus (pg. 32) 127,000 mark; för anbringande af plättak ²⁾ å gamla träpaviljongen vid Maria sjukhus 2,900 mark; för pissoir å Kamptorget 1,200 mark; för tillbyggnad till växthuset i Fabriksparcken 3,230 mark; och för nya simhus eventuellt 5,000 mark eller in summa 143,300 mark. Då sedan flere år bland allmänheten framhållits behovet af nya simhus bland arbetande klassen och motion i sådant syfte äfven framstälts hos Stadsfullmäktige, hade budgetsutskottet, utan att ingå på närmare förslag i saken, förordat införande af sistnämnda post.

Nybyggnader och husremonter.

För diverse reparationer af stadens hus upptogs på grund af Byggnadskontorets i sådant afseende gjorda specialberäkningar 27,300 mark mot 17,000 uti årets budget.

För remont af gator infördes uti budgeten för 1897 följande sten-

Stensättningsarbeten.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 35 pg. 53. — ²⁾ D:o d:o N:o 44 pg. 10.

sättningsarbeten, nämligen: stensättning med nubbssten i asfalt af norra Esplanadgatan från N:o 7 till Mariegatan 18,000 mark; stensättning af Mariegatan utanför Kejslerliga slottet 8,300 mark; omläggning af Packhustorget 3,800 mark; samt för påfyllning af asfalt i nubbsstenfogarne å Salutorget 2,400 och för diverse gatureparationer 12,000 mark. Drätselkammaren hade uti sitt förslag till ifrågavarande utgiftsstat upptagit i st. f. den första här relaterade, på förslag ¹⁾ af Magistraten införda posten å 18,000 mark en utgift å 40,000 mark för stensättning med nubbssten i asfalt af delar af Salutorget.

Makadamiseringsarbeten.

För makadamisering af gator och vägar under år 1897 anslogs: 3,100 mark för Parkgatan, 2,400 mark för uppfarten från gatan norrom Åbo kasernen till Kampgatan och 4,400 mark för Djurgårdsvägen från chauséen invid Tölövikens till Alphyddan ²⁾ samt för diverse reparationer af vägar 7,000 mark. Drätselkammaren hade föreslagit makadamisering äfven af Observatoriigatan för en kostnad af 3,000 mark, men blef posten på beredningsutskottets förslag utesluten af Stadsfullmäktige. Utskottet ansåg ³⁾ det arbetena å Observatoriibergen borde koncentreras på den ännu återstående planeringen samt det icke vara ändamålsenligt att, medan denna planering pågår och nödvändiggör körslor på berget, skrida till uppoffringar för Observatoriigatans förbättrande.

Minskningen i ofvan annoterade post å 7,000 mark för diverse reparationer af vägar från 10,000 mark uti innevarande års budget är endast skenbar, i det Drätselkammaren för större redighet i budgetens uppställning öfverfört felande 3,000 mark uppå renhållningen af dessa vägar ⁴⁾.

Regleringsarbeten.

Regleringsarbeten inom den egentliga staden hade Drätselkammaren föreslagit till ett sammanlagdt belopp af 48,300 mark, hvilket dock af Stadsfullmäktige på beredningsutskottets förslag ökades till 86,400 mark. För möjliggörande af en fortgående tomtförsäljning å Skatudden hade Byggnadskontoret i sitt budgetförslag upptagit planering af flertalet gator inom denna stadsdel. Till undvikande af öfver höfvan stora kostnader hade likväl Drätselkammaren uteslutit flere bland de förordade arbetena. Erkännande nödvändigheten af en dylik åtgärd trodde dock utskottet att, utöfver de i Drätselkammarens utgiftsförslag upptagna anslagen, ett något större belopp kunde beviljas för Lotsgatans planering, hvarigenom kvarteret N:o 148 möjligen kunde blifva frigjort, samt medel böra an-

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 39 pg. 15. — ²⁾ D:o d:o N:o 44 pg. 11. — ³⁾ D:o d:o N:o 44 pg. 10. — ⁴⁾ D:o d:o N:o 35 pg. 57.

visas för planeringen af Kanalkajen och Myntkajen utanför tomterna 1 och 3. Beaktas borde äfven enligt utskottets mening att genom planering å Skatudden erforderlig sten erhöles för de föreslagna kajarbetena derstädes. På grund häraf föreslog¹⁾ utskottet, att anslaget för planering af Lotsgatan skulle ökas till 30,000 mark samt att en post för planering af Kanalkajen och Myntkajen å 14,600 mark infördes.

Då den i förstaden Berghäll bosatta, till största delen af kroppsarbetarefamiljer bestående befolkningen, som af alla stadens invånare hade den längsta vägen till torgplats, icke utan uppoffring af en för densamma dyrbar tid kunde uppköpa sina lifsmedel å stadens salutorg och i följd deraf vore hänvisad att förskaffa sig sina förnödenheter af mellanhandlare, hade Byggnadskontoret, för möjliggörandet i denna del af staden af en direkt lifsmedelshandel, förordat införande i budgeten af en post å Fmk 13,500 för planering af en del af Hagnästorget. Detta anslag hade likväl hvarken af Drätselkammaren eller Magistraten upptagits. Anslutande sig till Byggnadskontorets åsigt föreslog utskottet: att såsom sista post under rubriken Regleringsarbeten måtte införas: Planering af en del af Hagnästorget 13,500 mark.

Ifrågavarande regleringsarbeten kommo alltså att uti 1897 års budget ingå med följande poster: 30,000 mark för planering af en del af Lotsgatan; 11,700 mark för Köpmansgatan; 8,000 mark för reglering af en del af Skatuddsgatan; 14,600 mark för Kanalkajen och Myntkajen utanför tomt 1 et 3; 700 mark för planering af vestra Hamngatan utanför tomt N:o 5; 7,900 mark för Skatudds norra kajen utanför tomt 7—9 och 13,500 mark för planering af en del af Hagnästorget.

För regleringsarbeten uti förstaden Berghäll anslogs dessutom följande belopp för planeringar: af Castréngsgatan mellan andra och tredje linien 7,500 mark; af tredje linien mellan Lönnrots och Vallingsgatorna samt utmed tomt N:o 11 — 24,300 mark; af första linien mellan Castréns- och Alpgatorna 9,880 mark; af andra linien mellan Castréns- och Vallingsgatorna 3,800 mark; af Vallingsgatan mellan första och tredje linierna 9,300 mark eller in summa 54,780 mark.

Som under år 1896 i förstaden Berghäll utarrenderats ett betydligt antal bostadstomter och efterfrågan på tomter derstädes allt fortfarande syntes vara stor, men knappast några tomter der vidare kunde utarrenderas, ifall de icke genom vägregleringar gjordes tillgängliga, hade Drät-

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 44 pg. 10.

selkammaren af alla de vägar i Berghäll, för hvilkas planering Byggnadskontoret beräknat en total summa å 79,280 mark, utvalt och till reglering föreslagit ofvanstående, som enligt Kammarens förmenande lemnade det mest ekonomiska resultatet, d. v. s. de begärligaste och till antalet flesta tomter.

Kanalarbeten.

I budgeten för år 1897 upptogs, förutom 2,000 mark för kompletteringsarbeten och 9,000 mark för diverse underhåll: 1,320 mark för ombyggnad af stenkanalen under Lilla Robertsgatan; 1,000 mark för ombyggnad af träkanalen under Fabiansgatan invid Gardeskasernen; för afloppskanal från lägenheten Backas till sjön (pg. 20) 1,400 mark; samt för följande afloppskanaler under de till planering föreslagna gatorna, nämligen: under Lotsgatan 7,000 mark, under Köpmansgatan 8,200 mark, under Kronbergsgatan 14,800 mark, under Kanalgatan 10,700 mark, under första linien i Berghäll (tomt 1—9) 7,100 mark, och under tredje linien (tomt 22—32) 9,500 mark; äfvensom för förlängning af afloppskanalen under Kyrkogårdsgatan 1,000 mark eller in summa för kanalarbeten 83,020 mark.

Chausséer.

Äfven beträffande anslaget för diverse underhåll och renhållning af chausséerna hade den fördelning i budgetförslagets uppställning af Drättselkammaren beaktats, som här nyss ofvan relaterades angående samma utgifter för stadens vägar. Den för chausséerna i Brunnsparken städse intagna posten å 500 mark har endast gällt dessa chausséers renhållning, hvarom skildt kontrakt är uppgjordt; posten blef derföre nu placerad under rubriken: Renhållningsväsendet. Som emellertid den uti innevarande års budget sammanslagna utgiftsposten å 15,000 mark för diverse underhåll och renhållning af chausséerna, enligt hvad Byggnadskontoret uppgaf, under de senaste åren visat sig otillräcklig — år 1894 blef densamma öfverskriden med icke mindre än 13,618 mark 21 penni -- hade Byggnadskontoret föreslagit att anslaget för berörda ändamål skulle höjas till 18,000 mark samt deraf för diverse underhåll upptagas 7,000 mark och återstående 11,000 mark föras på renhållningen, och hade Drättselkammaren funnit allt skäl härtill ¹⁾. Utom nämnda 7,000 mark upptogs för stadens chausséer följande anslag: för remont af stora alléen i Brunnsparken intill Brunnshusplanen 2,940 mark och för utvidgning af vestra chausséen vid Fjellidal 3,800 mark.

Såsom ett arbete af icke ringa vigt i den allmänna samfärdselns

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 35 pg. 58.

intresse hade Drätselkammaren ansett den af Byggnadskontoret föreslagna utvidgningen af vestra chausséen vid villan Fjellidal. Körbanan har å detta ställe, hvarest äfven en spårvägsväxling är förlagd, en bredd af endast 8 meter och är derföre, isynnerhet vintertid, svår trafikabel. Genom den föreslagna utvidgningen skulle samma körbana erhålla en bredd af 11,5 meter.

Under rubriken *Hamnar* förekommer, förutom de sedvanliga anslagen för nedfartsbroar till isarne jemte stängsel vid kajerna samt diverse reparationer — det senare på grund af under året vunnen erfarenhet förhöjdt från 7,000 till 9,000 — följande nybyggnadsarbeten: slutförande af ombyggnaden af Packhuskajen i norra hamnen 20,000 mark; ombyggnad af ångslupsbryggan i Sandvikens inre hamn 1,110 mark; ombyggnad af trämöljan i Sandviks inre hamn 5,340 mark; ombyggnad af träkajen invid Skeppsvarfvet 19,100 mark; höjning och ombyggnad af Packhuskajen 2,600 mark; samt Kajarbeten å Skatudden eventuelt 84,600 mark.

Hamnar.

Härutöfver hade Drätselkammaren uti sitt förslag till budget upptagit 21,600 mark för remont af vestliga landningsbryggan i Sörnäs, men posten utelemnats ¹⁾ från Magistratens förslag. Såsom synes, gälde samteliga föreslagna kajarbeten, med undantag af dem å Skatudden, sådana äldre kajer och lastningsbryggor af trä, som med afseende å materialets förgänglighet periodiskt måste renoveras. Enligt Drätselkammarens åsigt kunde dessa arbeten i den allmänna säkerhetens intresse icke vidare uppskjutas, utan syntes tvärtom uppskofvet med de flesta af dem redan vara nog långt drifvet.

I sitt förslag till budget för 1897 upptog Drätselkammaren resp. anslag för stadens planteringar i närmaste konformité med motsvarande anslag uti innevarande års utgiftsstat. På budgetsutskottets förslag ²⁾ ökades dessa anslag dock i någon mån af Stadsfullmäktige, sålunda anslogs för Observatoriibergens planering 20,000 mark i st. f. föreslagna 15,000, och infördes en ny post å 1,200 mark för ordnande af platsen kring den nedrifna paviljongen i Djurgården (pg. 31). Totala anslaget för stadens planteringar såväl beträffande underhåll som nyanläggningar kom derigenom att uppgå till 70,000 mark.

Planteringar.

Beträffande renhållningsväsendet torde, efter hvad här ofvan anförts, icke vara något vidare att tillägga, än att då anslaget af 6,500 mark för bevattning af stadens gator och chausséer befunnits för lågt, detsamma

Renhållningsväsendet.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 39 pg. 15. — ²⁾ D:o d:o N:o 44 pg. 12.

höjdes till 8,000 mark. I samband härmed må påpekas att också bevattningsmaterielen numera befanns otillräckligt, hvarföre under rubriken: *Arbetsredskap*, upptogs ett anslag af 2,100 mark för inköp af tvenne bevattningstvagnar.

b) *Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.*

Stadskassans
bokslut för år
1895.

Till Stadsfullmäktige insändes¹⁾ genom Drättselkammaren af Drättselkontoret upprättade och genom dess försorg till tryck befordrade handlingar²⁾ rörande Helsingfors stads räkenskaper och bokslut för år 1895; och hade detta bokslut i sammandrag följande utseende:

Inkomster.

Enligt stat	<i>Små</i> 4,213,080: 38
Utöfver de	„ 419,757: 45
Besparing å anslag	„ 149,971: 45
Summa <i>Små</i>	4,782,809: 28

Utgifter.

Anslag enligt stat	<i>Små</i> 4,213,080: 38
Anslagen öfverskridna med	„ 135,842: 67
Brist i beräknade inkomster	„ 50,014: 21
Summa <i>Små</i>	4,398,937: 26
Årets resultat: öfverskott	„ 383,872: 02
Summa <i>Små</i>	4,782,809: 28

Året 1894 slutade med ett minussaldo af	<i>Små</i> 438,978: 10
Hvarifrån nu afräknas förestående öfverskott	„ 383,872: 02
Hvadan saldott till år 1896 blir en brist å	<i>Små</i> 55,106: 08

Stadsfullmäktige beslöto³⁾ att låta med ärendets vidare handläggning bero, till dess berättelsen öfver verkställd revision af stadens räkenskaper för sistlidet år komme under Fullmäktiges behandling.

Ur den till Stadsfullmäktige genom Magistraten insända revisionsberättelsen⁴⁾ för år 1895 framgår bland annat:

Revision af stadens räkenskaper för år 1895 och decharge åt stadens nämnder och styrelser.

¹⁾ Drks skrf. N:o 63 af den 5 mars. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 7. — ³⁾ Stfs prot. den 9 mars § 19. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 23.

att revisorerne vid inventeringen af stadens löseegendom funnit, att åt densamma egnats all nödig omvårdnad, hvarför, då den äfven befunnits öfverensstämma med inventarieförteckningarna, det var revisorerne ett nöje att för löseegendomens förvaltning och vård afgifva det bästa vitsord;

att Trafikkontorets räkenskaper, hvori förekommit några smärre debiteringsfel, hvilkas belopp emellertid af vederbörande blifvit uppdebiterade och till Trafikkontorets kassa inlevererade, förts med största samvetsgrannhet och ordning;

att vid revisionen af de till Sundhets- och sjukvårds- samt till Fattigvårdsförvaltningen hörande räkenskaper med åtföljande verifikat liksom ock vid genomgåendet af Fattigvårdsstyrelsens protokoller för år 1895 och granskningen af de under Fattigvårdsstyrelsens vård ställda donerade fonder något skäl till anmärkningar icke förekommit;

att revisorerne granskat de särskilda utgiftsposterna för Byggnads- och Vattenledningskontorens förvaltning och räkenskaper samt funnit dem öfverensstämmande med verifikaten;

att Drätselkontorets vidlyftiga räkenskaper blifvit förda med största ordentlighet samt befunnits i det skick, som man af en ordnad bokföring har rätt att vänta; samt

att äfven Drätselkammarens protokoll, staden tillhöriga skuldsedlar, arrendekontrakt och öfriga värdepapper blifvit af revisorerne genomgångna.

Då sålunda stadens drätsel under år 1895 blifvit med omtanke och sakkäunedom förvaltd, föreslå revisorerne hos Stadsfullmäktige, att Drätselverket och stadens öfriga förvaltande myndigheter beviljas ansvarsfrihet för redogörelseåret 1895.

Revisorerne vilja likväl hos stadens förvaltande myndigheter fästa uppmärksamheten å särskilda omständigheter, som vid revisionen icke undgått dem. Så framgår af bokslutet att Helsingfors stads utgifter beräknats till Fmk 4,213,080:38, men att den faktiska utgiften med Fmk 135,842:67 öfverstigit nämnda summa, utgörande en mängd oförutsedda, men icke desto mindre nödvändiga utgifter, hvarföre ej heller med fog, enligt revisorerne mening, någon anmärkning kan mot densamma riktas. Deremot anse revisorerne att, derest ett anslag visar sig otillräckligt, vederbörande förvaltande myndigheter böra hos Stadsfullmäktige härom anmäla och utvärka ett ökadtt sådant.

Som ett önskningsmål för komplettering af sjukhusets i öfrigt nog-

granna redovisningar uttala revisorerne, att i reversalen öfver influtna sjukvårdsafgifter skulle upptagas, utom namn och slutbelopp, äfven patientens yrke, hemort, in- och utskrifningsdag, antalet sjukdagar och dagafgiften, äfvensom en anteckning om anledningen till erhållen friplats, och anse revisorerne på grund af § 9 i sjukhusets stadgar, att dessa reversal i likhet med utgiftsverifikaten böra förses med Sjukhus-styrelsens vidimering samt bifogas de månatliga redovisningarne, hvaruti slutbeloppet skulle observeras såsom inkomst, i stället för att såsom nu till Drättselkontoret direkt inlevereras.

Som vidare önskningsmål uttala revisorerne att fattigvårdsstyrelsen ställde sig i intim förbindelse med de enskilda å orten förefintliga välgörenhetsinrättningarne och sällskapen, på det att en verksam kontroll erhöles vid beviljandet af fattigunderstöd.

I sammanhang härmed och då f. n. arbetare från landsbygden strömma till hufvudstaden, anse sig revisorerne ej böra lemna obeaktadt, att, då antagligt är, att många af dessa jämte familjer på grund af erhållen vistelsebiljett komma att kvarstanna å orten, kraftiga preventiva åtgärder såväl från fattigvårdsstyrelsen som ock polismaktens sida vidtoges i det syfte, att, innan de i lag stadgade två åren för vinnande af hemorts rätt gått till ända, vederbörande till undvikande af en ytterligare stegring af kommunen betungade hjälpbehöfvande, måtte lagenligt förpassas till sina hemorter, därest skäl till en sådan åtgärd i minsta mån föreläge.

Stadsfullmäktige beslöto¹⁾ först i anledning af en del af dessa önskningsmål:

att till vederbörande förvaltande myndigheter affåta en skrifvelse med erindran derom att, i händelse ett å budgeten uppfördt anslag visar sig otillräckligt eller ett i budgeten icke förutsedt behof uppstår, hos Stadsfullmäktige bör göras framställning om tillskottsanslag, innan den ifrågavarande utgiften företages, såvidt förhållandena ej oundgängligt fordra ett omedelbart bestridande af utgiften, i hvilket fall orsakerna till budgetsanslaget öfverskridande i sinom tid bör anmälas; samt

att genom Helsovårdsnämnden inforra Maria sjukhusstyrelses yttrande beträffande den af revisorerne förordade komplettering af de uppgifter, enligt hvilka uppbörden af sjukvårdsafgifter kan bedömas.

---

¹⁾ Stfs prot. den 16 juni § 1.

Derefter beslöto Stadsfullmäktige, i enlighet med revisorerens tillstyrkan, bevilja stadens samteliga förvaltande myndigheter ansvarsfrihet för redogörelseåret 1895.

Emedan antagligt var, att koleran äfven under år 1896 likasom under de närmast föregående åren skulle nödvändiggöra vidtagandet af särskilda skyddsåtgärder emot densamma, samt då Helsovårdsnämnden funnit, att den ena tillsyningsman, nämnden kunde disponera öfver, för uppdraget af handeln med lifsmedel, omöjligen hann tillfredsställande fullgöra detta uppdrag, hade nämnden hos Stadsfullmäktige gjort framställning derom: att helsopolisen till biträde från den 1 Juni mot en aflöning beräknad efter 2,000 mark per år intill årets utgång få anställa en extra tillsyningsman, som intill den 1 nästkommande September egde att kontrollera renhållningen i gårdarna och från sistsagda dag biträda vid kontrollen af försäljningen af lifsmedel; och biföllo ¹⁾ Stadsfullmäktiges framställning.

Extra tillsyningsman vid Helsopolisen.

Hos Stadsfullmäktige hade *Helsingfors Simsällskap* anhållit om, att ett anslag af 1,000 mark äfven för redogörelseåret måtte tilldelas sällskapet, för att detsamma måtte kunna bereda tillfälle till gratissimning och så långt möjligt simundervisning för stadens folkskoleelever äfvensom medellösa elever från elementarskolorna; och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige tilldela Simsällskapet det begärda anslaget att utgå ur Stadsfullmäktiges dispositionsmedel.

Anslag åt Helsingfors Simsällskap

Med anmälan att med ingången af läseåret 1896—1897 elevantalet i stadens lägre handverksskolor så ökats, att direktionen för dessa skolor nödgats vidtaga åtgärder till skolornas utvidgande, i samma mån elevantalet tilltagit, och med insändande af ett budgetförslag för höstterminen anhöll direktionen för lägre handverksskolorna hos Stadsfullmäktige att i enlighet med det uppgjorda budgetförslaget ett tillskottsanslag af 3,530 mark blefve för dessa skolors underhåll beviljad för höstterminen 1896; och blef denna anhållan bifallen ³⁾ samt skulle det begärda anslaget påföras Stadsfullmäktiges dispositionsmedel för året.

Ökad anslag för lägre handverksskolorna.

Med afseende å en under sensommaren pågående tyfusepidemi i staden, och då stadens sjukhus — Maria sjukhuset — icke kunde inrymma samtliga tillströmmande patienter, hade plats för dem af Helsovårdsnämnden blifvit beredd uti sjukbarackerna å Alkärr, samt hemstälde

Ökad anslag för sjukvård å Maria sjukhus.

¹⁾ Stfs prot. den 16 juni § 16. — ²⁾ D:o d:o den 16 juni § 17. — ³⁾ D:o d:o den 29 sept. § 24.

hos Stadsfullmäktige bemälda nämnd, med närslutande af en kostnadsberäkning, att ett belopp af 2,000 mark per månad blefve för ändamålet stäldt till nämndens förfogande under förslagsvis två månader. Framställningen blef af Stadsfullmäktige godkänd¹⁾, hvarjemte beslöts att anslaget skulle anvisas å Stadsfullmäktiges dispositionsmedel.

Anslag för möblering af klassrum i folkskolorna.

Folkskoledirektionen hade uti skrifvelse af den 29 Oktober hos Stadsfullmäktige anhållit om ett tillskottsanslag af 3,000 mark till folkskolestaten för möblering af trenne med afseende å folkskoleelevernas tillväxt upphyrda skolsalar; och beviljade²⁾ Stadsfullmäktige det begärda anslaget, som skulle anvisas å Fullmäktiges dispositionsmedel.

Tillskott till Helsovårdsnämndens expensemedel.

Med anmälan att dess i årets fastställda budget till 3,000 mark upptagna anslag för expenser voro slutanvända, hvartill orsaken bland annat var den dryga tryckningskostnaden för Helsovårdsnämndens senaste årsberättelse, anhöll bemälda nämnd hos Stadsfullmäktige om ett tillskottsanslag till expensemedlen af 500 mark, hvilket äfven af Fullmäktige beviljades³⁾ och skulle anslaget påföras Stadsfullmäktiges dispositionsmedel.

Bidrag till underhåll af Högholmen och Fölisön.

Till Stadsfullmäktige hade direktionen för Helsingfors Utskänkningsaktiebolag aflemnat ett förslag till utgiftsstat för de af bolaget förvaltade Högholmen och Fölisön under instundande år 1897 samt framställning beträffande anslag för desamma. Staten var af följande utseende:

För Högholmen:

Aflöningar för den å holmen anställda tjänstepersonalen . . .	<i>Smk</i>	3,000
Planerings- och remontarbeten å holmen	„	5,700
Arbetslöner	„	8,700
Kostnader för djurens föda och underhåll	„	8,300
Oförutsedda utgifter	„	2,300
	<u>Summa</u> <i>Smk</i>	28,000

För Fölisön:

Aflöningar för den å holmen anställda personalen	<i>Smk</i>	2,000
Planerings- och remontarbeten	„	2,700
Arbetslöner	„	7,000
Oförutsedda utgifter	„	1,200
	<u>Summa</u> <i>Smk</i>	13,000

¹⁾ Stfs prot. den 29 sept. § 25. — ²⁾ D:o d:o den 10 nov. § 17. — ³⁾ D:o d:o den 24 nov. § 16.

uppgående således till 41,000 mark för båda holmarna. Och som bolaget af sina trenne gårdar räknade en nettovinst af 16,000 mark, komme de ordinarie utgifterna att öfverstiga inkomsterna med 25,000 mark. Då bolaget vid senaste bolagsstämma dessutom funnit nödvändigt att besluta om uppförande under innevarande år å Högholmen af en vattenborg jemte rörledning till densamma från en å vestra stranden af holmen belägen brunn samt vidare från borgen till värdshuset och särskilda djurinhägnader, för att i någon mån söka afhjälpa den brist på sötvatten, hvaraf holmen härintills lidit, samt kostnaden för denna anläggning beräknats till 10,000 mark, uppgick bolagets behof till in summa 35,000 mark. Bolaget hemställde derföre om beviljande åt bolaget ur dess vinst för året af ett anslag till förenämndt belopp.

Budgetsutskottet, till hvars förberedande behandling Stadsfullmäktige hänskjutit¹⁾ denna ansökan, framhåller visserligen, att bolaget enligt utskottets mening icke bort skrida till ifrågavarande nyanläggningsarbete, innan härför nödiga medel af Stadsfullmäktige beviljats, men föreslår²⁾ dock, då vattenledningen väl vore af behovet påkallad: att Stadsfullmäktige ville af Helsingfors Utskänkningsaktiebolags disponibla vinstmedel för år 1896 anslå åt bolaget 25,000 mark att under år 1897 användas till underhåll af bolagets planteringar och öfriga inrättningar å Högholmen och Fölisön samt 5,000 mark för det af bolaget redan påbörjade vattenledningsarbetet å Högholmen; hvarjämte bolaget skulle berättigas att af 1897 års inkomster för sistnämnda ändamål såsom förskott anvisa enahanda belopp af 5,000 mark. Och blef utskottets förslag af Stadsfullmäktige godkänt³⁾.

På beredningsutskottets förslag beslöt⁴⁾ Stadsfullmäktige att, i be-
Löneförhöjning
 åt Stadsfullmäktiges
 sekreterare
 och notarie.
 traktande af den långa tid, hvarunder Stadsfullmäktiges nuvarande sekreterare och notarie med oförändradt arvode handhaft sina befattningar, vid hvilka arbetet tenderar att ständigt tillväxa, höja årsarvodet för desse funktionärer från 2,800 till 3,300 mark; och skulle denna arvodesförhöjning observeras uti 1897 års budget.

Uti en till Drätselkammaren inlemnad skrifvelse hade Trafikkamraren K. H. Lindholm anmält, det han å stadens Tullkammare inhemtat,
Förhöjning af
 Trafikkontorets
 stat.
 att i det nyss färdigblifna Warrantmagasinet å Skatudden komme att etableras fullständig tullbehandling, hvarvid författningsenligt äfven väg-

¹⁾ Stfs prot. den 8 dec. § 11. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 45. — ³⁾ Stfs prot. den 29 dec. § 3. — ⁴⁾ D:o d:o den 15 dec. § 20.

mästare påräknas från stadens sida, och ansåg Trafikkontoret, att staden måste vara beredd på att senast från 1897 års början kunna aflöna den personal, som staden hade att ställa till Warrantmagasinets betjenande, hvilket nödvändiggjorde en komplettering af Trafikkontorets stat.

Tillika föreslog Trafikkontoret i sådant syfte följande tillägg till ifrågavarande stat:

tillskottsarvode åt ordinarie vågmästaren för tjenstgöring i	
Warrantmagasinet	<i>Smk.</i> 1,200
1 vaktmästare å 75 mark i månaden	” 900
1 springgosse	” 240
nytt biträde å Trafikkontoret	” 300
vågmästarebiträde i Nya Packhuset, tillskott	” 675
” i Gamla d:o, 9 månader	” 1,125
expenser.	” 150
	Summa <i>Smk.</i> 4,590

Och som Drätselkammaren för sin del höll för att stadens trafikanter genom den af Tullkammaren tilltänkta anordningen af varors förtullande i Warrantmagasinet samt derstädes verkställd direkt debitering och uppbörd af tullmedel skulle tillskyndas ej ringa fördel och bekvämlighet, samt då detta klarligen indirekt skulle lända äfven staden till fördel och förökande i all synnerhet af dess hamnintrader, trodde Kammaren att staden icke borde undandraga sig att vidtaga och bekosta alla på staden ankommande åtgärder för det tillernade projektets genomförande. Ut i uppgjort förslag till budget för 1897 observerade Drätselkammaren derföre också ofvanstående för ändamålet föreslagna utgifter, jemte det Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige gjorde¹⁾ skild hemställan om förslagens pröfvande och godkännande.

Sedan Drätselkammaren lemnats tillfälle att yttra sig²⁾ öfver ett af Stadsfullmäktiges beredningsutskott uppkastadt förslag, att debiteringen och uppbörden af staden vid förtullning af varor uti det nya Warrantmagasinet å Skatudden tillkommande afgifter möjligen kunde ombetras Warrantbolagets direktion, samt afböjt en dylik anordning, hänsköto³⁾ Stadsfullmäktige ärendets vidare beredning till budgetsutskottet och be-

¹⁾ Drks skrf. N:o 230 af den 22 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 38). — ²⁾ Drks skrf. N:o 259 af den 19 nov. (Stfs tryckta handl. N:o 38). — ³⁾ Stfs prot. den 8 dec. § 6.

slöto ¹⁾ på framställning ²⁾ af detta utskott, som ansåg att tullbehandlingen i Warrantmagasinet under den närmaste framtiden icke skulle nödvändiggöra anordnandet af en särskild expedition derstädes: att i budgeten för år 1897 införa ett anslag i ett för allt af 2,500 mark för anordnande af stadens uppbörd i Warrantmagasinet.

Såsom stadens andel uti Helsingfors Utskänknings- och Helsingfors Utminuterings-aktiebolags vinstmedel för år 1895 hade till stadskassan inlevererats, af det förra bolaget 48,834 mark 82 penni och af det senare 35,723 mark 80 penni eller således sammanlagdt 84,558 mark 62 penni. Som Stadsfullmäktige emellertid af dessa medel tidigare anslagit ³⁾ 20,000 mark till underhåll af Högholmen och Fölisön och 1,700 mark till Arbetsföreningen för upphyrande af lokal för folkhögskolekurser, återstod till disposition för andra ändamål 62,858 mark 62 penni; och beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett för uppgörande af förslag till dessa medels fördelning mellan särskilda sökande inkom tillsatt utskotts förord ⁵⁾ anslå:

Fördelning af Utskänknings- och Utminuterings aktiebolagens vinstmedel för år 1895.

till svenska teaterns bestyrelse, för anordnande under instundande spelår af 5 folkrepresentationer, 5,000 mark, att utgå med 1,000 mark för hvarje föreställning med vilkor likväl att representationerna gifvas företrädesvis å sön- och helgdagar och under lämplig årstid samt att biljettprisen icke öfverstiga 75 penni för plats i andra radens fond- och 50 penni i dess sidologer, 25 penni på tredje raden och 50 procent af vanliga biljettpriset för öfriga platser i salongen;

Bidrag till svenska teatern.

åt bestyrelsen för finska teatern för samma ändamål och 6 representationer 5,000 mark, på enahanda vilkor beträffande representationernas anordning samt biljettprisen i öfrigt, utom att biljettpriset för plats i galleriet bestämmes till 25 penni;

Bidrag till Finska teatern.

åt aktiebolaget *Helsingfors Filharmoniska Sällskap* 5,000 mark, att under tiden från den 1 oktober 1896 till den 1 maj 1897 utbetalas i månatliga rater mot skyldighet för bolaget att under sagda tid underhålla en god orkester af minst 34 man samt åtminstone en gång i månaden uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter emot en inträdesafgift af högst 25 penni, till hvilka konserter biljetterna böra försäljas främst genom Helsingfors arbetareförening och föreningen Arbetets vänner samt de oförsälda vid ingången;

Bidrag till aktiebolaget *H:fors Filharmoniska Sällskap*.

¹⁾ Stfs prot. den 29 dec. § 1. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 44 pg. 4. — ³⁾ Se 1895 års berättelse pg. 54 et 69. — ⁴⁾ Stfs prot. den 12 maj § 8. — ⁵⁾ Stfs tryckta handl. N:o 21.

- Bidrag till *Helsingfors arbetareförening*.   åt *Helsingfors folkhögskolesällskap och Helsingfors arbetareförening* gemensamt 3,000 mark till föranstaltande af finskspråkiga folkhögskolekurser och populära föredrag;
- Bidrag åt *föreningen Arbetets vänner*.   åt föreningen *Arbetets vänner* 3,000 mark till bekostande af enahanda lärokurser och föredrag på svenska språket;
- Bidrag åt *Döfstumsföreningen i Helsingfors*.   åt *Döfstumsföreningen i Helsingfors* 500 mark;
- Bidrag åt *Mariaföreningen*.   åt *Mariaföreningen* 2,300 mark till underhåll af dess herberge för arbetssökande unga kvinnor;
- Bidrag åt bestyrelsen för anordnande af *sommarkolonier*.   åt bestyrelsen för anordnande af *sommarkolonier* för arbetande kvinnor 2,000 mark;
- Anslag åt *Folkskoledirektionen för feriekolonier*.   åt *Folkskoledirektionen* 3,500 mark till *feriekolonier* för folkskolobarn;
- Bidrag åt *Barnavårdsföreningen*.   åt Föreningen för befrämjande af *barnavård* 1,000 mark;
- Anslag åt *direktionen för folkbarnträdgårdarna*.   åt *direktionen för folkbarnträdgårdarna* i Sörnäs och vid Lappviksgatan 13,800 mark till underhåll af dessa trädgårdar under instundande läsåår;
- Anslag för *folk-barnträdgården i Tölö*.   åt fröken Hanna Wendell 3,245 mark till underhåll af hennes *folk-barnträdgård* i Tölö under läsååret 1896—97;
- Anslag till inköp af skulpturverket *De skeppsbrutne*.   till inköp af skulptören Stigells grupp *De skeppsbrutne* 11,000 mark;
- Bidrag till *Fruentimmersföreningen* för ett arbetshem för ålderstigna kvinnor.   åt *Fruentimmersföreningen* en summa af 2,500 mark såsom bidrag till underhåll af ett af föreningen inrättadt arbetshem för ålderstigna kvinnor; och
- Anslag till *Observatoriibergens förskö-nande*.   återstoden af vinstmedlen, 2,013 mark 62 penni till fortsättande af arbetena å *Observatoriiberg*.

Vidare beslöto Stadsfullmäktige, att de sällskap och föreningar, som erhållit bidrag ur vinstmedlen, skulle såsom villkor för anslagens åtnjutande anmodas att till Stadsfullmäktige inkomma med kortfattade berättelser öfver sin verksamhet, särskildt med hänsyn till de nu beviljade anslagens användning.

Deremot afslogo Fullmäktige, äfven på utskottets förslag, de ansöknin-gar om anslag ur vinstmedlen, som inlemnats af Handtverks- och Fa-briksföreningens Fullmäktige, Helsingfors Simsällskap, Nykterhetsförening Balder, Föreningen för arbetshusen för barn samt Lärareföreningen för helsovårds- och nykterhetsundervisning.

Brottmålsnota-riernas anhållan om löneförhöjning.

I en till Stadsfullmäktige stäld, till Samfälta Rådstufvurätten ingif-ven skrift af den 30 sistlidne oktober hade brottmålsnotarierna vid stads Rådstufvurätt framhållit, att ehuru notariernas antal, hvilket i Råd-

stufvurättens aflöningsstat af år 1886 fastställdes till fyra, numera ökats till fem, hvarjemte vid ett brottmålsammansträde i veckan vid fjerde afdelningen af Rådstufvurätten en af Rättens ledamöter förde protokollet, så hade notariernas arbete likväl, i stället för att minskas, år från år stigit. Orsakerna härtill vore stegringen af brottmålsens antal vid Rådstufvurätten, hvilket antal år 1893 utgjorde 992, år 1894 uppgick till 1,174 och år 1895 till den 1 oktober var 1,686, äfvensom den nya strafflagen med dess latitudinära straffbestämningar, de der förutsatte grundligare ransakning än förut. Och anhålla brottmålsnotarierna förnämligast på dessa skäl: att brottmålsnotariernas vid Rådstufvurätten i Helsingfors aflöning måtte skäliggen eller med ett belopp af åtminstone 50 mark i månaden förhöjas.

Då ifrågavarande ansökning vid sammanträde den 12 nyssvikne November föredrogs för Samfälta Rådstufvurätten, om hvars yttrande i ärendet sökandene anhållit, hade flertalet af Samfälta Rådstufvurättens medlemmar funnit ansökningen vara med billighet öfverensstämmande samt förordade bifall till densamma. Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ emellertid, på förslag ²⁾ af det utskott, till hvars beredning ärendet remitterats, afböja ansökningen.

Medels Guvernörens i länet resolution af den 18 Januari hade stadens Magistrat anmodats infordra Stadsfullmäktiges yttrande, huruvida Fullmäktige vore benägna att af stadens medel anslå nödigt belopp till anskaffande af föreslaget vaktkontor i Hermanstad jemte telefon och andra för vaktkontoret oundgängliga inventarier; och beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige, efter att hafva från Drätselkammaren erhållit ⁴⁾ den uppgift, att ett poliskontor med det antal rum som vaktkontoret i Sörnäs samt förlagdt så nära stadsporten som möjligt inom Hermanstads område, kunde inclusive eldning och belysning erhållas för en kostnad af omkring 250 mark per år, hos Guvernören anmäla att lokal för ändamålet, försedd med telefon och nödvändiga inventarier, komme att på stadens bekostnad upplåtas.

Uti skrifvelse af den 20 Maj hade Byggnadskontoret anhållit att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige utverka ett anslag af 1,500 mark för utförande under året af renhållningen å en del sådana privata gårdsegares och statsverkets gatuandelar, der Poliskammaren förlagt hyrkuskstationer; och föreslog ⁵⁾ med anledning deraf Drätselkammaren att

Polisvaktkontor
i Hermanstad.

Ifrågasatt anslag
för underhåll af
gatuandelar, der
hyrkuskstationer
äro förlagda.

¹⁾ Stfs prot. den 21 jan. § 12. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 36 af 1895. — ³⁾ Stfs prot. den 18 febr. § 4. — ⁴⁾ Drks skrif. N:o 33 af den 13 febr. — ⁵⁾ D:o d:o N:o 156 af den 21 maj.

Stadsfullmäktige skulle af de till Fullmäktiges disposition för oförutsedda behof ställda medel för ändamålet anvisa nämnda summa. Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ emellertid att återremittera ärendet till Drätselkammaren med anmodan att söka med vederbörande träffa sådan öfverenskommelse om renhållningen och gatuunderhållet, som i gällande förordning förut-sättes.

Lifstidsunder-
stöd åt f. d. real-
skolevaktmästa-
ren Lindqvist.

Hos Drätselkammaren hade rektorn vid realskolan, herr M. Brenner, anhållit det Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige föreslå och utverka att vaktmästaren vid nämnda skola Lindqvist, som är född den 6 Augusti 1829 och allt sedan realskolans stiftande i Augusti 1873 på ett exemplariskt och öfver allt beröm stående sätt skött sina åligganden, från hösten 1896, då skolan komme att upphöra med sin verksamhet och Lindqvist i följd af hög ålder jemte aftagande syn- och kroppskrafter hade svårt att förskaffa sig annan inkomst, blefve tilldelad ett årligt lifstidsunderhåll af förslagsvis 500 mark. Denna anhållan hade af Drätselkam-maren understöds med en modifikation af understödsbeloppet till 400 mark. — Och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige på tillstyrkan ³⁾ af det utskott, som behandlade frågan om normer för pensionerande af stadens tjänste-män bevilja Lindqvist en årlig pension af 300 mark.

Understöd åt
värnepligtiges
hustrur och barn.

I enlighet med Fattigvårdsstyrelsen i saken afgifna yttrande bevil-jades ⁴⁾ åt arbetaren Johan Oskar Leppänens hustru och barn ett under-stöd af 20 mark i månaden; åt arbetaren Johan Oskar Malins hustru Maria Alvina ett understöd af 15 mark i månaden; och åt drängen Frans Sigfrid Ojalas hustru Amanda ett understöd af 20 mark i månaden att utgå alla understöden från den 1 November 1895, så länge männen kvar-stode i aktiv krigstjänst, utan att åtnjuta pension utöfver två månader.

Maskinisten Riï-
pinens anhållan
om understöd.

Uti en till Magistraten inlemnad, till Stadsfullmäktige stäld skrift hade förafskedade maskinisten J. F. Riïpinen anhållit art varda hugnad med årlig pension, utmätt efter hans tjenstetid af 16¹/₂ år, men beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige på förslag ⁶⁾ af Drätselkammaren, som jemte Vattenled-ningskontoret lemnats tillfälle att yttra sig beträffande Riïpinens ansökan, att under form af flyttningshjälp tilldela sökanden den af honom olyftade delen, 150 mark, af det personella lönetillskott, som enligt årets budget tillkommit Riïpinen, ifall han hela året varit i stadens tjenst.

¹⁾ Stfs prot. den 16 juni § 15. — ²⁾ D:o d:o den 20 okt. § 10. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 32. — ⁴⁾ Stfs prot. den 4 febr. § 8, 31 mars § 8 och 29 sept. § 21. — ⁵⁾ Stfs prot. den 29 sept. § 10. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 166 af den 18 juni.

Sedan Stadsfullmäktige provisoriskt tilldelat stadsfiskalerna Adolf Mesterton och Otto Romillo Fredrik Albrecht, på grund af dem frångångna bötesandelar, vissa arvodestillskott¹⁾, uppdrogo Fullmäktige vid den 27 December 1895 hållet sammanträde åt Drätselkammaren att tillse, det staden i sinom tid blefve för omordade utbetalningar behörigen ersatt af det statsanslag, som i berördt afseende kunde komma att vederbörande åklagare beviljas, för så vidt anslaget hänförde sig till de år, för hvilka lönetillskottet utbetalts, och så långt detta anslag skulle förslå. Då sedermera vederlag af statsverket beviljats åklagarene för de dem i anförd måtto frångångna bötesmedel, instälde Drätselkammaren, räknadt från den 1 Juni 1896, utbetalningen af omordade lönetillskott åt åklagarene, hvarhos Kammaren upprättade förslag till liqvid mellan stadskassan och åklagarene på grundvalen af Stadsfullmäktiges nyssnämnda beslut. Drätselkammarens berörda åtgärd äfvensom nämnda liqvid öfverklagades af åklagarene hos Stadsfullmäktige, men blefvo af Fullmäktige godkända²⁾; dock uppdrogo Fullmäktige tillika åt ett särskildt tillsatt utskott, att till Fullmäktige inkomma med yttrande i fråga om slutlig reglering af stadsfiskalernes löneförmåner.

Anförda utskott föreslår³⁾, efter att hafva framställt en uträkning af stadsfiskalernes löneinkomster före och efter den nya strafflagens införande, att Stadsfullmäktige ville besluta: att, jemte det stadsfiskalerna Albrecht och Mesterton bibehållas vid den dem enligt 1886 års stat tillkommande aflöning oförändrad, dem hvardera tillägges i personelt lönetillskott, den förre 1,500 mark och Mesterton 1,000 mark årligen; samt att dessutom garantera åt stadsfiskalerna hvardera, likaledes personelt, en årlig inkomst af 800 mark genom de på grund af 3 § i Nådiga förordningen af den 13 April 1896 dem tillfallande böter och behållning af försäljningspriset för förbrutet dömdt gods.

Ytterligare remitterade⁴⁾ Stadsfullmäktige ärendet till budgetsutskottet och godkände⁵⁾ sedermera på sistnämnda utskotts förslag⁶⁾ här relaterade resolutionsförslag, hvarjemte Stadsfullmäktige beslöto att löne-regleringen för stadsfiskalerna skulle räknas från den 1 Juni 1896.

---

¹⁾ Se 1895 års berättelse pg. 57 & 58. — ²⁾ Stfs prot. den 24 nov. § 7. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 43. — ⁴⁾ Stfs prot. den 15 dec. § 19. — ⁵⁾ D:o d:o den 29 dec. § 1. — ⁶⁾ Stfs tryckta handl. N:o 44.

Finska Träd-
gårdsföreningens
anhållan om restitu-
tion af kommunala ut-
skylder.

Uti en till Stadsfullmäktige stäld skrift af den 31 Mars, bilagd med tvenne debetsedlar öfver kommunala utskylder för åren 1893 och 1894, anhöll bestyrelsen för Finska Trädgårdsföreningen hos Fullmäktige om restitution af de belopp: 340 mark 29 penni och 652 mark 54 penni, föreningen enligt kvittens å nämnda debetsedlar erlagt till stadskassan för anförda år, samt att Stadsfullmäktige derjemte ville medgifva att Trädgårdsföreningen blefve, på sätt redan 1875 beviljades, befriad från kommunala utskylder för tiden till och med 1900. Då föreningen redan tidigare ¹⁾ hos Stadsfullmäktige gjort anhållan i enahanda syfte, hade Fullmäktige ansett sig icke kunna ingå i pröfning af föreningens ansökan, utan anvisat föreningen att på grundvalen af Fullmäktiges den 27 Juni 1875 fattade beslut hos stadens Taxerings- resp. Pröfningsnämnd söka göra sin rätt gällande. Orsaken dertill att föreningen det oaktadt nu hos Stadsfullmäktige förnyat sin ansökan förmodar Drätselkammaren, som lemnats tillfälle att i ärendet yttra ²⁾ sig, vara den att som nyssäberopade nämnder för handläggning af ärenden beträffande kommunalutskylderna för åren 1893 och 1894 redan upphört att fungera vid tiden, då Stadsfullmäktige fattade sitt beslut att icke inlåta sig i närmare pröfning af ärendet, föreningen blifvit nödsakad att äfven för 1894 erlægga kommunal skatt och endast för år 1895, sedan föreningen ingått till sagda års Taxeringsnämnd med framställning i saken; stödjande sig på ofvannämnda Stadsfullmäktiges beslut af den 27 Juni 1875, blifvit befriad för erläggande af kommunala utskylder för år 1895. Något nytt i saken hade Drätselkammaren för resten icke att anföra; och förklarade ³⁾ Stadsfullmäktige att, enär ansökningen afsåg dels restitution af redan erlagda kommunala utskylder, dels befrielse från dylika utskylder för framtiden, Fullmäktige icke hade befogenhet att ansökningen bifalla.

Konsul Pauligs
ansökan om re-
stitution af tra-
fikafgifter.

Uti en till Drätselkammaren inlemnad skrift anhåller Konsul Paulig, biläggande en debetsedel af den 25 April, enligt hvilken han för ett parti säckar amerikanskt hvetemjöl, hvilka enligt jemväl bifogad konnoisement, dat. Lübeck den 8 April, från sistnämnda stad aflastats med ångaren „Linnea“ till hans firma härstädes, debiterats full trafikafgift med Fmk 100:45, hvilket emellertid vore stridande emot Stadsfullmäktiges den 6 Mars 1894, på Drätselkammarens framställning af den 21 Februari samma år fattade och sedermera förnyade beslut att för vintertiden från och med

¹⁾ Se 1895 års berättelse pg. 73. — ²⁾ Drks skrf. N:o 130 af den 23 april. — ³⁾ Stfs prot. den 5 maj § 20.

den 15 December till den 1 Maj nedsätta trafikafgifterna med 50 % af deras nu utgående belopp, att Trafikkontoret blefve ålagdt återbära till honom det å ifrågavarande varuparti äfvensom å öfriga till honom med samma ångare aflastade varor för mycket debiterade belopp trafikafgift.

Som Drätselkammaren, efter att hafva inhemtat Trafikkontorets förklaring i ärendet och på dess förslag emellertid fann sig föranlåten att afslå ¹⁾ ansökan, förnyade Herr Paulig densamma hos Stadsfullmäktige, men beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige förklara, hurusom Fullmäktige ej funnit anledning med saken taga annan befattning än att anmoda Drätselkammaren att i god tid, innan den nu gällande tiden för rabatts åtnjutande utgår, till Fullmäktige inkomma med förslag till närmare preciserade bestämningar i ämnet än de för närvarande föreskrifna.

I sådant afseende och under förutsättning att det nu icke gälde att vidare utsträcka den härintills beviljade rabatten i trafik- och hamnumgälder, föreslog ³⁾ Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta: att hamn- och trafikafgifterna under tiden från den 15 December 1896 till den 1 Maj 1897 skola debiteras och uppbäras med 50 % af deras nu utgående belopp:

Nedsättning af trafik och hamnumgälder.

1:o) för fartyg, hvilka under nämnda tid direkte eller med anlöpande af annan hamn hitkomma från Östersjöhamn eller annan aflägsnare belägen hamn, härifrån dock undantagen Stockholms hamn;

2:o) för varor, hvilka under samma tid från Östersjöhamn eller annan aflägsnare hamn, med undantag af Stockholms hamn, hithemtas uti samma fartyg, i hvilka de der inlastats; samt

3:o) för exportvaror, hvilka på direkta konnässement till sistsagda hamnar, Stockholms hamn undantagen, under meranämnda tid härstädes i fartyg inlastas.

Stadsfullmäktige beslöto ⁴⁾ dock, på förslag af ett för ärendets vidare beredning särskildt tillsatt ⁵⁾ utskott:

att för vintertiden från och med den 15 December till den 1 Maj tillsvidare och intill dess derom annorlunda förordnas nedsätta trafikafgifterna för sjöledes inkomna och utgående varor samt hamnumgälderna för fartyg med 50 % af deras för den öfriga tiden af året utgående belopp. Och utsträcktes härmed ifrågasatta nedsättning till alla fartyg, som

¹⁾ Drks prot. den 15 maj § 3 (Stfs tryckta handl. N:o 33). — ²⁾ Stfs prot. den 20 okt. § 8. — ³⁾ Drks skrf. N:o 270 af den 3 dec. (Stfs tryckta handl. N:o 41). — ⁴⁾ Stfs prot. den 15 dec. § 7. — ⁵⁾ D:o d:o den 8 dec. § 9.

vintertid trafikera Helsingfors, oberoende deraf, om de inkommit från eller utgå till in- eller utländsk hamn, icke heller Stockholm undantaget, och skulle bestämmelsen om de nedsatta trafikafgifterna och hamnumgålderna icke såsom härtills år efter år till förnyad granskning upptagas, utan blifva bestående till dess derom kunde annorlunda förordnas.

Förvaltningen
af till stadens
folkskolor donerade fonder.

Sedan Folkskoleinspektorn V. Öhberg jemte redovisning för folkskolornas donerade fonder till Drätselkontorets framtida förvaltning öfverlemnat sagda fonders behållning, uppgående in summa till 150,028 mark 85 penni, gjorde ¹⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige framställning om bemyndigande att genom Drätselkontoret få förvalta desamma i likhet med alla öfriga stadens donerade fonder; och godkändes ²⁾ framställningen.

Anställande af
distriktssjuksköterskor.

Uti skrifvelse af den 17 Oktober 1895 hade Helsovårdsnämnden på uti skrifvelsen närmare framhållna skäl hos Stadsfullmäktige hemställt: att Stadsfullmäktige i afsigt att bereda lämplig sjukvård i hemmen åt fattiga sjuka, ville med Diakonissanstalten uppgöra kontrakt, enligt ett skrifvelsen bilagdt förslag, om anställande till stadens disposition af tvänne sjuksköterskor. Och hade Helsovårdsnämnden derjemte under antagande att detta förslag skulle vinna Stadsfullmäktiges godkännande uppgjort ett äfven bilagdt „förslag till instruktion för de sjuksköterskor, som af diakonissanstalten ställas i Helsingfors stads tjänst“, hvilket förslag nämnden ville insända i afseende å granskning och godkännande samt tillika anhålla att nämnden för sjuksköterskornas förseende med nödigt sjukvårdsmaterial finge ett årligt anslag af 100 mark emot redovisningsskyldighet. Sjelfva sköterskorna hade af Helsovårdsnämnden beräknats komma att kosta staden tillsammans 1,800 mark.

Det utskott, Stadsfullmäktige för frågans beredning tillsatt, föreslog ³⁾ att Stadsfullmäktige ville besluta: att tillsvidare anställa två sjuksköterskor såsom biträden åt distriktsläkarene i södra och Sörnäs distrikt; att uppdraga åt Drätselkammaren att i samråd med Helsovårdsnämnden samt på grundvalen af Nämndens förslag och hvad utskottet i öfrigt förordat uppgöra med Diakonissanstalten kontrakt om sköterskornas antagande; samt att åt Helsovårdsnämnden öfverlemna att utfärda instruktion för sköterskorna och närmare ordna deras verksamhet. Och blef utskottets förslag af Stadsfullmäktige oförändradt godkänt ⁴⁾.

Uti särskild skrifvelse ⁵⁾ anmälte Drätselkammaren sedermera hos

¹⁾ Drks skrf. N:o 32 af den 13 febr. — ²⁾ Stfs prot. den 18 febr. § 3. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 4. — ⁴⁾ Stfs prot. den 18 febr. § 11. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 102 af den 9 april.

Stadsfullmäktige, att Kammaren på sådana vilkor afslutat det ifrågasatta kontraktet med Diakonissanstalten, att staden för hvardera diakonissan skulle till anstalten erlægga 300 mark per år och dessutom 50 mark i månaden för kost och rum, hvilket, då diakonissorerna skulle träda i tjensteutföring ifrån och med den 15 April, betingade en utgift för staden under år 1896 af 1,275 mark, samt anhöll Kammaren att Stadsfullmäktige ville härför anvisa medel. Härå erhöll ¹⁾ Drätselkammaren den upplysning, att dessa medel skulle utgå ur posten: *2 kommunala sjuksköterskor 1,800 mark* å VII hufvudtiteln i årets fastställda budget.

Sedan Guvernören i länet på derom gjord ansökning beviljat justitierådsmannen vid Magistraten, Jurisutriusquekandidaten Emil Schybergson afsked från hans omförmälda tjenst, räknadt från den 1 April, hade Magistraten med anmälan härom och enär den med tjensten förenade lönen, utgörande 5,000 mark, skulle komma att för den tid tjensten var obesatt i vakansbesparing tillfalla finska Civilstatens enke- och pupillkassa, och af samtliga med befattningen förenade, å stat upptagna löneförmåner derföre återstod endast 3,000 mark till aflönande af vikarie, men honom enligt Magistratens tanke borde, förutom tjensten åtföljande sportler, i arvode tillkomma åtminstone 350 mark i månaden, hos Stadsfullmäktige uti skrifvelse af den 23 Mars hemställt, huruvida icke för sådant ändamål ett tillskottsanslag af 100 mark i månaden kunde beviljas, att påföras anslaget för oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande; och blef hemställdan af Stadsfullmäktige bifallen ²⁾.

Uti en annan skrifvelse af ofvannämnda dag föreslår Magistraten, med afseende derå att den nya utsökningslagen för den 3 December 1895, hvilken komme att tillämpas från den 1 Januari 1897, medförde väsentlig förändring beträffande justitierådsmannens vid Magistraten verksamhet samt jemväl enligt Magistratens tanke vore af beskaffenhet att föranleda till förändrade lönevilkor för bemälda tjänsteman, det Stadsfullmäktige ville å ort, som vederbör, hemställa om sådan förändring i den för Helsingfors stad gällande aflöningsstat, att justitierådsmannen vid Magistraten från ingången af år 1897 egde i årlig lön uppbära 5,000 mark jemte 500 marks förhöjning för fem års tjenstgöring, äfvensom att staden dessutom garanterade honom en årlig sportelinkomst af 5,000 mark, med skyldighet för justitierådsmannen att sjelf bekosta renskrifningen af expeditionerna uti de på hans föredragning ankommande ärenden; äfvensom att Stadsfull-

Anslag för aflönande af vikarie-rådman vid Magistraten.

Förändring af justitierådsmannens vid Magistraten aflönning.

¹⁾ Stfs prot. den 12 april § 8. — ²⁾ D:o d:o den 31 mars § 31.

mäktige ville å vederbörlig ort utverka tillstånd dertill, att justitierådmanstjensten vid Magistraten finge anslås ledig med skyldighet för tillträdaren, som intill utgången af år 1896 egde uppbära de med tjensten för närvarande förenade löneförmåner, att derefter underkasta sig de ändringar i fråga om tjänstgöringsåligganden, som föranleddes ej allenast af ny arbetsordning för Magistraten utan äfven af möjlig öfverföring till Magistratens handläggning af polismål samt auktionskammartvångets och dermed åtföljande sportlers afskaffande. Och blef Magistratens framställning af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾.

Medels Guvernörens i länet resolution af den 30 Maj, åtecknad Hans Kejs. Majestäts skrifvelse till bemälda Guvernör af den 20 i samma månad underrättas ²⁾ sedermera Stadsfullmäktige att Kejs. Senaten vid sistnämnda dag skedd föredragning af Stadsfullmäktiges ofvanberörda förslag till förändrade aflöningsvilkor för justitierådsmannen vid Magistraten i Helsingfors pröfvat skäligt förslaget godkänna och till efterrättelse fastställa.

Antagande af
desinfektions-
förmän.

Uti årets fastställda utgiftsstat ingick under en särskild rubrik: *desinfektionsinrättningen*, för denna inrättnings bedrivande en förslagspost å 1,700 mark, och biföllo ³⁾ Stadsfullmäktige på Helsovårdsnämndens uti skrifvelse af den 30 Mars derom gjorda framställning att af detta anslag användes erforderligt belopp till aflönande af en desinfektionsförmän samt att, der så ansågs nödigt, uti förslaget till 1897 års utgiftsstat skulle upptagas ett särskildt anslag för ifrågavarande ändamål. Inrättningen ställes tillika under inseende af Maria sjukhusets styrelse.

Folkskola i Her-
manstad och
Majstad

Uti en till Stadsfullmäktige stäld skrift af den 2 Juni hade stenhug-garen P. J. Svensson m. fl. anhållit om ett årligt understöd af 1,500 mark för en påtänkt folkskola och 400 mark för en söndagsskola i de Helsingfors stad tillhöriga förstäderna Hermanstad och Majstad. I anledning häraf inhemtade Stadsfullmäktige utlåtande såväl af Folkskoledirektionen, som föreslog, att i nämnda förstäder skulle inrättas tvenne lägre folkskolor, den ena med svenskt och den andra med finskt undervisnings-språk, hvilka skulle underhållas af staden och stå under tillsyn af dess folkskoledirektion, äfvensom att det begärda bidraget af 400 mark till underhåll af en å orten inrättad söndagsskola skulle beviljas, som ock af inspektorn för Gumtäckt, Hofrådet C. Nummelin, som för sin del för-

1) Stfs prot. den 31 mars § 30. — 2) D:o d:o den 16 juni § 29. — 3) D:o d:o den 21 april § 11.

ordade, att det ansökta anslaget för den af sökandena tillernade folkskolan icke måtte beviljas, men deremot vid tiden, då Helsinge kommun inrättat å Gumtäckt område en högre folkskola, ett årligt bidrag af 500 mark blefve för densamma anslaget och staldt till folkskolestyrelsens i Helsinge socken förfogande samt att till plats för denna skola skulle upplåtas tomterna N:ris 3 och 4 i första kvarteret i Majstad eller, derest dessa tomter icke snarligen blefve för ändamålet disponibla, tomten N:o 1 i femtonde kvarteret af Hermanstad II; äfvensom att för anskaffande af slöjdverktyg och undervisningsmateriel för en aftonskola i Hermanstad och Majstad måtte tillsvidare beviljas ett årligt anslag af 400 mark, att utbetalas till kommunalnämnden i Helsinge socken. Men beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige med förkastande i hufvudsak af såväl det ena som andra förslaget att anslå ett belopp af 400 mark om året för den ifrågasatta aftonskolans underhåll samt förklara staden villig att med årliga bidrag understödja folkskoleundervisningen i Hermanstad och Majstad äfvensom att genom Drätselkammaren hos Helsinge kommun anhålla att för Gumtäckts vidkommande få bilda ett särskildt folkskoledistrikt inom kommunen.

Uti en till Stadsfullmäktige stald skrifvelse af den 4 Maj N:o 30 hade Helsovårdsnämnden på skäl, som uti skrifvelsen närmare framhållas, föreslagit att Stadsfullmäktige i och för åstadkommandet af en tillfredsställande kontroll af allt i staden till salu hållet kött ville å vederbörlig ort utverka godkännande af sådan bestämning:

Allmänt införande af köttkontroll i staden.

att enhvar, som vill försälja annorlunda än genom slagtinrättningen härstädes till staden hemtadt kött, vore skyldig framlägga detsamma till undersökning och afstämpling på en af staden inrättad kontrollstation, härvid tillhandahållande inelfvorna af det djur, från hvilket köttet härrör, då köttet är afsedt att såsom färskt torgföras: samt

att Stadsfullmäktige emellertid ville bifalla till införandet af en utaf Helsovårdsnämnden föreslagen provisorisk köttkontroll och bevilja ett anslag af 7,600 mark för inrättandet i sådant syfte af en kontrollstation på Jernvägstorget, samt derutöfver ett årligt anslag af icke blott 6,100 mark för aflönandet af en veterinär jemte 3 biträden, hvilka skulle tillsättas på sätt Helsovårdsnämnden i sin åberopade skrifvelse föreslagit, än ock af 800 mark till betäckande af öfriga med köttkontrollen förbundna utgifter.

¹⁾ Stfs prot. den 20 okt. § 7.

Ifrågavarande skrifvelse, som var bilagd med en ritning till provi-
sionel köttbesigtninganstalt å Jernvägstorget, ett kostnadsförslag jemte
bilaga till samma anstalts uppförande och ett förslag till utgiftsstat för
den tillernade köttkontrollen, hade Stadsfullmäktiges beredningsutskott
öfversändt till Drätselkammaren med anmodan, att Drätselkammaren ville
inkomma till Fullmäktige med utlåtande i ärendet. Och föreslog ¹⁾ Drät-
selkammaren: att Stadsfullmäktige, för den händelse Fullmäktige i öfrigt
bifalla till Helsovårdsnämndens framställning om inrättande af en provi-
sorisk köttkontrollstation, ville bemyndiga Drätselkammaren att härför,
räknadt från den 1 instundande Oktober, upphyra den södra flygeln af
det gamla badhuset å Wilhelmsbadstomter samt vidtaga nödiga åtgärder
för dess inredning för ändamålet; äfvensom

att Stadsfullmäktige för denna inredningskostnad samt för tre må-
naders hyra under innevarande år ville ur de till Fullmäktiges disposition
för oförutsedda behof i årets budget upptagna anslag bevilja ett belopp
af 2,075 mark.

I anledning häraf fattade Stadsfullmäktige följande beslut ²⁾: att i
stadens tjenst anställas en i köttkontroll kunnig veterinär; att en provi-
sorisk köttkontrollstation å Jernvägstorget uppföres; att allt det kött, som
af veterinär undersökts, skall afstämplas; att Drätselkammaren bemyndi-
gas att för inrättande af en provisorisk köttkontrollstation, räknadt från
den 1 Oktober, upphyra den södra flygeln af gamla badhuset å Wilhelms-
badstomter samt vidtaga nödiga åtgärder för dess inredning för ändamå-
let; att för denna inredningskostnad samt för tre månaders hyra under
innevarande år ur de till Stadsfullmäktiges disposition för oförutsedda
behof upptagna anslag anvisa ett belopp af 2,075 mark; samt att tillsätta
ett af fem personer bestående utskott för att utreda huruvida och på hvad
sätt en obligatorisk köttkontroll kunde i staden införas.

Redovisning för
patientafgifter
vid Maria sjuk-
huset.

På anmodan af Helsovårdsnämnden att afgifva af Stadsfullmäktige
infordradt yttrande beträffande de önskningsmål, revisorerne för stadens
räkenskaper för år 1895 i sin lemnade berättelse uttalat i frågan om re-
dovisningen för de vid Maria sjukhus uppdebiterade legosängsafgifterna,
meddelade styrelsen för Maria sjukhus, att den redan från och med den
1 Juli på försök vidtagit följande förändrade anordning för patientafgif-
ternas redovisning.

¹⁾ Drks skrf. N:o 203 af den 3 sept. (Stfs tryckta handl. N:o 29). — ²⁾ Stfs prot. den
29 sept. § 18.

Då å sjukhuset vårdad patient utskrifves eller aflider, tillhandahåller vederbörande sjukhusläkare sysslomannen en blankett, hvori är ifyllt, utom patientens nummer i den för hvarje dag och i fortlöpande nummerföljd förda sjukhusjournalen, dennes namn, yrke, ålder, vistelseort och bostad vid insjuknandet, kyrkoskrifningsort äfvensom in- och utskrifningsdagar, hvarhos betalningsförbindelse, der sådan aflemnats, samt andra tilläventyrs inkomna, patienten rörande handlingar vidhäftas blanketten. Sysslomannen eger derå uppdebitera legosängsavgiften samt vidtaga åtgärd om uppborlden af densamma, såvidt den utgår, eller ock anskaffa bevis öfver patientens eller den för honom betalningsskyldiges oförmåga att gälda avgiften. Blanketterna, försedda i förra fallet med lätt skönjbar anteckning om avgiftens liqviderande, i det senare åter med medellöshetsintyg, komma att, ordnade i nummerföljd, bifogas den redovisning, som i sammanhang med sjukhusets öfriga räkenskaper kommer att af styrelsen för året särskildt afgifves öfver influtna legosängsavgifter, de der numera icke tid efter annan levereras till stadens Drätselkontor utan uppdebiteras i sjukhusets månadsredovisningar och direkt användas för sjukhusets behof. Denna särskilda redovisning är dessutom afsedd att åtföljas af en förteckning öfver de i sjukhuset qvarliggande patienterna, hvilkas numror sjelffallet icke komma att återfinnas bland de insända blanketterna, samt öfver de jemväl saknade sjuknumror, för hvilka legosängsavgiftens utfående beror på lagsökning eller annan dylik åtgärd.

Och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige, till hvilka Helsovårdsnämnden insändt ofvanstående yttrande, anmoda styrelsen för Maria sjukhuset att med den förändrade anordningen för patientavgifternas redovisning fortfara, till dess erfarenheten visat huruvida dess vidhållande är ändamålsenligt; och skulle tillika såväl Helsovårdsnämnden som Drätselkammaren ²⁾ härom underrättas.

Det utskott, som af Stadsfullmäktige blifvit tillsatt ³⁾ för uppgörande af förslag till normer för pensionering af stadens tjänstemän hade till Fullmäktige inkommit dermed ⁴⁾.

Med afseende å delaktighet i pension ville utskottet främst uppställa den princip, att en uppoffring i berördt syfte från stadens sida bör ifrågakomma endast till förmån för de i stadens tjänst stadda personer, hvilka icke innehafva ett till tiden begränsadt och af omval beroende mandat.

¹⁾ Stfs prot. den 29 sept. § 14. — ²⁾ Drks prot. den 15 okt. § 29. — ³⁾ Se 1895 års berättelse pg. 142. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 32.

Ej heller ansåg utskottet att de tjänstemän, som äro berättigade till pension på grund af redan förefintliga föreskrifter, böra i nu förevarande fall ånyo ihågkommas, Pensionsbeloppen borde enligt utskottets mening stå i proportion till pensionstagarenes förut innehafda aflöning. Då dessa äro varierande mellan vidt åtskilda gränser, hade icke mindre än sex olika pensionsklasser syntes påkallade för att möjliggöra en rättvis och tillfredsställande indelning. De mot dessa klassers anspråk svarande pensionerna hade utskottet funnit skäligt fixera till följande belopp:

kl. I	pension 4,000 mk.
„ II	„ 3,000 „
„ III	„ 2,000 „
„ IV	„ 1,200 „
„ V	„ 600 „
„ VI	„ 400 „

Inträde i pensionsrättigheter borde bero af a) antalet tjänsteår samt b) ålder, och föreslår utskottet i detta afseende för sin del, att pension kan tilldelas tjänsteman, som i minst 30 år varit i sådan stadens tjänst, som medför pensionsförmån, och uppnått 63 års ålder. Skyldighet att från tjänst afgå, då pensionsrättighet inträdt, syntes dock icke böra föreskrivas. Suspension af någondera af ofvansagda vilkor skulle ankomma efter pröfning på Stadsfullmäktige.

Sedan utskottet uti en tablå upptagit fördelningen af stadens tjänster med afseende å de pensionsklasser, utskottet föreslagit, äfvensom antalet tjänster i hvarje klass, framlägger utskottet till Stadsfullmäktiges bepröfvande lämpligheten af följande grundläggande punkter:

a) de i åberopade förteckning upptagna särskilda stadstjänster tillförsäkrande af pensioner i deri angifna klasser;

b) ålderspensionens utgifvande efter 30 tjänsteår i stadens tjänst då innehafvaren fyllt sitt 63:dje åldersår;

c) pensionernas säkerställande genom inbetalning af de mot den utlofvade pensionen svarande lifräntepremierna till det eller de försäkringsbolag, staden för ändamålet utser, och erläggande af dessa premier samfäldt af staden och resp. tjänstemän, hvilka senare bidraga med ett belopp, motsvarande 2 % af den med tjänsten förenade, å stat upptagna aflöning, hvilket belopp å lönen innehålles.

d) för den tjänsteman, som på grund af sjuklighet från innehafvande befattning afgår, innan han uppnått pensionsålder, tillgodoräknade af de

förmåner, som de af staden gjorda premieinbetalningar kunna medföra, i annat fall stadens förfogande öfver sagda förmåner.

e) erläggande vid befordran till tjenst med högre pension den af den befordrades ålder beroende högre premien efter samma grunder som tidigare, men erläggande af erforderlig tillskottsbetalning för att pensionen skall utfalla 30 år efter det den befordrade i stadens tjenst inträdt af staden.

f) förbindelse för staden att för enhvar af sine nuvarande tjänstemän, som innehafva enligt förslaget pensionsberättigad tjenst, erlägga den för 33 årig person kalkylerade premien, dock under förutsättning att ifrågavarande tjänstemän ikläda sig förbindelse att sjelfva erlägga den tillskottspremie, som kan erfordras för att säkerställa mot tjensten svarande pension vid fyllda 63 år.

Och föreslår utskottet för den händelse dessa förslag i hufvudsak godkännas,

det Stadsfullmäktige ville åt Drätselkammaren uppdraga att skrida till utarbetande af detaljerade förslag till pensioneringsreglemente äfvensom att af under statens kontroll stående försäkringsbolag infordra anbud om eventuellt öfvertagande af ifrågavarande pensionering.

Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ öfversända utskottsbetänkandet till Magistraten med anhållan att Magistraten ville beträffande detsamma inhemta yttrande af särskilda stadens embetsverk och med dessa yttranden junte eget utlåtande till Stadsfullmäktige inkomma.

Uti Magistratens skrifvelse af den 23 Oktober med Guvernörens i länet remiss, åtecknad Ecklesiastikexpeditionens till Guvernören aflåtna brev af den 7 i samma månad, hade Stadsfullmäktiges yttrande infordrats rörande användningen af tvenne, numera indragna realskolan tillhöriga stipendiifonder, nämligen Hans Kejslerliga Majestäts Alexander II:s jubileumsfond, donerad af Helsingfors Stadsfullmäktige och den 1 September 1895 uppgående till 711 mark 42 penni, samt en af Helsingfors Utskänknings aktiebolag donerad, af stadens Drätselkammare förvaltd stipendiifond, utgörande 3,000 mark. Och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige, efter att beträffande den sistnämnda fonden hafva inhemtat yttrande af direktionen för Helsingfors Utskänknings aktiebolag, i till Magistratens aflåtande svar föreslå, att Hans Kejslerliga Majestäts jubileumsfond blefve tilldelad konstflitsföreningens Centralskola och räntorna användas till stipendier åt sko-

Användningen af tvenne f. d. realskolan tillhöriga stipendiifonder.

¹⁾ Stfs prot. den 20 okt. § 10. — ²⁾ D:o d:o den 8 dec. § 12.

lans elever, samt att räntorna af den utaf Utskänknings aktiebolaget donerade fonden skulle användas till stipendier för elever i stadens lägre handtverksskola.

Anordning af
stadens utsök-
nings myndig-
heter.

På grund af Guvernörens i länet resolution af den 5 November, åtecknad Justitieexpeditionens i Kejs. Senaten bref till bemälda Guvernör för den 31 föregående Oktober, hvarigenom Guvernören anmodas att till sig infordra Magistratens och Stadsfullmäktiges eller Rådhusstämman uti hvarje af de inom länet belägna städer till Hans Kejs. Majestät ställda underdåniga yttrande rörande den blifvande anordningen af stadens utskökningsmyndigheter samt att med dessa yttranden och eget underdånigt utlåtande i saken senast den 1 instundande December till Kejs. Senaten inkomma. hade Magistraten uti skrifvelse N:o 202 af den 11 November hos Stadsfullmäktige föreslagit ¹⁾, att Stadsfullmäktige ville hos Hans Kejs. Majestät i underdånighet hemställa:

att genom nådig förordning varder stadgadt att från och med år 1897 skola i staden anställas två stadsfogdar, benämnde förste och andre stadsfogde, med sådan fördelning af göromålen, att förste stadsfogden egde ombesörja den verkställighet, som af enskild person på grund af dom eller utslag äskas, med skyldighet derjemte att enligt föreskrift biträda Magistraten vid å denna ankommande indrifning af saköresmedel och annan verkställighet af utslag i brottmål, samt att andre stadsfogden vore utmättningsman i fråga om sådana utskylder, allmänna afgifter, expeditionslösen och dylikt, hvarför utmätning utan dom eller utslag får ega rum;

samt att Stadsfullmäktige ville inom den af Guvernören till den 20 November utsatta tiden icke allenast aflemna till Hans Kejs. Majestät stäldt underdånigt yttrande i frågan, utan ock, jemlikt föreskriften uti 5 § i nådiga förordningen den 31 Oktober 1896 angående stadsfogdes tillsättande och om vilkoren för erhållande af sådan befattning, hos Kejs. Senaten utverka, det förenämnda tvänne stadsfogdar egde i årlig aflöning uppbära femtusen mark, hvaraf tretusen mark beräknades såsom lön och tvåtusen mark såsom arvode, med rättighet för dem till arvodesförhöjning med femhundra mark efter 5 och 10 års tjänst i befattningen.

Hvarjemte Magistraten slutligen anhöll att Stadsfullmäktige ville besluta:

att, med indragning efter utgången af innevarande år af de nuva-

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 36.

rande för stadens exekutionsverk å staten upptagna 4 stadsfogde-, 3 extra stadsfogde- och 4 exekutionsbetjentssysslor, 7 nya exekutionsbetjentsbefattningar skola från och med år 1897 inrättas med en årlig aflöning: för två betjente, de der egde biträda förste stadsfogden, af tvåtusen fyrahundra mark och för de öfrige, hvilka såsom biträden borde tillhandagå andre stadsfogden, af ettusen sexhundra mark;

att från och med nästkommande år vid Magistratskansliet skall anställas en registrator med en årlig aflöning af tvåtusen fyrahundra mark samt med skyldighet att emottaga och utlemna bref och handlingar äfvensom ombesörja å sagda kansli förefallande diariiföring och andra liknande göromål; samt

att registratorn och exekutionsbetjente skola tillgodokomma förhöjning i aflöningen med tvåhundra mark efter 5 och 10 års tienstgöring, hvarvid den tid, som allaredan tillbragts i likartad syssla uti stadens tienst, finge i afseende å förhöjningen medräknas.

Och blefvo alla dessa förslag af Stadsfullmäktige godkända ¹⁾, endast med den ändring deri, att underdånig hemställan skulle aflåtas derom, att stadsfogdetjensterna finge till en början besättas för en tid af tre år.

På Trafikkontorets och Drätselkammarens derom gjorda framställning ²⁾ beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige att Trafikkontoret icke behöfde utfärda debetsedlar på mindre belopp än 5 penni.

Debetsedlars
minsta belopp.

Dertill föranledd af särskilda Kejs. Senatens utslag, hvarigenom Magistraten ålagts att till Civilstatens enke- och pupillkassa inleverera 266 mark 67 penni, utgörande kassan tillhörande vakansbesparing för April månad 1886 från en genom Politierådmannen A. F. Salins afsättning från tjensten då ledig varande politierådmanstienst vid Helsingfors Magistrat, hemställde hos Stadsfullmäktige Magistraten uti skrifvelse af den 25 Juli, huruvida icke omförmälda belopp finge från stadskassan till enke- och pupillkassan inlevereras, emedan Magistraten numera hade en alldeles annan sammansättning än år 1886, hvarjemte äfven dåvarande Magistrat först den 19 April 1886, sedan Rådmannen Salin redan lyftat sin lön för sagda månad, meddelats Justitiedepartementets i Kejs. Senatens utslag af den 27 föregående Mars, hvarmedels Salin dömts tjensten förlustig. Och beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige att, med afseende å de säregna omständigheter, som medfört att medlen icke kunnat i behörig ordning

Civilstatens
enke- och pupill-
kassa tillfallan-
de vakansbespa-
ring för en år
1886 ledig poli-
tierådmans-
tienst.

¹⁾ Stfs prot. den 24 nov. § 4. — ²⁾ Drks skrf. N:o 105 af den 16 april. — ³⁾ Stfs prot den 21 april § 10. — ⁴⁾ Stfs prot. den 8 sept. § 3.

utgå, anvisa desamma till utbetalning ur Stadsfullmäktiges dispositionsmedel.

Statsverkets bidrag till brandverket.

Vid af Stadsfullmäktige den 27 December förlidet år hållet sammanträde hade Fullmäktige i sammanhang med fastställandet af stadens utgifts- och inkomststat för redogörelseåret bland annat beslutit anmoda Drätselkammaren att till Stadsfullmäktige införskaffa utredning, huruvida beloppet af statsbidraget till stadens brandverk numera, sedan antalet af kronans byggnader i staden ökats, kan anses motsvara den ursprungligen afsedda proportionen emellan stadens och statens andel i kostnaderna för brandverket. Och föreslog ¹⁾ Drätselkammaren i anledning deraf, efter att hafva inhemtat förslag från Byggnadskontoret, som uppskattat värdet af samtliga fastigheter i staden (församlingarnas och ryska militieverkets undantagna) till följande belopp:

Universitetets	2,6 miljoner
Enskildes	120,0 „
Stadens	3,8 „
Ryska kronans	1,0 „
Finska statsverkets	19,5 „
Summa	146,9 miljoner,

och då utgifterna för brandverkets upprätthållande under de fem senaste åren i medeltal per år belöpte sig till 91,580 mark 22 penni, att såsom årsbidrag till upprätthållande af stadens brandverk skulle beräknas för statsverkets byggnader 12,200 mark, för universitetets 1,600 och för ryska kronans 600 mark. Stadsfullmäktige ansågo ²⁾ emellertid på grund af en utaf beredningsutskottet framställd beräkning dessa bidrag böra utgå med resp. omkring 16,800, 2,000 och 770 mark. Tillika beslöto Stadsfullmäktige, såsom också Drätselkammaren föreslagit, att vid underdånig framställning i ärendet utbedja sig att efter fem år få med ny hemställan i ärendet inkomma.

Generalmajor Galindos kommunala utskyl-der.

Till Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren för den på Fullmäktige i saken ankommande åtgärd anmält ³⁾, att Generalmajoren E. Galindo, som vid kommunaltaxeringen för år 1895 påförts kommunalskatt till belopp af 378 mark 4 penni, men af guvernören i länet, på den grund att han icke är finsk medborgare, nyligen befriats från erläggande af sagda

¹⁾ Drks skrf. N:o 161 af den 11 juni. (Stfs tryckta handl. N:o 27). — ²⁾ Stfs prot. den 20 okt. § 7. — ³⁾ Drks skrf. N:o 168 af den 18 juni.

utskylder, emellertid till Drätselkontoret inlevererat förenämnda belopp för att enligt Stadsfullmäktiges bestämmande användas för något allmännyttigt behof; och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige anslå dessa medel till stipendier, att till belopp af högst 50 mark af direktionen för stadens lägre handverksskolor utdelas såsom belöning åt elever vid dessa läroverk.

Sedan Drätselkammaren i stöd af Stadsfullmäktiges beslut af den 26 Oktober 1886, att de å den till staden donerade *fonden för dygdigt tjenstefolks belönande* inflytande räntemedel årligen skola användas till understöd åt väl vitsordade tjenare och tjenarinnor i staden af minst 40 års ålder, genom kungörelse anmodat hugade sökande till dessa understöd att till stadens Drätselkontor inlemnade sina ansökningar och sådana till ett antal af 47 inom utsatt tid inkommit, öfversände ²⁾ Drätselkammaren desamma till Fullmäktige jemte anmälan, att den till sista December 1896 upplupna räntan å omförmälda fond skulle uppgå till omkring 500 mark; och beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige i enlighet med ett för ärendets behandling särskildt tillsatt utskotts förslag, att genom Drätselkontorets försorg låta af ifrågavarande fonds disponibla medel på sparbanksbok insätta ett belopp af 50 mark för Katarina Helena Ekman, Matilda Karolina Johansdotter, Johanna Lindell, Sofia Albertina Skogberg, Ulrika Sillman, Elisabeth Wilhelmina Enqvist, Adolf Wilhelm Frisk, Wilhelmina Lindros, Maria Kristina Sjöblom och Helena Sofia Holmström enhvar, hvarom skulle af Drätselkammaren för uttagande af sagda sparbanksböcker samt af inlemnade betyg och frejdebevis genom kungörelse tillkännagifvas.

Uti skrifvelse från Guvernören i länet af den 22 Januari anmodas Magistraten att, enär gällande grund för tolagsafgiftens beräkning med år 1898 skulle tilländagå och ny proposition i frågan 1897 sammanträdande ständer föreläggas, affordra Stadsfullmäktige underdånigt yttrande, huruvida bestående beskattningsgrund för tolagens uppbärande efter år 1898 borde bibehållas eller ej; och hade Stadsfullmäktige sedan detta ärende genom Magistraten till Fullmäktige inkommit, infordrat Drätselkammarens yttrande samt beslöto ⁴⁾ i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag ⁵⁾ afgifva det affordrade underdåniga yttrandet derhän, att något skäl icke förefans att frångå den häfdvunna grunden för tolagens uppbärande i landets städer, nämligen vissa procent af tullsatsen, samt att tolagen, så länge städerna äro förpligtigade att anordna

¹⁾ Stfs prot. den 29 sept. § 11. — ²⁾ Drks skrf. N:o 235 af den 5 nov. — ³⁾ Stfs prot. den 15 dec. § 8. — ⁴⁾ Stfs prot. den 9 mars § 13. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 56 af den 27 febr.

lokaler och packhus för tullkammare, hålla vågar och vigter för förtullningarna, aflöna vågmästare m. m. och i allmänhet underlätta trafiken, icke kunde undvaras, emedan städerna då ginge förlustiga sitt vederlag för anförda onera, äfvensom att, hvad sjelfva procentsatsen för Helsingfors stads vidkommande angår, det nu fastställda beloppet af 2 % af tullsatsen å slik beskattning underkastad vara vore lämpligt och borde lemnas oförändradt.

Konvertering af stadens obligationslån.

Sedan inom Drätselkammaren under förledne höst vid då i allmänhet rådande låg räntefot på penningemarknaden fråga väckts om lämpligheten för staden att gå i författning om upptagande af ett nytt större obligationslån, förnämligast i och för konvertering af stadens äldre, för tiden med jmförelsevis hög ränta löpande enahanda lån af 1876, 1882 och 1892, men äfven för betäckande af en del af stadens sväfvande skuld, såsom lånet för inköp af Gumtäckt allodialsäteri, uppdrog Drätselkammaren vid sammanträdet den 3 Oktober 1895 åt ett utskott, att närmare bereda ärendet och deröfver afgifva utlåtande. Och hade Drätselkammaren den 19 Mars af detta utskott äran emottaga ett betänkande, som Kammarerna tog sig friheten öfversända till Stadsfullmäktiges vidare bepröfvande.

Utskottet hade nämligen ansett att staden borde öfvergifva det härtills följda systemet att tid efter annan upplägga smärre obligationslån med olika amorteringstid och räntetyp och i stället följa det t. ex. af Stockholms stad, Sveriges allmänna hypoteksförening m. fl. inrättningar i Sverige begagnade tillvägagåendet, att med ens förskaffa sig tillstånd att utfärda ett större belopp obligationer af en viss typ, men med rätt att deraf för gången emittera endast ett så stort belopp, som staden pröfvat nödigt och Styrelsen för hvarje gång medgifvit. Ett dylikt förfarande hade för staden den fördel att, då den någon gång behöfde emittera obligationer, dessa då vore färdiga och kunde begagnas vid första lämpliga konjunktur, jemte det staden för dem kunde påräkna bättre pris och lättare afsättning, när de engång vunnit insteg och erkännande på penningemarknaden. Och särskildt skulle fördelarna häraf framträda, om ifrågavarande obligationer, såsom redan skett med 1892 års obligationslån, ställes att lyda jemväl å utländskt mynt och infördes i den utländska marknaden, hvarigenom bland annat priset å desamma vunne i stabilitet.

Emedan kapitalbeloppet af de nu utelöpande obligationslånen för närvarande utgör omkring sju miljoner mark och det för inköpet af

Gumtäckt upptagna temporära lånet, hvilket äfven inom kort måste konsideras, 500,000 mark, samt ju önskligt vore att staden, enligt det ofvan förordade förfarandet, skulle hafva möjlighet att utan andra omgångar än utverkandet af Kejs. Senatens tillstånd disponera öfver en reserv af färdiga obligationer, hade utskottet ansett att staden nu borde utverka sig tillstånd att upptaga ett amorteringslån af inalles *tio miljoner mark*, genom emitterande af obligationer, löpande med $3\frac{1}{2}\%$ ränta och förfallande till inlösen senast inom 50 år, samt, för beredande af möjlighet till partiel uppsägning, fördelade i tio serier af en miljon mark hvarje, äfvensom med rätt för staden att efter tio år från obligationernas utfärdande uppsäga dem till inlösen efter parikurs.

Af detta obligationslån borde då staden förskaffa sig rätt att genast emittera åtminstone fem miljoner mark, för beredande af medel till liqviderande af det ofvan nämnda, för betäckande af Gumtäckts köpeskilling upptagna lånet af 500,000 mark samt för öfrigt till inköp af stadens äldre obligationer, såvidt de i marknaden kunna erhållas till priser, som kunna anses för staden förmånliga.

Och föreslog¹⁾ Drätselkammaren för den händelse Stadsfullmäktige funne skäl att reflektera till detta af Drätselkammaren omfattade förslag om upptagande för stadens räkning af ett nytt obligationslån på tio miljoner mark, då ärendet i sådant fall måste underställas förstärkta Stadsfullmäktiges slutliga afgörande: att Stadsfullmäktige för ärendets vidare behandling och i all synnerhet för inhemtande af fullt bindande anbud å försäljning af obligationer, hörande till stadens äldre lån, utaf innehafvare till större belopp af dylika obligationer, ville inom sig tillsätta ett utskott samt sedan i sinom tid hos Magistraten utverka val af förstärkte Stadsfullmäktige.

På ett för ärendets vidare beredning tillsatt²⁾ utskotts förslag beslöto³⁾ Stadsfullmäktige låta frågan för tillfället förfalla.

Då derpå framställning gjorts om inköp till staden af gården N:o 3 vid Sofiegatan och Drätselkammaren af Fullmäktige anmodats att inkomma med yttrande rörande den finansiela sidan af saken, upptog⁴⁾ Drätselkammaren frågan om ett obligationslån ånyo samt föreslog att tillstånd till ett sådant lån till nominelt belopp af tio miljoner mark skulle af Stadsfullmäktige utverkas, af hvilket lån dock till en början endast

¹⁾ Drks skrf. N:o 94 af den 26 mars. (Stfs tryckta handl. N:o 14). — ²⁾ Stfs prot. den 21 april § 17. — ³⁾ D:o d:o den 12 maj § 2. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 159 af den 11 juni.

ett belopp af en miljon mark skulle utgifvas till betäckande af stadens sväfvande skuld äfvensom återstoden emitteras i den mån, sådant för nya behof och särskildt för konvertering af de äldre lånen blefve nödigt samt begifvande dertill kunde af Regeringen för hvarje gång särskildt erhållas. Och för att under förnyad ompröfning upptaga detta viktiga låneärende tillsatte ¹⁾ Stadsfullmäktige ett nytt utskott, som afgaf betänkande ²⁾ och föreslog:

att Stadsfullmäktige ville hos Magistraten anhålla om föranstaltande af val till förstärkande af Stadsfullmäktiges ordinarie antal för behandling af frågan om upptagande för stadens räkning af ett lån medels räntebärande obligationer, afsedt för konvertering af skulder och för särskilda allmänna arbeten.

Och ville utskottet hos Förstärkte Stadsfullmäktige hemställa om vidtagandet af följande beslut:

att för stadens räkning skall upptagas ett amorteringslån mot räntebärande obligationer till nominelt belopp af fem miljoner mark, fördeladt i fem serier, en hvar om en miljon mark;

att räntefoten för lånet får af ordinarie Stadsfullmäktige bestämmas antingen till 4 eller till 3,6 procent;

att lånetiden skall fastställas till ungefär 56 år och amorteringen derå, fortgående medels jemna annuiteter, vidtaga redan det första året, med förbehållen rätt för staden att efter tio år öka amorteringen eller uppsäga hela lånet till inlösen;

att lånemedlen skola användas

a) till gäldande af stadens skulder för inköpen af Gumtäckt egendom, gårdarna invid Rådhuset, Barnhemsgården och byggnaderna å villan Hagasund och för en tillernad folkskolebyggnad vid Nikolaigatan, samt för uppförande af Maria sjukhus-byggnader, äfvensom till de ändamål, som enligt 1897 års budget skola medels lån på kortare tid bestridas;

b) till kajbyggnader å Skatudden;

c) till vattenledningens utsträckning och erforderliga nybyggnader för vattenledningsverket ända till 500,000 mark med sådant belopp för hvarje år som ordinarie Stadsfullmäktige ega bestämma; samt

d) till inköp af obligationer hörande till 1876 och 1882 års lån i den mån sådana kunna erhållas till kurser, som ordinarie Stadsfullmäktige

---

¹⁾ Stfs prot. den 16 juni § 36. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 46.

eller af dem bemyndigade delegerade pröfva vara för staden förmånliga; samt

att åt ordinarie Stadsfullmäktige öfverlemna ej mindre de närmare lånevilkorens bestämmande än ock att underställa ifrågavarande beslut Kejs. Senatens pröfning och fastställelse samt att afgöra när låneserierna skola emitteras.

Vid ärendets föredragning inför Stadsfullmäktige blef också utskottets framställning angående de förslag till beslut, som borde förstärkte Stadsfullmäktige föreläggas, godkände ¹⁾, likväl sålunda att särskildt betänkande angående Kajbyggnaderna å Skatudden borde afgifvas af ett för denna frågas behandling tillsatt utskott samt att Drätselkammaren skulle anmodas att, efter Vattenledningskontorets hörande, inkomma med yttrande och approximativ beräkning beträffande de anslag, som under närmast följande fem år kunde behöfvas till vattenledningens utsträckning och erforderliga nybyggnader för vattenledningsverket; och skulle med expeditionen af Fullmäktiges skrifvelse till Magistraten angående val för Stadsfullmäktiges förstärkande bero till dess ofvan anförda betänkanden afgifvits.

Medels skrifvelse af den 29 Augusti meddelade Magistraten, som derom erhållit del genom Guvernörsembetets i länet remissresolution af den 24 i samma månad, att Kejs. Senaten vid den 19 Augusti skedd föredragning funnit godt gilla och fastställa förstärkte Stadsfullmäktiges i lagakraft vunna beslut att upptaga ett amorteringslån om 250,000 mark på längre återbetalningstid än två år, att användas för inköp af gården och tomten N:o 3 vid Sofiegatan i kvarteret Lejonet, hvarom ansökan i vederbörlig ordning blifvit gjord, och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige härom underrätta Drätselkammaren.

Genom skrifvelse af den 15 Augusti underrättade ³⁾ Magistraten Stadsfullmäktige att, sedan Magistraten till Guvernören i länet insändt Stadsfullmäktiges och eget yttrande i anledning af Drätselkammarens hos Guvernören gjorda framställning derom att antalet hästar vid stadens gästgifveri från den 1 Juni måtte bestämmas till högst sex, Guvernören genom resolution af den 21 föregående Maj fastställt sagda antal hästar vid ifrågavarande gästgifveri under tre års tid, räknadt från den 1 Juni 1896.

Tillstånd till
upptagande af
lån.

Antalet hästar
vid stadens
gästgifveri.

1) Stfs prot. den 29 dec. § 2. — 2) D:o d:o den 8 sept. § 41. — 3) D:o d:o den 8 sept. § 11.

Stadens dekore-
ring i anledning
af Kejsarkrö-
ningen.

På beredningsutskottets förslag hade Stadsfullmäktige anmodat ¹⁾ Drätselkammaren ej mindre att ombesörja dekorerings af stadens förnämsta byggnader å dagen för Deras Kejs. Majestäters kröning den 26 Maj samt för ändamålet använda nödiga penningemedel och i sinom tid anmäla utgiften till afföring ur Stadsfullmäktiges anslag för oförutsedda behof, än ock att genom stadsträdgårdsmästaren låta på årsdagen af Alexandersstatyns aftäckning, den 29 April, med blommor omgifva monumentet.

Motion om Hel-
singsfors - Åbo
kustbanas full-
ständiga anläg-
gande.

Utskottsbetänkande i anledning af motion om Helsingfors—Åbo kustbanas anläggande ²⁾ äfven till bandelen Helsingfors—Gerknäs hade till Stadsfullmäktige afgifvits ³⁾ och beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige i enlighet med utskottets förslag: att ingå till Regeringen med underdänig anhållan derom, att nådig proposition måtte till nästa landtdag aflätas angående byggande för statsverkets räkning af en jernväg från Helsingfors till lämplig punkt å Hangö banan i grannskapet af Gerknäs haltpunkt; samt förklarade derjemte anledning vara förhanden att, för den händelse banan bygges i angifna riktning, tillförbinda Helsingfors stad att under en tid af högst tio år, räknadt från den dag banan belägges med arbete, samt med ett belopp af högst 42,000 mark årligen bidraga till betäckandet af räntan å ett belopp af 1,200,000 mark af banans anläggningskostnad, för så vidt icke banans nettoinkomst förslår till betäckandet af den ränta, statsverket anser sig böra å banans anläggningskapital beräkna.

Dock som ärendet med hänsigt till beskaffenheten af den utgift, som ofvan antydda räntegaranti eventuelt kan medföra för staden, på grund af 25 § i gällande förordning angående kommunalförvaltning i stad, ankommer å behandling af Stadsfullmäktige, förstärkta till det antal sagda paragraf bestämmer, beslöto Stadsfullmäktige hos Magistraten anhålla om föranstaltande af val utaf 24 Stadsfullmäktige för detta ämål. Och godkände sedermera ⁵⁾ Stadsfullmäktige i sålunda tillkommet förstärkt antal utskottets här anförda, af ordinarie Stadsfullmäktige redan omfattade förslag.

Utgifts- och in-
komstförslaget
för år 1897.

Det utgifts- och inkomstförslag för år 1897, som af Stadsfullmäktige fastställdes ⁶⁾ visade i jmförelse med budgeten för föregående år följande slutsummor:

¹⁾ Stfs prot. den 21 april § 25. — ²⁾ Se 1895 års berättelse pg. 150. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 19. — ⁴⁾ Stfs prot. den 12 maj § 1. — ⁵⁾ D:o d:o den 16 juni § 1. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 231 af den 28 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 35) Magsts skrf. N:o 206 af den 28 nov. (Stfs tryckta handl. N:o 39). Stfs tryckta handl. N:ris 44 och 47. Stfs prot. den 29 dec. § 1.

<i>Utgifter</i>		1897.		1896.
I. Stadens skulder	<i>FMf</i>	531,598: 75	<i>FMf</i>	531,772: 47
II. Stadens embetsverk	„	206,241: 67	„	198,025: —
III. Kommunalförvaltningen	„	182,400: 67	„	174,223: 34
IV. Gatubelysningen	„	155,002: 70	„	151,881: 99
V. Brandverket	„	91,722: —	„	113,710: —
VI. Polisnrättningen	„	211,470: —	„	208,799: 50
VII. Sundhets- och sjukvården	„	187,038: —	„	160,992: —
VIII. Fattigvården	„	275,730: —	„	264,960: —
IX. Undervisningsväsendet	„	549,225: 60	„	530,929: 07
X. Staden åliggande allmänna onera	„	236,602: 64	„	235,944: 64
XI. Vattenledningen	„	218,640: —	„	150,146: 67
XII. Saluhallen	„	7,050: —	„	7,050: —
XIII. Stadens jordlägenheter	„	6,700: —	„	6,700: —
XIV. Allmänna arbeten	„	766,320: —	„	517,870: 90
XV. Pensioner	„	15,106: 67	„	14,806: 67
XVI. Diverse	„	142,850: —	„	159,150: —
		<hr/> Summa <i>FMf</i> 3,783,698: 70		<hr/> <i>FMf</i> 3,426,962: 25

<i>Inkomster.</i>		1897.		1896.
Beräknad disponibel behållning	<i>FMf</i>	94,800: —	<i>FMf</i>	— —
I. Räntor	„	46,700: —	„	55,700: —
II. Tomtlösen	„	215,000: —	„	275,000: —
III. Stadens fasta egendom	„	251,828: 10	„	256,828: 10
IV. Tomtören	„	2,200: —	„	2,200: —
V. Inkomstgifvande rättigheter	„	798,300: —	„	702,550: —
VI. Diverse	„	298,330: 06	„	292,016: 06
VII. Statsbidrag	„	250,360: —	„	248,860: —
VIII. Vattenledningen	„	296,275: —	„	278,450: —
IX. Lån	„	290,250: —	„	148,000: —
X. Uttaxering	„	1,239,655: 54	„	1,167,358: 09
		<hr/> Summa <i>FMf</i> 3,783,698: 70		<hr/> <i>FMf</i> 3,426,962: 25

Till förklaring af olikheten emellan 1896 och 1897 års budgetsförslag må här, utöfver hvad redan tidigare framhållits, först beträffande utgifterna anföras följande:

Stadens skulder. Med redogörelseåret utgick¹⁾ ur stadens budget: lånen af år 1812, 1863 och 1880. Deremot tillkom²⁾ lånet för inköp och inredning af Barnhemmet å 100,000 mark, samt lånet för inköp af gården N:o 3 vid Sofiegatan (se pag. 26) å 250,000 mark, å hvilka båda lån till räntor efter $4\frac{1}{2}$ % upptogs resp. 4,500 och 11,575 mark.

Stadens embetsverk. I enlighet med Stadsfullmäktiges den 24 November fattade beslut angående anordning af stadens utsökningsmyndigheter blefvo under hufvudtiteln II *stadens embetsverk* af Magistraten³⁾ införda aflöningar för en registrator, två stadsfogdar och sju exekutionsbetjenter, hvaremot från Drättselkammarens förslag utlemnats aflöningen för fyra stadsfogdar, tre extra stadsfogdar och fyra exekutionsbetjenter samt anslaget för „eventuel omorganisation af exekutionsverket“. De under rubriken *Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma biträden och betjening* upptagna utgifter blefvo derjemte, för att åstadkomma bättre öfverskådlighet, indelade på tre särskilda rubriker, nämligen: *Åklagare, Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma biträden och betjening*, samt *Exekutionsverket*. För kanslisten vid Magistratens kansli, som derstädes varit anställd sedan år 1878 hade jemväl med hänsyn till förökade tienstegöromål Magistraten tillika föreslagit en personlig löneförhöjning af trehundra mark om året. Härigenom och till följd af ändrade löneförhöjningar för justitierådsmannen i Magistraten uppkommer differensen å 8,216 mark 67 penni å ifrågakvarande hufvudtitel under åren 1896 och 1897.

Kommunalförvaltningen.

Till följd af löneförhöjning (pag. 57) för Stadsfullmäktiges sekreterare och notarie hade utgiften för *Stadsfullmäktiges kansli* stigit med 1,000 mark. För *Drättselkammaren* upptogos expensmedlen med 3,000 mark förhöjdt belopp, förnämligast på grund af kostnader för ökade tryckalster i betänkanden och handlingar för Stadsfullmäktige samt allt mera i omfång växande kommunalberättelser. Som den tillfälliga utgiften 1896 för Drättselkontoret af 500 mark för tryckning af talonger till 1876 års obligationslån bortföll, nedgick, oaktadt några obligatoriska löneförhöjningar för en del af Kontorets tienstemen, utgiften för *Drättselkontoret* med 306 mark 67 penni. Emedan Vågmästaren vid Trafikkontoret tilldelades en löneförhöjning af 200 mark för 5 års tienst och 2:ne vaktmästare erhöilo ett personelt lönetillskott af 200 mark enhvar samt anslaget för extra biträden ökades med 350 mark äfvensom för stadens uppörd i warrant-

¹⁾ Se 1895 års berättelse pg. 90. — ²⁾ D:o d:o den 28. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 39 pg. 15.

magasinet upptogs förslagsvis 2,500 mark (pag. 57), hvarjemte kontorets expenser höjdes med 150 mark, skulle utgifterna för *Trafikkontoret* stigit med 3,600 mark, men steg blott med 2,880 mark, då posten 720 mark uti 1896 års budget till hyra för konfiskationsmagasin ansågs kunna bortlemnas. Enär Hamnkaptensens och Hamnkontorsbokhållarens uppbördsprocenter beräknades till resp. 7,728 och 966 mark mot 6,880 och 860 mark för år 1896 samt Hamnkontorets expenser höjdes med 100 mark, utföll utgiften för *Hamnkontoret* med 1,054 mark mera uti 1897 än 1896 års utgiftsstat. Obligatoriska löneförhöjningar för 5 års tjänst åt Stadsingeniören, Arbetschefen och Geodeten höjde utgiften för *Byggnadskontoret* med 550 mark.

Den för år 1897 till något högre belopp än för redogörelse året beräknade utgiften för gatubelysningen beror helt och hållet på ökadt antal gatulyktor i och för utsträckning af gatubelysningen.

Gatubelysningen.

Som brandverkets stall ökats med tvenne nya hästar upptogs i 1897 års utgiftsstat kostnaden för *brandstallet* med 687 mark högre belopp än uti 1896 års budget; för *eldning och belysning* beräknades med afseende å stegrade vedpris en 925 mark större utgift än under löpande år; deremot kunde utgiften för *redskap och inventarier* hållas hela 23,600 mark lägre, då den tillfälliga utgiften 1896 å 23,000 mark för en ny ångspruta jemte nödigt slangförråd nu icke kom i fråga.

Brandverket.

Den högre utgiften af 2,670 mark 50 penni uti kostnaden för *Polisrättningen* under år 1897 mot 1896 berodde nästan uteslutande på posten: 2 extra konstaplar för lönnkrögeriets stäffande 2,600 mark, hvarom Stadsfullmäktige fattat beslut den 16 Juni 1896.

Polisrättningen.

Till följd af Stadsfullmäktiges beslut af den 19 December 1895, hvarigenom läkaren vid fattig- och arbetsgårdens dårvårdsanstalt tillerkändes en årlig aflöning af 3,600 mark mot tidigare åtnjutna 2,400, men läkaren i Tölö distrikt, som förut uppburit 3,600 per år, likställdes med öfriga distriktläkare, hvilkas lönevillkor äro 3,000 mark i året, kom totala utgiften för stadens *läkarepersonal* att stiga med 600 mark per år. För *Helsövardsnämnden* blef anslaget till expenser förhöjdt med 500 mark. För *Maria sjukhusets* icke epidemiska afdelning upptogs uti 1897 års budgetförslag för en nionde sjuksköterska 360 mark och för medicin 2,000 mark eller tillsammans 2,360 mark högre anslag än uti 1896 års fastställda utgiftsstat. Och för samma sjukhus epidemiska afdelning ökades äfven personalen med en sjuksköterska å 360 mark, en städerska med 180 mark, hvarjemte för belysning anslogs 800 mark mot 700 och för

Sundhets- och sjukvården.

inredning af observationspaviljongerna 4,000 mark. Äfven vid Ekonomieafdelningen uppstod en förhöjning af 1,546 mark, nämligen: 200 mark löneförhöjning åt hushållerskan och 60 mark åt bakerskan, samt 2,518 mark för kost. Vid *Helsopolisen* tillkom ett anslag af 2,500 mark för extra tillsyningsmän. Drängens vid *Undersöksstation för lifsmedel* aflöning blef med 80 mark förhöjd. Utgifterna för *Desinfektionsinrättningen* höjdes med 120 mark för bekostande af ett biträde åt förmannen för inrättningen. Såsom en helt och hållet ny underafdelning under Sundhets- och sjukvården infördes i budgeten för 1897 (se pag. 69) *Köttkontrollstation* och beräknades årets kostnader härför till 17,500 mark, hvaraf 10,600 mark till inventarier och 6,900 mark till driftkostnad. För fullständighetens skull må ännu nämnas att tvenne i redogörelseårets budget ingående poster, nämligen en å 1,232 mark för inköp af häst och körredskap och en annan å 300 mark till veterinärarvode och ersättningar för kasseradt kött kunde ifrån 1897 års budgetförslag utelemnas.

Anslag för Poliklinisk ögonafdelning.

Under ifrågavarande hufvudtitel VII ingick uti 1896 års utgiftsstat ett anslag af 6,000 mark för underhåll af en allmän poliklinik. Uti 1897 års stat upptogs häremot ett anslag af endast 2,000 mark för underhåll af en *poliklinisk ögonafdelning*. Uti Helsovårdsnämndens till Drätselkammaren ställda och nämndens förslag till budget för år 1897 åtföljda skrifvelse hade nämnden anmält, att den privata allmänna polikliniken antagligen icke komme att fortsätta sin verksamhet längre än till utgången af redogörelseåret och att något anslag för polikliniken därför icke vidare äskades. Som likväl enligt Helsovårdsnämndens förmenande, särskildt hvad beträffade ögonsjukdomar, en poliklinik i en så stor stad som Helsingfors icke kunde undvaras, föreslog nämnden att för uppehållande af en poliklinisk ögonafdelning vid Maria sjukhus skulle i årsbudgeten upptagas ett skildt anslag af 2,000 mark, hvilket förslag Drätselkammaren för sin del ock godkände.

Sedermera hade Docenten i oftalmologi, Doktor Gustaf Albert Nordman, genom två särskilda skrifvelser, den ena af den 7 December till Helsovårdsnämnden och den andra af den 13 i samma månad till Stadsfullmäktige förklarar sig villig att i sammanhang med det privata sjukhus, han jämte andra läkare ärnade upprätthålla i gården N:o 30 vid Fredriksgatan, underhålla en poliklinik för medellösa ögonsjuka, ifall honom för ändamålet kunde beviljas en subvention af 2,000 mark om året förutom dagafgifter för de fattiga patienter, hvilka från polikliniken komme att intagas i nämnda privata sjukhus. Dessa dagafgifter

skulle enligt Doktor Nordmans framställning eventuelt kunna afdragas från subventionsanslaget, och torde desamma kunna beräknas till omkring 200 mark per år

Då Doktor Nordmans lämplighet att förestå en inrättning af ifrågavarande slag var oomtvistelig samt hans anspråk icke håller kunde anses öfverdrifna förordade budgetsutskottet¹⁾ och godkände Stadsfullmäktige upptagande i budgeten redan nämnda anslag af 2,000 mark.

Uti en till Helsovårdsnämnden insänd och af nämnden jämte bref ^{Anslag för sjukstuga i Sörnäs.} af den 16 November till Stadsfullmäktige öfverlämnad skrivelse hade Distriktsläkaren i Sörnäs distrikt, med tillkännagifvande att enskilda personer för en sjukstuga i distriktet utlofvat en summa af 1,000 mark förutom sjuksängar och sjuksköterska, hemställt om beviljandet af ett anslag af 1,200 mark för underhåll nästkommande år af en dylik inrättning med fyra à 5 sängar. Såsom skäl för behovet af en mindre sjukanstalt i Sörnäs framhölls särskildt det långa afståndet till Maria sjukhus och den till följd häraf ofta synnerligen svåra transporten af patienter dit.

Ehuru hvarje åtgärd, som afser sjukvårdens förbättrande i och för sig är behjärtansvärd, ansåg budgetsutskottet det dock vara mindre lämpligt för staden att ställa sig i spetsen för ett företag af så ringa omfång som det ifrågavarande. Om däremot en sjukstuga i Sörnäs genom enskilda personer komme till stånd, kunde för densammas uppehållande såsom subvention beviljas det nu äskade beloppet. I budgeten observerades förty eventuelt anslag för berörda ändamål med 1,200 mark.

För större öfverskådlighet uti de skilda posterna af utgiftsstaten för ^{Fattigvården.} fattigvården blef denna stat indelad uti följande rubriker nämligen: *Fattigvårdsstyrelsen, Fattiggården och dermed förenade inrättningar, Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningen* samt *Diverse*, äfvensom ytterligare indelad den andra af dessa underrubriker i tre afdelningar: a) Fattiggården, b) Arbetsinrättningen och c) Dårvårdsanstalten. Öfverst under den andra af de uppräknade underrubrikerna upptogs inspektorn för fattig- och arbetsgården samt den dermed i sammanhang stående dårvårdsanstalten, kontorsbiträdet och predikanten äfvensom läkaren vid dårvårdsanstalten, hvars aflöning emellertid redan observerats å behörig plats under nästföregående hufvudtitel. Härvid blefvo de i tidigare budgeter såväl på fattiggården som på arbetsinrättningen fördelade aflöningarna

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 44 pg. 6.

för inspektorn och predikanten sammanslagna till två odelade löneposter, samt öfrig personal och utgifter för alla andra behof behörigen observerade på den inrättning eller anstalt, dit de rätteligen höra.

Utom de förändringar uti personalens vid Fattigvårdens afföningar, hvilka betingades af det nya, från den 1 Juli 1897 i gällande kraft trädande fattigvårdsreglementet¹⁾, höjdes arvodet för tillsyningsmannen vid fattigvårdsstyrelsen från 2,000 till 3,000 mark, i och för beredande af skärpt tillsyn öfver understödstagare. Tillsyningsmannen vid arbetsinrättningen tilldelades ett personelt lönetillskott af 300 mark. Derför utom ansågs följande tillskott till vissa anslag böra observeras, nämligen: 500 mark till anslaget för beklädnad åt patienterna å dårvårdsanstalten; 1,000 mark till anslaget för uppköp af materialier för arbetsinrättningen; 2,000 mark eller inalles för hela inrättningen 11,000 mark mot 9,000 till ved och belysning, emedan värmeinrättningen å dårvårdsanstalten är synnerligen bränsleödande, kräfvande vintertiden omkring en famn i dygnet; 8,000 mark för å landsbygden till försörjning utackorderade äldre personer och minderåriga, om hvilka fattigvården på grund af § 2 i gällande fattigvårdsförordning ovilkorligen måste taga vård och de der antingen till följd af bristande utrymme på fattiggården eller af lämplighets skäl der icke kunna vårdas; samt 2,000 mark för sjukvården och 2,000 mark för dårvården af fattiga utom stadens inrättningar.

Häremot kunde uti förslaget till 1897 års budget följande nedsättningar uti äldre anslag införas: 1,000 mark i anslaget till kost vid fattiggården; 2,000 mark i samma anslag för arbetsinrättningen; 500 mark i anslaget för i staden till helförsörjning utackorderade fattige; 1,200 mark i anslaget för i särskilda inrättningar intagna fattige och minderåriga; 3,000 mark i anslaget för tillfälliga understöd; 340 mark i anslaget för remonter å fattig- och arbetsgården; samt 60 mark för städning af styrelsens lokal, hvilken post ansetts kunna inrymmas i anslaget för diverse, utan att detta anslag derföre behöfde höjas.

Undervisnings-
väsendet.

Då realskolan med senast avslutade läseår indragits, hade dermed äfven alla vidare utgifter för densamma från stadens sida upphört.

Anslagsbeloppen för handtverkskolorna beräknades till 30,805 mark mot 22,147 mark uti 1896 års utgiftsstat.

I förslaget till utgifter under år 1897 för stadens folkskolor uppgår den totala utgiften till aflönande af såväl den ordinarie lärareperso-

¹⁾ Se 1894 års berättelse pg. 100—102.

nalen som till vikarier och sannolikt ökad lärarepersonal under höstterminen 1897 till 333,240 mark 60 penni mot 319,977 mark 7 penni uti senaste budget och anger således en stegring af 13,263 mark 53 penni. Att denna stegring i väsentligaste mån beror på den ökade ordinarie lärarepersonalen samt denna personal författningsenligt tillkommande löneförhöjningar efter 5, 10 och 15 års tjänst, framgår af en jämförelse mellan den för år 1896 gällande staten för folkskolornas lärarepersonal och förslaget till sådan stat för det kommande året. Speciellt hade dock Folkskoledirektionen uti det insända förslaget till stat anført, att direktionen för erhållande af lämpliga sånglärare ansett aflöningen för sånglärare och lärarinnor böra likställas med de aflöningar andra lärare och lärarinnor, anställda vid den högre folkskolan åtnjuta, och för den skull i budgetförslaget upptagit på antydt sätt förändrade löneförmåner för sånglärare och lärarinnor. Äfven arvodet för läraren i grekisk-rysk tros-lära hade förhöjts från 600 till 800 mark i året, emedan undervisning i detta läroämne numera meddelas fyra timmar i veckan i stället för tre. — Arvodet för lärarebiträdet i skrädderarbeten, hade höjts från 1,000 till 1,200 mark, då nuvarande innehafvaren af sysslan numera varit 10 år anställd i skolans tjänst och derunder med stor samvetsgrannhet skött sina åligganden. — Slutligen hade det år efter år ökade behovet af lärarevikarier vid sjukdomsfall gjort det nödvändigt att förslagsvis höja posten för vikarier och sannolikt ökad lärarepersonal från 14,000 till 14,500 mark.

Totala utgiften till aflöningar och arvoden åt inspektör, ekonom, sekreterare m. fl. funktionärer äfvensom till arvoden för undervisningen å folkskolornas fortsättningsklasser belöpte sig för år 1896 till 29,960 mark, men visar i förslaget för det instundande året en minskning af 400 mark, i det samma utgift här uppgår till endast 29,560 mark. Som å denna sammanslagna post emellertid ifrågakommer en löneförhöjning å 400 mark åt en vaktmästare; arvoden å 200 mark åt 7 skolföreståndare och föreståndarinnor i st. f. 4 under detta år; samt lön å 600 mark åt en gårdsdräng för den nya skolgården N:o 6 vid Lappviksgatan, skulle posten tvärtom stiga och icke minskas, om ej arvoden för undervisningen å folkskolornas fortsättningsklasser ansetts kunna nedsättas med 2,000 mark, d. v. s. från 12,500 till 10,500 mark.

Under afdelningen *öfriga kostnader* skönjes deremot en förökning, bestående i 1,000 mark till hyror för skollokaler, så att denna post, oakadt ökad utrymme åt folkskolorna beredts i nyssnämnda gård vid Lapp-

viksgatan, likväl kommer att uppgå ända till 27,000 mark; 800 mark till renhållning; samt 500 mark till underhålls- och reparationskostnader, de begge sista förhöjningarna betingade af oftanämnda nya skolgård vid Lappviksgatan. Hela utgiften å denna afdelning, hvarå äfven förekommer en minskning å 140 mark å bidraget till pensionering af landets folkskollärarepersonal, stiger derföre till 112,430 mark mot 110,270 mark för detta år.

Folkbiblioteket
och läsesalen.

Uti staten för folkbiblioteket och läsesalen är, utöfver hvad i redogörelseårets fastställda stat ingick, upptaget för en andra ordinarie ammannuens från den 1 September 300 mark; till ökning af städerskans arvode 40 mark; samt till ved och belysning 500 mark; och således en förhöjning af sammanlagdt 740 mark.

Staden åtgä-
gande allmänna
onera.

Emedan antalet skjutshästar nedsatts från 8 till 6, (se pag. 81) kunde utgiften för *skjutshållningen* minskas från 2,960 mark under föregående år till 2,004 mark för år 1897. Deremot upptogs kostnaden för *inquarteringen* för sistnämnda år förslagsvis till 226,345 mark 60 penni mot 225,731 mark 60 penni för redogörelseåret. Emedan *Inquarteringsnämnden* för 5 månader af år 1897 måste inrymmas uti upphyrd lokal, observerades härför en utgift på 1,000 mark.

Diverse utgifter.

Under denna hufudtitel uti budgetsförslaget för 1897 upptogs för eldnings- och belysningsämnen förslagsvis 18,000 mark mot 14,000 under år 1896, dels med afseende å inträdt högre pris å brännved, dels för tillkomsten af flere lokaler för stadens styrelser och nämnder. Häremot nedsattes anslaget för afkortning och restitution å uttaxerade medel och andra inkomster från 60,000 till 40,000 mark, samt minskades arvodet för uppsigt öfver varuskjulet från 1,200 till 900 mark.

Hvad åter beträffar skilnaden i inkomster uti 1896 och 1897 års budgetsförslag, torde följande böra beaktas:

Disponibel be-
hållning.

Såsom disponibel behållning från föregående år kunde upptagas ett belopp af 94,800 mark.

Räntor å tomt-
lösen.

Emedan räntorna å tomtlösen till följd af förbättrade penningekonjunkturer voro i nedgående, kunde inkomstposten af dylika medel upptagas med endast 30,000 mark mot 39,000 under redogörelseåret.

Tomtlösen.

Ehuru tomtlösen under år 1896 betydligt öfverstigit det beräknade beloppet 275,000 mark och Drätselkammaren derföre äfven i sitt förslag till budget för år 1897 upptagit samma summa, nedsatte Stadsfullmäktige på budgetsutskottets förslag¹⁾ denna inkomstpost med 60,000 mark, så att

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 44 pg. 13,

den kom att uppgå till blott 215,000 mark. Under årets senast förflutna månader hade nämligen en uppenbar tendens till minskning i efterfrågan af nya stadstomter kunnat bemärkas och ansågs denna aftagande köplust under det ingående året kunna blifva än mera kännbar.

Äfven inkomsten från stadens jordlägenheter nedsattes med 5,200 mark eller från 43,328 mark 10 penni till 38,128 mark 10 penni, emedan stadens inkomst från Guntäckt egendom varit 5,000 mark för högt upptagen och markegångstaxan för det kommande året var något ogynn- sammare än för det löpande.

Deremot kunde de under rubriken *inkomstgifvande rättigheter* upptagna inkomster betydligt höjas, nämligen tolagsuppborren från 130,000 mark uti 1896 års budget till 163,000 mark; trafikafgifterna från 345,000 till 390,000 mark; hamnafgifter af olika slag från 174,000 till 191,000 mark o. s. v. så att totala inkomsten under nämnda rubrik beräknades till 798,300 mark mot 702,550 mark uti inkomststaten för redogörelseåret.

Under inkomstrubriken *diverse* höjdes nedanstående poster med följande belopp: personel fattigafgift 2,000 mark; för sjukvård i Maria sjukhuset 3,000 mark; boklån 500 mark; och tillkom en ny post: bidrag till underhåll af planteringarna kring Ateneum 200 mark.

Stadens andel af bränvinsskatten hade uti 1896 års budget varit upptagen med 10,000 mark, men kunde i staten för 1897 observeras med 11,500 mark.

Med afseende å de betydande anslag, som beviljats för utsträckning af vattenledningens rörnät och den jemt ökade vattenkonsumtionen, upptogs inkomsten för vattenförsäljning till 250,000 mark mot 235,000 uti redogörelseårets inkomstförslag.

För ofvanberörda utsträckning af vattenledningens rörnät hade Drättselkammaren och i enlighet med denna äfven Magistraten på budgetens utgiftssida upptagit sammanlagdt 99,050 mark, hvilka medel erhöles dels genom att af 1892 års $4\frac{1}{2}$ % obligationslån för ändamålet anvisa 87,050 mark, dels genom lån på kortare återbetalningstid än 2 år å 12,000 mark. Då emellertid af de för vatteledningens reserverade lånemedel utöfver berörda 87,050 mark komme att återstå ett belopp af Fmk 795: 81, hvars vidare reserverande vore ändamålslost, och då budgetsutskottet förordat ytterligare anslag om 6,600 mark för arbeten af omordade slag, upptogs af 1892 års lån hela dess återstående belopp 87,845 mark 81 penni samt ökades lånet på kortare återbetalningstid än två år till 17,804 mark 19 penni.

För verkställande af den ifrågasatta tillbyggnaden vid Maria sjukhus hade Drätselkammaren föreslagit upptagande af ett lån å 144,000 mark. Men Magistraten, som ansett denna utgift böra bestridas med besparad och inflytande tomtlösen uteslutit berörda lånepost. Enär budgetsutskottet ej blott förordat en icke obetydlig ökning af de uti Magistratens budgetförslag ingående anslagen för nybyggnads- samt reglerings- och planeringsarbeten, de där kunna med influten tomtlösen bekostas, utan ock beräknat inkomsten genom tomtlösen lägre, upptogs för tillbyggnaden vid Maria sjukhus ett lån å 100,000 mark, jämväl på kortare återbetalningstid än två år.

Kajarbeten å
Skatudden.

I likhet med Drätselkammaren och Magistraten ansåg budgetsutskottet ett anslag af 84,600 mark ur återstoden af 1892 års lånemedel böra upptagas för kajarbeten å Skatudden. Men då af sagda lånemedel därefter skulle återstå endast ett belopp af Fmk 63,316:28, som kunde till detta ändamål användas, och då ifrågavarande arbeten voro beräknade att kosta 624,000 mark, förutom varuskjul m. m., var ett nytt lån härtill af nöden, och som det icke kunde upptagas utan förstärkta Stadsfullmäktiges beslut, beslöto Stadsfullmäktige på budgetsutskottets förslag anhålla¹⁾ hos Magistraten om föranstaltande af val till Stadsfullmäktiges förstärkande för handläggning af frågan om upptagande af amorteringslån för utförande af kajarbeten å Skatudden; och uppfördes posten 84,600 mark för kajarbeten å Skatudden endast såsom eventuellt anslag i slutet af titeln IX, Lån.

Uttaxering.

I stöd af det fastställda utgifts- och inkomstförslaget beslöto²⁾ Stadsfullmäktige, att det belopp, som under instundande år skulle för år 1896 af kommunens på grund af skattören skattskyldiga medlemmar uttaxeras, skulle fastställas till 1,239,655 mark 54 penni.

c) Särskilda andra af Stadsfullmäktige handhafda ärenden.

Reorganisation
af konstflitföre-
ningens central-
skola.

Den bas, på hvilken Konstflitföreningens Centralskola i väsentlig mån stödt sin utveckling, har varit den individuella undervisningen i skolans fackämnen. Den frihet i val af ämnen för de enskilda eleverna och det tillfälle till fri utbildning inom hvarje fackämne, hvilka den individuella undervisningen medgifvit, hade visserligen varit gynsamma för

¹⁾ et ²⁾ Stfs prot. den 29 dec. § 1.

skolans framgång, hvilket särskildt visat sig i stort elevantal. Då det samma emellertid blifvit så stort, att svårigheter uppstått vid undervisningen i en lokal, som icke medgifver utvidgning, och det för öfrigt syntes lända eleverna till båtнад, att skolans undervisningskurser blefve fastare organiserade, hade föreståndaren för skolan, som ansett tiden vara inne att för de yrken, hvilka med säkerhet fortfarande komma att gifva skolan ett större antal elever, borde inrättas fleråriga kurser med beständare program än härförrinnan, samt till bestyrelsen för föreningen gjort framställning i sådant syfte. För att dock från skolan utgalla element, som icke egentligen höra till henne, var det nödvändigt att inträdesfordringarna höjdes till genomgången folkskolekurs samt att de nu existerande lägre handtvärksskolorna blefve tvååriga. Härigenom vunnes nämligen att en del yrkesarbetare kunde, enligt nuvarande fordringar, blifva gesäller, då de genomgått lägre handtvärksskolan. Dessa slags yrkesarbetare skulle sålunda komma att uteblifva från Centralskolan, som de i vanliga fall besöka endast för att lära sig elementerna i räkning och skrifning. Genom höjande af inträdesfordringarna kunde ur Centralskolans läroprogram utelämnas lektionerna i rättsskrifning, lägre aritmetik och enkel bokföring, samt derigenom 12 veckotimmar vinnas för undervisning i geometri, algebra och fysik; och då för yrkesarbetare, som genomgått högre folkskola, en treårig kurs i centralskolan kunde anses tillräcklig, hade bemälde föreståndare för Centralskolan utarbetat för mekaniska och metallarbetare läroprogram för dylika treårskurser och hade bestyrelsen för Konstflitsföreningen, som i allo omfattat antydda förslag och enligt detta ärnade omorganisera Centralskolan, hos Stadsfullmäktige hemställt om, att de nu existerande lägre handtvärksskolorna blefve förvandlade till tvååriga, hvarigenom det blefve en möjlighet att höja inträdesfordringarna och i öfrigt genomföra den föreslagna reformen i enlighet med det inlämnade programmet.

I anledning här af infortrade¹⁾ Stadsfullmäktige kostnadsförslag och utlåtande af direktionen för lägre handtvärksskolorna och beslöto²⁾ i enlighet med dess förslag³⁾: att det af Konstflitsföreningens bestyrelse uppgjorda förslag till omorganisation af Centralskolan för konstflit godkännes; att lägre handtvärksskolorna från början af höstterminen inneva-

¹⁾ Stfs prot. den 18 febr. § 15. — ²⁾ D:o d:o den 12 maj § 7. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 20.

rande år utvidgas med en andra årskurs; och att för detta ändamål ett tillskottsanslag af Fmk 1,594: — för år 1896 beviljas.

Reglemente för
dårvårdsinrätt-
ningen vid ar-
bets- och fattig-
gården.

Sedan Magistraten i afseende å pröfning och fastställelse till Medicinalstyrelsen insändt ett af Stadsfullmäktige antaget förslag¹⁾ till reglemente för dårvårdsinrättningen vid arbets- och fattiggården, hade Medicinalstyrelsen uti skrifvelse till Magistraten af den 21 Januari, med återställande af förslaget, förmält, det Medicinalstyrelsen ansett det icke vara lämpligt att, på sätt i § 15 af förslaget finnes bestämdt, öfverlemna åt öfversköterskan²⁾ befogenhet att tillåta intagen patient att aflägsna sig från inrättningen, samt att tillåta och förvägra besök hos de sjuka af personer utom anstalten, hvarföre Medicinalstyrelsen funnit godt till efterrättelse fastställa ifrågavarande förslag med vilkor att orden „eller öfversköterskans“ i § 15 utgå. Och beslöto³⁾ Stadsfullmäktige, som genom Magistraten fått del af Medicinalstyrelsens skrifvelse, utfärda berörda reglemente med den af Medicinalstyrelsen nödig ansedda ändring af reglementets 15 §, men tillika i protokollet nedlägga reservation emot Medicinalstyrelsens formelt oriktiga behandling af ärendet.

Vattensläpning
till eldsvådor.

I en till Magistraten ingifven, den 27 november 1894 dagtecknad skrift, hade särskilda af stadens formän framhållit, hurusom dem, jemlikt 5 mom. 11 § af den för staden gällande brandordning af den 17 November 1882 samt den derpå grundade föreskriften i 8 § af ordningsreglerna för stadens formän utaf den 10 september 1892, åläge att ombesörja vattensläpningen vid eldsvådor på sätt och i den ordning, derstädes närmare omförmäldes. Dock som denna skyldighet vore för formännen synnerligen betungande samt numera jemväl med hänsigt till den utbredning, vattenledningen erhållit, temligen obehöflig, så hade sökandene anhållit om Magistratens åtgärd derhän att ifrågavarande tunga blefve från formännen i någon mån aflyftad, på sätt att staden sjelf skulle åtaga sig att anskaffa de för vattensläpningen erforderliga vattentunnorna och vattenkaren, hålla desamma förvarade å bestämda platser i olika delar af staden, hvarifrån formännen vid timad eldsvåda kunde afhämta dem och att formännen skulle för hvarje tunna erhålla i lega 50 penni samt att de vid eldsvådor utom brandområdet dejourerande formännens antal blefve minskadt från 50 till 25 äfvensom dejoureringstiden samtidigt nedsatt från fyra månader till en månad. Och hade Magistraten, likasom brandmä-

¹⁾ 1895 års berättelse pg. 135—139. — ²⁾ Obs. tryckfelet i § 15, der i st. f. „öfversköterskans“ bör stå öfversköterskans. — ³⁾ Stfs prot. den 18 febr. § 17.

staren, hvares åsigt i ärendet Magistraten inhemtat, funnit att det formännen uti ifrågavarande hänseende åliggande besvär vore för dem i hög grad betungande, hvarför detsamma om möjligt borde från formännen aflyftas. Enligt Magistratens åsigt borde vattensläpningen till eldsvåda anordnas på basen af frivillig öfverenskommelse mellan stadens brandverk och ett visst antal formän eller andra personer, hvilka kunde vara hugade att mot skälig ersättning åtaga sig antydda forsling. Men enär beslut angående en förändrad anordning härutinnan förutsatte ärendets närmare beredning af Brandkommissionen samt i hvarje händelse skulle påkalla förökade utgifter för brandverkets underhåll, hade Magistraten, i skrivelse till Stadsfullmäktige af den 22 april 1895, öfverlemnadt ärendet till Fullmäktiges handläggning och afgörande.

Stadsfullmäktige, som remitterat framställningen till Brandkommissionens yttrande och af densamma erfarit att någon öfverenskommelse i det af Magistraten omförmälda syfte icke kunde fås till stånd, öfverlemnade vid sammanträde den 19 November 1895 ärendet till ett särskildt utsedt utskott och beslöto¹⁾ i enlighet med utskottets förslag²⁾:

att för sin del godkänna samt utverka fastställelse å följande ändrade lydelse af 5 mom. 11 § i stadens brandordning af den 17 november 1882:

„Stadens formän åligger att till sådant antal och i den ordning, Magistraten, efter Poliskammarens och brandmästarens hörande, årligen bestämmer, vid eldsvåda, då brandsignal gifves, ofördröjligen uttrycka med vatten till brandstället och med vattensläpningen fortfara så länge branden pågår och brandmästaren förordnar.

För sådant ändamål bör hvarje forman under den tid, han enligt indelning skall vara beredd att fullgöra omförmälda skyldighet, vara försedd med godkänt kärl för vattensläpningen af minst 230 liters rymd jemte dertill hörande uttappningsapparat, åtminstone fyra centimeter i genomskärning.

Forman, som underlåter att ställa sig ofvanstående föreskrifter till efterrättelse, plikte högst 20 mark“; samt

att bestämma ersättningen för vattensläpningen vid eldsvådor till 2 mark för den första och 50 penni för hvarje följande tunna vatten, som af samme forman forslas till brandstället, jemte det premierna för den första, andra och tredje tunnan i ordningen bibehållas oförändrade.

¹⁾ Stfs prot. den 4 febr. § 16. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 2.

I skrifvelse af den 18 April N:o 72 meddelar¹⁾ Magistraten att Guvernörsemetet i länet underrättat Magistraten, att Kejs. Senaten vid fördragning den 30 Mars bifallit till Stadsfullmäktiges ofvananfödda framställning samt att Magistraten öfversändt den bilaga, innehållande den fastställda förändrade lydelsen till åberopande stadgande i stadens brandordning, som åtföljt Guvernörsemetets till Magistraten aflättna skrifvelse, till Brandkommissionen för att å landets båda språk till tryck befordras såsom tillägg till stadens brandordning.

Motion angående åtgärder till arbetareklassens fromma.

Utaf Herrar L. Mechelin, C. E. Holmberg, Gust. Nyström och Rich. Heimberger hade uti en till Stadsfullmäktige inlemnad skrift af den 17 Februari väckts motion derom: att en komité af förslagsvis sju medlemmar blefve nedsatt med uppdrag att efter sådan närmare undersökning af förhållandena, som kan finnas erforderlig, till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande och förslag angående åtgärder, som vore egnade att, till fromma för den lägre arbetareklassen och den växande ungdom, som saknar anställning i regelbundet arbetee, befordra de i skriften²⁾ framhållna syftemål; och beslöto³⁾ Stadsfullmäktige, med godkännande af motionen i öfrigt, att komitén skulle bestå af 10 medlemmar, hvarjente komitén berättigades till aflönande af sekreterarebiträde använda nödigt anslag, om hvars belopp komitén i sinom tid egde att till Stadsfullmäktige inkomma med framställning.

Förslag till nytt fattigvårdsreglemente.

Uti remissresolution af den 28 December 1895 hade Guvernören i länet anhållit om Fattigvårdsinspektörens för Finland utlåtande i anledning af nytt fattigvårdsreglemente för Helsingfors stad⁴⁾; och som bemälde inspektör deremot gjort åtskilliga anmärkningar, hade Guvernören genom remissresolution af den 1 April velat lemna Stadsfullmäktige tillfälle att bemöta dessa anmärkningar. Fullmäktige beslöto⁵⁾ derföre att å det utskott, som senast behandlat ifrågavarande reglemente, uppdraga att till Fullmäktige inkomma med förslag till bemötande; hvilket äfven inlemnades⁶⁾ och af Stadsfullmäktige till alla delar godkändes⁷⁾.

Och sedan Magistratens skrifvelse af den 21 November med Guvernörens i länet den 23 föregående Oktober gifna utslag, hvarigenom fastställelse meddelats å oftanämnda reglemente, delgifvits Stadsfullmäktige, beslöto⁸⁾ Fullmäktige att reglementet skulle träda i tillämpning den 1 Juli 1897, och

¹⁾ Stfs prot. den 5 maj § 2. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 8. — ³⁾ Stfs prot. den 9 mars § 20. — ⁴⁾ 1895 års berättelse pg. 100—116. — ⁵⁾ Stfs prot. den 21 april § 1. — ⁶⁾ Stfs tryckta handl. N:o 22. — ⁷⁾ Stfs prot. den 16 juni § 18. — ⁸⁾ Stfs prot. den 24 nov. § 15.

skulle det tillställas Fattigvårdsstyrelsen för att genom dess försorg befordras till tryck.

Uti en till Stadsfullmäktige inlemnad ansökan af den 3 Maj 1895 hade Doktor A. A. Granfelt jemte sex andra personer anhållit, att Stadsfullmäktige ville af de under Fullmäktiges förvaltning stående medel anslå en summa, hvilken icke borde understiga 5,000 mark, att tillsvidare årligen, eller åtminstone för ett år framåt, användas till lönkrögeriets bekämpande, särskildt i Sörnäs förstad, sålunda att halfva beloppet öfverlemnas åt stadens polisinsättning med uppmaning att antaga tvenne polismän för att förstärka den i sagda trakt stationerade ordinarie polisen, och andra halfva beloppet lemnas till stadens drätselverk, som anmodas att på anmälan af vederbörande domstol derur i förskott utbetala utdömda vittnesarvodet i krögerimål. Säsom motiv för denna sin anhållan anföra sökandene, att det är en icke endast för ordningsmakten i staden utan äfven af stadens innevånare, särskildt dem i dess utkanter, väl känd sak, att vid sidan af den legaliserade försäljningen af spritdrycker försiggår en illegal sådan i ganska stor utsträckning; att denna smygande, olagliga utskänkning af starka varor, hvilken företrädesvis söker sin kundrets bland samfundets sämsta element och vädjar till dess lägsta passioner, är ett kräftsår, som fordrar att på det kraftigaste bekämpas; samt att, då staden är utbredd öfver en jmförelsevis ganska vidsträckt areal och dessutom befinner sig i stark tillväxt, en stor polispersonal erfordras för att kunna behörigen öfvervaka ordningen och ständigt vara till hands, när någon störning af densamma inträffar. Och hade detta ärende af Stadsfullmäktiges beredningsutskott remitterats till Drätselkammaren med anmodan att utlåta deri till Fullmäktige afgifva, samt föreslog¹⁾ Drätselkammaren efter att hafva inhämtat Poliskammarens åsigt i saken: att Stadsfullmäktige ville af de till Fullmäktiges disposition för oförutsedda behof ställda medel i och för aflönande under innevarande år af tvenne extra poliskonstaplar, hvilkas förnämsta uppgift blefve att uppdaga och lagligen beifra öfverträdelser emot rusdrycksförordningarna, äfvensom till premier åt polismän, de der ådagalagt synnerlig nit och skicklighet vid stäffandet af lönkrögeriet i staden och dess omgifningar, anslå ett belopp af inalles 2,000 mark.

Stäffande af
lönkrögeriet.

¹⁾ Drks skrf. N:o 106 af den 16 april (Stfs tryckta handl. N:o 17).

Anhållan om förbud mot malt- drycksförsäljning i Sörnäs.

I anledning häraf beslöto¹⁾ Stadsfullmäktige, som i ett sammanhang härmed behandlade en af Handlanden K. V. Snellman och Villaegaren J. Grönlund å särskilda i Sörnäs bosatta personers vägnar gjord anhållan om åtgärd i syfte att all försäljning af öl och rusdrycker blefve i Sörnäs förbjuden och hvarom Magistraten afgifvit yttrande²⁾, utmynnande hufvudsakligen i samma förslag som Drätselkammarens här ofvan anförda: att med uteslutande af anslaget för premiering till aflönande af tvenne extra poliskonstaplar med oförmälda uppgift, å Fullmäktiges dispositionsmedel anvisa 1,300 mark för tiden från den 1 Juli till årets utgång. Derjemte beslöto Stadsfullmäktige, i anledning af Magistratens ofvannämnda utlåtande, delgifva maltdrycksutskottet Magistratens uttalande derom att ju längre afläget ett försäljningsställe är beläget, desto större personliga garantier erfordrades för beviljande af försäljningsrättighet.

Tiden för utskänkning af spritdrycker.

I en till Guvernören öfver länet den 15 Februari ingifven skrift hade restauratörerne Karl König, Josef Wolontis, G. A. Wickström, Wasilii Noschis, John Catani och C. F. Nyberg anført, hurusom Guvernören, med föranledande af stadgandet i § 21 af kejsrerliga förordningen den 9 juni 1892 angående, utom annat, försäljning af bränvin, genom utslag af den 10 December samma år meddelat närmare föreskrifter om tiden för utskänkning af spritdrycker å hoteller, konditorier, restaurationer och utskänkningsställen i denna stad samt dervid bland annat förbjudit all dylik utskänkning från kl. 6 på aftonen dagen före sön- eller helgdag till kl. 9 om morgonen påföljande söcknedag, jemte det Guvernören från berörda förbud dock undantagit, förutom klubbar och andra enskilda föreningar,

a) hotell med rum för resande, dock endast på skild ansökan hos Magistraten och under förutsättning, att vederbörande föreständares personliga egenskaper erbjöde fullständig garanti mot skeende missbruk;

b) bufetterna å stadens teatrar; samt

c) stadens utvårdshus, åt hvilkas innehafvare, likaledes på ansökan och i enlighet med ofvan uttalade grunder, finge medgifvas rätt att under månaderna maj till och med september utskänka bränvin och andra spritdrycker vid „måltiderna jemväl under sön- och helgdag samt efter kl. 6 e. m. äfven utan måltid“.

¹⁾ Stfs prot. den 6 juni § 35. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 25.

I öfverensstämmelse med dessa föreskrifter, hvilka delvis hemtats från ett tidigare af Länestyrelsen den 7 juli 1890 utfärdadt förordnande i samma angelägenhet, hade utskänkningsrörelsen bedrifvits här i hufvudstaden under de senaste åren, och medgäfvos sökandene, att den skeddä anordningen visat sig mäktig att i hög grad främja nykterheten på orten jemte en deraf framkallad större sedlighet. Men å andra sidan kunde icke lemnas obeaktadt, att vid genomförandet af systemet enskilda inressen af en icke obetydlig bärvidd skjutits åt sidan. Ty för dem, hvilka här i staden innehade utskänkningsrättighet, men icke kommit i åtnjutande af de genom berörda undantagsstadganden medgifna förmåner, hade det ifrågavarande systemet visat sig i högsta måtto ofördelaktigt och på samma gång också obilligt. Det hade varit egnadt att nog djupt undergräfvat nämnda personers ekonomiska ställning och finansiella beroende, hvarigenom också grunden för deras förmåga att på ett tillfredsställande sätt fylla allmänhetens allt mera stegrade anspråk betydligt försvagats; det hade tillika, åtminstone såsom det tillämpats, framför desse sistbemälda gynnat de privilegierade utskänkningsidkarene på ett sätt, som hvarken af ortsförhållandena eller „näringsställets olika beskaffenhet“ kunde anses betingadt. Till följd häraf hade sökandene — herr Wickström för det af honom innehafda Kajsaniemi värdshus — anhållit att ofta nämnda förbud mot utskänkning af brännvin och andra spritdrycker under lördagsaftnar samt å sön- och helgdagar vid måltider och efter kl. 6 om aftonen måtte beträffande deras af kroppsarbetare nästan aldrig besökta restauranter, hvilka dessutom sköttes utan kvinlig betjening, varietéer eller andra moderna „lockbeten“, upphävas, eller, derest härtill icke bifölles, att sagda förbud utsträcktes såväl till alla, i staden befintliga hotell med rum för resande, dock sålunda att servering af spritdrycker åt dessa sistbemälda finge ske å deras rum och jemväl till måltiderna, som till bufetterna å stadens teatrar; hvarutom sökandene Wolontis, Wickström och Noschis i hvarje fall anhållit att den utskänkningsrättighet, de för närvarande egde, måtte tillförsäkras dem äfven för vintermånaderna; och hade sökandene derhos emotsett att de afsedda, förändrade bestämningarna blefve fastställda att gälla från början af den med nästkommande juni månad ingående perioden för brännvinsutskänkningshärstades.

Öfver förestående ansökan hade Guvernören infordrat äfven Stadsfullmäktiges yttrande, och föreslog¹⁾ det utskott, till hvars förberedande

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 24.

behandling Stadsfullmäktige remitterat ärendet, på anförda skäl: att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till sökandenes anhållan, för så vidt de hemställa om att dem måtte tillåtas att å deras uppgifna värds- hus utskänka spirituosa å tider, då sådan utskänkning är medgifven å hotellen samt bufetterna å stadens teatrar.

Derjemte förordade utskottet att i händelse ansökningen i följd af formel betänklighet eller af annan anledning icke vinner Guvernörens bifall, Fullmäktige ville taga i öfvervägande, huruvida icke ifrågavarande, för utskänkningen i staden utfärdade föreskrifter kunde underkastas om- arbetning i syfte att aflägsna de skäl till anmärkning mot desamma, som, efter hvad i Utskottets betänkande framhållits, förefinnas.

Vid ärendets föredragning beslöto¹⁾ Stadsfullmäktige godkänna för- sta klämman i utskottets betänkande samt återremittera ärendet till ut- skottet, som egde inkomma med förslag till sådana föreskrifter, som i betänkandets andra kläm afses.

Ordnande af ut-
minuterung och
utskänkning af
spritdrycker för
tiden från den 1
Juni 1896 till
den 1 Juni 1898

Som det på grund af stadgandet i § 6 af Kejs. förordningen den 9 Juni 1892, angående bland annat försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spritdrycker, ankom å Magistraten att under Januari månad öfverlemna åt Stadsfullmäktige att besluta huruvida och till hvil- ket antal rättigheter till utminuterung och utskänkning af spritdrycker böra för tiden mellan den 1 Juni 1896 och den 1 Juni 1898 i staden upp- låtas, äfvensom i hvilka trakter af staden utminuterungs- och utskänk- ningsställen icke få finnas, hade Magistraten, efter att hafva inhemtat Poliskammarens yttrande i ärendet, uti skrifvelse af den 20 Januari för- ordat att gällande bestämningar i hufvudsak fortfarande borde bibehåll- las och föreslår Magistraten för ordnandet af utminuterungen och utskänk- ningen under ifrågavarande tidsperiod, att antalet rättigheter

a) till utminuterung af bränvin och sprit blefve faststaldt till fem;

b) till minutförsäljning af andra spritdrycker än bräuvin och sprit till tjugufem; samt

c) till utskänkning af spritdrycker till femtiofem, af hvilka likväl icke alla borde omedelbart utgifvas utan några hållas tillsvicare dispo- nibla för möjligen uppstående behof.

Derjemte öfverlemnar Magistraten till Fullmäktiges bepröfvande, hu- ruvida icke samma anordning som hittills borde följas i fråga om plat- sernas för denna rörelses utöfvande eller att utminuterungs- och utskänk-

¹⁾ Stfs prot. den 16 juni § 19.

ningsställen icke borde få förefinnas inom sjette, sjunde och åttonde stadsdelarne och ej heller uti första stadsdelen norr om Fredsgatan eller vid de delar af fjerde och femte stadsdelarne, som äro belägna vester om Fredrikskatan och icke heller utom stadens tullar; samt att i stadens öfriga delar hvarken utminuterung eller utskänkning af spritdrycker finge bedrifvas i närheten af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller sådant ställe, der större tillopp af folk eger rum, likasom ej heller vid Salutorget, Vestra kajen och de till tullarne närmast belägna delar af östra och vestra Henriksgatan, från hvilka undantag likväl borde göras för hotel, belägna vid Salutorget, för platserna Alphyddan, Kajsaniemi, Sörnäs, Blekholmen, Högholmen och Brunnshuset samt för teatrar och klubbar; och blef detta Magistratens förslag af Stadsfullmäktige till alla delar godkändt ¹⁾).

Från sålunda fastställda regler gjordes senare det undantag att Handlanden F. J. F. Sjöblom på Poliskammarens och Magistratens förord berättigades ²⁾ flytta den af honom i gården N:o 2 vid Södra Magasinsgatan bedrifna utminuterung af spritdrycker till sökandens egande gård N:o 6 vid Vestra kajen.

Enligt 10 § i Kejs. förordningen af den 2 April 1883 åligger det Magistrat att inom Januari månad hvartannat år inhemta Stadsfullmäktiges yttrande, huruvida och till hvilket antal rättigheter till utskänkning af maltdrycker böra för nästinstundande två år upplåtas, äfvensom i hvilken trakt af staden hvarje utskänkingsställe må finnas. Till efterkommande häraf hade Magistraten i skrifvelse af den 20 Januari till Stadsfullmäktige öfverlemnat förslag till ordnande af utskänkningen utaf maltdrycker för tiden från den 1 Juni 1896 till den 1 Juni 1898, jemte det Magistraten tillika insändt Poliskammarens, af Magistraten begärda utlåtande i saken, och utgick Magistratens förslag på oförändradt bibehållande af gällande ordning ³⁾. Stadsfullmäktige beslöto ⁴⁾ på förslag ⁵⁾ af det utskott, som för ärendets beredning utsetts ⁶⁾: att antalet rättigheter till utskänkning af maltdrycker under tiden från den 1 Juni 1896 till den 1 Juni 1898 skulle blifva trettio, förlagda, tre inom första stadsdelen, sex inom andra, fem inom tredje, sex inom hvardera af fjerde och femte stadsdelarne, två inom sjette och lika många inom sjunde stadsdelen; samt att deremot utskänkning af maltdrycker ej finge bedrifvas i åttonde och nionde stadsdelarne samt icke å stadens afhysta område utom stadsplanen.

Ordnande af maltdrycks försäljningen för tiden från den 1 Juni 1896 till den 1 Juni 1898.

¹⁾ Stfs prot. den 21 jan. § 14. — ²⁾ D:o d:o den 10 nov. § 25. — ³⁾ Se 1894 års berättelse pg. 110. — ⁴⁾ Stfs prot. den 18 febr. § 12. — ⁵⁾ Stfs tryckta handl. N:o 5. — ⁶⁾ Stfs prot. den 4 febr. § 18.

Derjemte beslöto Stadsfullmäktige att utskänkning af maltdrycker ej heller finge ega rum vid Brunns-gatan och Wilhelmsgatan.

Ordningsregler
för begagnande
af lyftkranen å
Magasinskajen.

På Hamnkontorets framställning om behovet af ordningsregler för begagnande af 25 tons lyftkranen å Magasinskajen föreslog ¹⁾ Drätselkammaren, efter att i ärendet hafva inhemtat Hamnbyggnadsdelegationens yttrande, med mindre förändringar uti Hamnkontorets förslag, att Stadsfullmäktige ville godkänna följande ordningsregler för ifrågavarande lyftkran:

Då någon önskar begagna lyftkranen, göres derom anmälan på Hamnkontoret och undertecknas på samma gång förbindelse att icke lyfta någon tyngd öfver 25,000 kilogram uti en lyft samt att, i händelse genom öfverträdande häraf skada tillskyndas kranen, ansvara för densamma.

Den som använder kranen anskaffar nödigt arbetsmanskap och så kalladt påslagningsgods d. v. s. stroppar, längor, kettingar m. m. men Hamnkontoret tillförordnar af sitt folk en person, som gifver nödiga anvisningar för kranens begagnande och håller uppsigt under det arbetet fortgår.

Afgiften för kranens begagnande erlägges å Hamnkontoret efter slutfördt arbete eller senast dagen derpå.

Från ansvar och ersättning för de skador till person eller egendom, som vid kranens begagnande tilläfventyrs kunna inträffa, frisäger sig staden.

Såsom afgift för kranens begagnande föreslog Drätselkammaren 3 mark per hvarje hel timme eller del deraf.

Af sålunda influtna medel skulle den hamnkonstapel, som vid kranens anlåtande ombesörjer uppsigten vid lossning och lastning, tillförsäkras en ersättning af 40 penni i timmen för arbete vid kranen under dagen, räknadt från kl. 6 f. m. till kl. 7 e. m., och 80 penni i timmen under öfrida delar af dygnet.

Och blef ²⁾ Drätselkammarens framställning af Stadsfullmäktige godkänd.

Utredning om
stämpelskattens
belopp.

Sedan Drätselkammaren jemte skrifvelse ³⁾ till Stadsfullmäktige inkommit med statistiska uppgifter ⁴⁾ öfver de belopp, hvilka under tiden från den 1 Juli 1895 till samma dag år 1896 influtit å de viktigaste skattetitlar, gällande stämpelförordning innehåller, och derjemte framhållit

¹⁾ Drks skrf. N:o 133 af den 23 april. — ²⁾ Stfs prot. den 5 maj § 23. — ³⁾ Drks skrf. N:o 196 af den 20 aug. — ⁴⁾ Se 1895 års berättelse pg. 151.

att enligt Drätselkammarens förmenande uti ny nådig stämpelförordning momentet uti § 6 (pg. 46) af bestående förordning i ämnet rörande köpe- eller salu- samt gåfvo- och bytesbref eller annan öfverlåtelsehandling å fast egendom i stad eller på landet borde undergå sådan förtydligande omredigering, att deraf otvetydigt framgick, att bestämmelsen hänför sig äfven till byggnader och anläggningar å arrendemark, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige: att de inlemnade uppgifterna skulle till Magistraten öfversändas och desamma biläggas transumt af Drätselkammarens förenämnda förslag, hvarhos berörda förslag skulle af Stadsfullmäktige till beaktande förordas.

Sedan Guvernören i länet enligt Kejs. Senatens beslut i skrif-
 velse till Magistraten af den 3 Mars låtit affordra Stadsfullmäktige under-
 dånigt utlåtande i anledning af ett utaf en komité utarbetadt förslag till
 förordning om förstäder och andra med dem likartade samhällen, hade
 Stadsfullmäktige lemnat ²⁾ ärendet till beredning utaf ett särskildt utsedt
 utskott, som sammanfattade sina anmärkningar ³⁾ mot förslaget uti föl-
 jande punkter:

Yttrande angående lagförslaget till ordnande af förstäders och liknande samhällens kommunala och andra förhållanden.

att förslaget icke innehåller eller bygger på några utredda och fastställda allmänna principer beträffande organisationen och förvaltningen af ifrågavarande samhällen;

att detsamma tvärtom öfverlemnar frågan härom att lösas in casu uti administrativ väg, närmast af guvernörerne;

att förslaget icke på något säkert och uttömmande sätt besvarar frågan om kommunens, medlemmarnes i samhället och jordegarens inbördes rättigheter och skyldigheter; samt

att förslaget möjliggör öfverhöfvan stora anspråk på samhällsmedlemmarne äfvensom på jordegaren, såväl i ekonomiskt afseende som, hvad särskildt beträffar de förra, med hänsigt till deras förmåga att sköta samhällets angelägenheter.

Och ansåg utskottet vid anförda förhållande, att det icke erfordrades af utskottet att ingå på detaljerna i förslaget, utan föreslog att Stadsfullmäktige ville besluta: att med uttalande af hvad utskottet framhållit i underdånighet endast öfverlemna, huruvida icke föreliggande, svårlösta fråga borde underkastas förnyad beredning.

Detta utskottets förslag blef äfven godkändt ⁴⁾ af Stadsfullmäktige,

¹⁾ Stfs prot. den 8 sept. § 17, — ²⁾ D:o d:o den 9 mars § 23. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 12. — ⁴⁾ Stfs prot. den 12 maj § 3.

som dessutom gjorde speciella anmärkningar emot §§ 1, 2, 3, 4, 7 och 29 uti det af bemälda komité uppgjorda förslaget till förordning.

Utskännings-
aktiebolagets
anhållan om för-
bud mot veloci-
pedåkning å
Fölisön.

I anledning af Magistratens skrifvelse af den 7 December N:o 1,665, hvari Stadsfullmäktiges yttrande infordras i anledning af Helsingfors utskänningsaktiebolags ansökan hos Guvernören i länet om vitesförbud för velocipedåkning å Fölisön, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige förorda vitesförbud för velocipedåkning å Fölisön endast från kl. 6 e. m. dagen före sön- och helgdagar intill påföljande hvardagsmorgon.

Decharge åt Hel-
singfors utmini-
teringsaktiebo-
lag.

Vid föredragning af Magistratens skrifvelse af den 8 April med berättelse om verkställd revision af Helsingfors utminuteringsaktiebolags räkenskaper för år 1895 beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige bevilja direktionen ansvarsfrihet för handhafvandet af bolagets förvaltning under sagda år.

Ändring i för-
ordningen om
försäljning af
maltdrycker.

Sedan Stadsfullmäktiges beredningsutskott, med afseende å olämpligheten af den i gällande förordning om försäljning af maltdrycker af den 7 Juni 1892 ingående bestämningen derom, att utlåtande bör af Stadsfullmäktige afgifvas rörande vederbörande sökandes lämplighet att handhafva sådan försäljning, i det den för pröfning af dylika frågor erforderliga personalkänedom icke kunde förutsättas hos Stadsfullmäktige uti en stad med så stor folkmängd som Helsingfors, der i de flesta hithörande fall Fullmäktige måste förlita sig på Poliskammarens yttrande, ansett sig böra framhålla såsom önskvärdt att landtdagsmän från Helsingfors skulle vid instundande ständermöte söka verka för en ändring af berörda förordning derhän, att för hufvudstadens vidkommande något yttrande af Stadsfullmäktige icke behöfde i frågor af antydd art inhemtas, förenade sig ³⁾ Stadsfullmäktige enhälligt om detta beredningsutskottets uttalande.

Besättande af
läkaretjensten
vid arbets- och
fattiggårdens
samtliga afdel-
ningar och di-
striktläkaretjen-
sten i Tölö.

På Helsovårdsnämndens derom gjorda framställning beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige, att såväl läkaretjensten vid arbets- och fattiggårdens samtliga afdelningar som ock distriktsläkaretjensten i Tölö, hvilka tvenne tjänster enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 11 Juni 1895 ⁵⁾ voro besatta endast tillsvidare, skulle omedelbart anslås lediga och besättas läkaretjensten vid arbets- och fattiggården på sex år eller till utgången af år 1901 och läkaretjensten i Tölö distrikt till den 1 Juni 1898, med hvilken dag också stadens öfriga distriktsläkares tjenstetid utgår; och gjordes alltså anhållan om tjänsternas ledigansläende hos Magistraten.

Vid föredragning af Magistratens i anledning häraf till Stadsfull-

¹⁾ Stfs prot. den 15 dec. § 4. — ²⁾ D:o d:o den 21 april § 19. — ³⁾ D:o d:o den 15 dec. § 17. — ⁴⁾ D:o d:o den 21 jan. § 8. — ⁵⁾ Se 1895 års berättelse pg. 70.

mäktige insända ansökningshandlingar jemte skrifvelse af den 28 Mars, utsågo ¹⁾ Stadsfullmäktige, efter att derförinnan hafva inhemtat Helsevårdsnämndens yttrande till läkare vid stadens arbets- och fattiggårds samteliga sjukafdelningar Doktor Emil Hougberg; och till läkare i Tölö distrikt medicinlicentiaten Albert Johan Sundholm.

Sedan Magistraten jemte skrifvelse af den 8 April öfversändt ²⁾ inlemnade ansökningar om läkaretjensten vid Maria sjukhusets epidemiatdelning, valdes ³⁾ härtill Medicinlicentiaten Max Björkstén.

Läkaretjensten vid Maria sjukhusets epidemiska afdelning.

Uti skrifvelse för den 17 Juni underrättar Magistraten emellertid att Medicinlicentiaten Björkstén under samma dag till Magistraten inlemnadt ansökning om entledigande från sin ofvanberörda befattning samt att Magistraten anmodat Helsevårdsnämnden vidtaga åtgärd om tjenstens bestridande tills densamma kunde varda återbesatt. Och beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige att bevilja det ansökta afskedet samt hos Magistraten anhålla om åtgärd för tjenstens ledigansläende.

På grund af Stadsfullmäktiges beslut af den 19 November 1895 hade bokhållare-, kassörs- och vågmästarebefattningarna vid stadens Trafikkontor anslagits lediga och hade inom den utsatta ansökningstiden anmält sig såsom sökande: till bokhållaretjensten 10; till kassörsbefattningen 2; och till vågmästareplatsen 9 personer samt utsågo ⁵⁾ Stadsfullmäktige, sedan Drätselkammaren insändt ⁶⁾ ansökningshandlingarna, Trafikkamrereans och eget förslag till tjensternas besättande till bokhållare t. f. bokhållaren Frans Lamminen; till kassör t. f. kassören, fröken Anna Weltingk; och till vågmästare t. f. vågmästaren Ivar Liljeros.

Besättande af tjensterna vid Trafikkontoret.

Sedan Hamnkaptenen i skrifvelse för den 1 Januari anmält, att den nyvalda bokhållaren vid Hamnkontoret, kaptenen P. A. Askolin föregående dag aflidit, hade Drätselkammaren ej mindre vidtagit åtgärd om tjenstens besättande med vikarie än ock i den ordning, § 7 af gällande reglemente för Drätselkammaren innehåller och under förbehåll af 6 månaders ömresidig uppsägning, anslagit tjensten ledig att inom 30 dagar ansökas; och hade inom den utsatta tiden till Kamraren inlemnats 7 ansökningsskrifter, hvilka jemte Drätselkammarens och Hamnkapteneus yttrande i ärendet till Fullmäktige insändes ⁷⁾; samt utsågs vid af Stadsfullmäktige förrättadt val till befattningen sjökaptenen Julius Hjelt.

Besättande af Hamnkontors-bokhållaretjensten.

¹⁾ Stfs prot. den 21 april § 12. — ²⁾ D:o d:o den 5 maj § 35. — ³⁾ D:o d:o den 12 maj § 9. — ⁴⁾ D:o d:o den 8 sept. § 16. — ⁵⁾ D:o d:o den 18 febr. § 5. — ⁶⁾ Drks skrif. N:o 22 af 30 jan. — ⁷⁾ D:o d:o N:o 31 af den 13 febr.

Finsk medbor-
gareätt och
näringsrätt.

Uti 33 fall tillstyrkte Stadsfullmäktige beviljande af finsk medborgareätt åt utlänningar ¹⁾) och uti 26 fall tillstånd till bedrivande af handel eller annan näring ²⁾).

Äfven tillstyrkte Stadsfullmäktige 1 rättighet till handel med giftiga ämnen ³⁾); samt uti 1 fall rättighet att hålla biljard ⁴⁾) för allmänhetens begagnande.

Handel med
spritdrycker.

I afseende å handeln med spritdrycker förordade Stadsfullmäktige på förslag af det utskott, som tillsatts för beredning af hithörande ärenden, beviljande af rätt till partihandel med bränvin och sprit ⁵⁾) uti 7 fall; rättighet att utminutera ⁶⁾) bränvin uti 2 fall, nämligen åt Helsingfors Utskänknings aktiebolag å tre ställen, eller i gårdarne N:o 5 vid Glogatan, N:o 15 vid Andrégatan och N:o 10 vid Fabiansgatan, samt åt Helsingfors Utminuterings aktiebolag å två ställen, eller i gården N:o 21 vid Alexandersgatan och N:o 27 vid Stora Robertsgatan; rätt att utminutera andra spritvaror än bränvin och sprit uti 26 ⁷⁾) fall, nämligen åt följande personer och handelsfirmor: Nikander, Relander, Turdén, J. C. Maexmontan, Ernst Nyberg & C:o, Hirvonen, Hjelt & Lindgren, Luther & Rudolph, Bergroth, Ahlfors, Holmström, I. H. Wickel, Salin, Bröder Popoff, Pletschikoff, Ekberg, Riedell, Pihlgren, Rohde, Kåhlman, Palmroos, Sjöblom, Sjöberg, Holmqvist, Jansson samt Eklund & C:o; rättighet att utskänka bränvin och andra spritdrycker uti 43 ⁸⁾) fall, nämligen åt följande sökande: Helsingfors Utskänknings aktiebolag å uppgifna sex utskänkningsställen, Ahlfors, Blomqvist, Blomberg, Catani, Nya teaterhusaktiebolaget, Arbetets Vänner, Suomalainen klubi, Garbatoff, Gummesson, Holappa, Helsingfors Frivilliga Brandkår, Hult, Haglund, Jernvägsmannaföreningen, König, Maexmontan-Knief, Nikolajeff, Nymark, Nyström, Nyländska Jaktklubben, Karl Fredrik Nyberg, Osolin, Pihlgren och Wickel, Piehl, Svenska klubben, Söderström, Tornainen, Wickström i Kaisaniemi och N:o 9

¹⁾ Stfs prot. den 21 febr. § 1; den 4 febr. § 19; den 9 mars §§ 3, 4 och 6; den 31 mars §§ 1, 2, 3, 4, 5, 28 och 29; den 21 april § 20; den 5 maj §§ 4 och 5; den 12 maj § 11; den 16 juni §§ 3, 4, 33 och 40; den 8 sept. §§ 4, 5, 6, 7, 8, 9 och 10; den 29 sept. §§ 5 och 22; den 10 nov. §§ 22 och 23; den 24 nov. §§ 1 och 2. — ²⁾ D:o d:o den 18 febr. § 16; den 9 mars § 2; den 31 mars § 6; den 21 april § 2; den 5 maj §§ 6, 7 och 8; den 16 juni §§ 5, 6, 30 och 31; den 8 sept. §§ 12, 13 och 14; den 29 sept. §§ 2, 3 och 4; den 20 okt. § 1; den 10 nov. §§ 2 och 3; den 24 nov. § 18; den 8 dec. §§ 1, 2 och 3; den 15 dec. §§ 2 och 13; — ³⁾ D:o d:o den 16 juni § 32. — ⁴⁾ D:o d:o den 21 april § 3. — ⁵⁾ D:o d:o den 21 april § 5; den 5 maj §§ 11, 12 och 13; den 16 juni §§ 28 och 34; den 29 sept. § 7. — ⁶⁾ D:o d:o den 31 mars § 22. — ⁷⁾ et ⁸⁾ D:o d:o den 31 mars § 22 och tryckta handl. N:o 11.

vid Östra Henriksgatan, Wolontis, Noschis, Typografernas förening, Bergström, Podvorskij, Natus, Tukiainen, direktionen för Alexandersteatern, Himberg, Finska teaterhusaktiebolaget, Edberg, Finska jagtföreningen ¹⁾, Handegillet ²⁾, Polytekniska föreningen ³⁾. Tillfällig utskänkningsrätt för några dagar vid utställningar, lotterier, cirkusföreställningar m. m. förordades dessutom åt Finska Kennelklubben ⁴⁾, Fiskeriföreningen ⁵⁾, Nyländska studentafdelningen ⁶⁾ och Restauratören N. Håkansson ⁷⁾.

Sedan inom utsatt ansökningstid till Magistraten ingifvits åttioen Handeln med viner och svagare rusdrycker. ansökningar om rättighet att här i staden under tiden från den 1 nästkommande Juni till samma dag år 1898 idka minuthandel med viner och andra svagare rusdrycker, hade Magistraten, efter det Poliskammaren aflemnats infor dradt yttrande, uti skrivelse af den 25 Februari insändt berörda handlingar till Stadsfullmäktige äfvensom anhållit om Fullmäktiges yttrande öfver ansökningarna. I anledning häraf beslöto ⁸⁾ Stadsfullmäktige, efter att hafva inhemtat yttrande och förslag ⁹⁾ af nästofvan anförda utskott, uttala:

att ansökningarna N:ris 58 Tallberg, 33 Person, 41 Hiltunen och 59 Isaksson synts Stadsfullmäktige icke kunna till pröfning upptagas;

att Stadsfullmäktige afstyrka de ansökningar, som inlemnats af N:ris 1 Toivonen, 3 Blomberg, 4 Ekman, 5 Melichoff, 7 Holmberg, 13 Wilén, 14 Kovin, 15 Nikolajeff, 17 hustru Dahlgren, 18 Malmberg, 22 Asp, 26 hustru Eklund, 30 Jaatinen, 36 Fröberg, 38 Olin, 39 Blomqvist, 43 Tilli, 44 Hasselberg, 48 Stenros, 49 Pesola, 51 Outinen, 52 Iljinoff, 53 Lindell, 54 Prehti, 55 August Verner Sundell, 56 Fedosejeff, 60 Tilén, 61 Salminen, 63 Lindfors, 64 Frans Edvard Sundell, 72 Karlsson, 73 Löf, 76 Schincke, 79 Olenius, 80 Himberg och 81 Kuitunen;

men att Fullmäktige deremot förorda minutförsäljningsrättighet åt följande sökande: N:ris 2 Poschner, 6 Jerofejeff, 8 Poschahonoff, 9 Axel Birger Nyberg, 10 Etholén, 11 Lindgren, 12 Lund, 16 Kåhlman, 19 Skogster, 20 Wallin, 21 Wickel, 23 Kullias, 24 Nyberg och Weckström, 25 Långhjelm, 27 Wassholm, 28 Floberg, 29 Fred, 31 Relander, 32 Lauraeus, 34 Helsingfors allmänna konsumtionsförening, 35 Hagelberg, 37 Schkolnoff, 40 hustru Sundman, 42 Hagelin, 45 Johansson, 46 Jääskeläinen, 47

¹⁾ Stfs prot. den 31 mars § 35. — ²⁾ D:o d:o den 5 maj § 10. — ³⁾ D:o d:o den 29 sept. § 6. — ⁴⁾ D:o d:o den 5 maj § 37. — ⁵⁾ D:o d:o den 16 juni § 26. — ⁶⁾ D:o d:o den 8 sept. § 21. — ⁷⁾ D:o d:o den 10 nov. § 8. — ⁸⁾ D:o d:o den 9 mars § 22 och den 31 mars § 21. — ⁹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 9.

A. W. Eklund & Co, 50 Öhman, 57 Jakob Hesechiel Dahlgrén, 62 Jalonen, 65 Nyman, 66 Hedberg, 67 Isaksson, 68 Tilander, 69 Strömberg, 70 Weckman, 71 Nordfors, 74 Rubzoff, 75 Tollet, 77 Helenius och 78 Frans August Sundman.

Senare under årets lopp förordade Stadsfullmäktige uti ytterligare 6 fall¹⁾ tillstånd till handel med viner och svagare rusdrycker.

Rätt att försälja
maltdrycker.

Rörande rätt till försäljning af öl och andra maltdrycker behandlades af Stadsfullmäktige under året 102 särskilda ansökningar och afgafs dervid efter ärendenas beredning af vederbörande utskott i de flesta fall tillstyrkande eller afböjande yttrande i öfverensstämmelse med Poliskammarens förslag.

Enkefru Sinebrychoffs m. fl. besvär i anledning af Stadsfullmäktiges beslut att upplåta plats för arkeologisk museibyggnad å Jernvägstorget.

Sedan Stadsfullmäktige genom Magistratens skrifvelse af den 28 Januari med Guvernörens i länet den 16 i samma månad gifna utslag å enkekommerserådinnan Anna Sinebrychoffs med fleres besvär öfver Stadsfullmäktiges beslut i fråga om upplåtande till statsverket af tomt för en museibyggnad å Jernvägstorget underrättats, att Guvernören lemnat besvären utan afseende, besvärändene likväl obetaget att, i händelse den ifrågavarande museibyggnaden, på grund af Stadsfullmäktiges till statsverket gjorda anbud komme att å norra ändan af Jernvägstorget uppföras, särskildt, i fall af fog, vid vederbörlig domstol af staden utkräfvat ersättning för den minskning i värde och de öfriga olägenheter besvärändenes egande Wilhelmsbadstomter derigenom tillskyndades, beslöto²⁾ Stadsfullmäktige, med afseende å möjligheten deraf att, sedan museibyggnaden blifvit å ifrågavarande tomt uppförd, ersättningstalan skulle af besvärändene vid vederbörlig domstol väckas, till regeringen ingå med underdånig anmälan att, för den händelse sådan talan väckes och ersättning besvärändene tilldömes, denna icke kunde drabba stadskassan.

Stadsfullmäktige under år 1896.

Stadsfullmäktige under året voro: senatoren L. Mechelin (ordf.), öfversten K. Antell, handlanden J. E. Cronvall, vicehäradshöfdingen F. Jansson, handlanden G. Paulig, professorn J. W. Runeberg, agronomen O. Th. Widerholm, öfverdirektören S. Gripenberg, justitierådmannen A. Nyberg, handlanden K. H. Renlund, boktryckarefaktorn A. Finander, magister E. Nordström, packhusinspektorn V. W. Hongberg, handlanden

¹⁾ Stfs prot. den 12 maj § 15 och den 20 okt. § 11. — ²⁾ D:o d:o den 4 febr. § 2.

N. A. Turdén, pastorn K. T. Broberg, bankdirektören F. K. Nybom, saksföraren K. Castrén, maskinisten V. Sohlman, professorn O. Engström, handlanden Hj. Schildt, medicinedoktorn A. Holmberg, byggmästaren K. G. Sivenius, handlanden P. Sinebrychoff, öfverintendenten H. Åkerman, ingenjören C. E. Holmberg, referendariesekreteraren F. Stjernvall, apotekaren A. Osberg, filaren J. G. Lindeberg, handlanden M. I. Koroleff, handlanden M. Hallberg, medicinedoktorn E. Juslin, skraddaremästaren O. Olander, protokollssekreteraren T. J. Boisman, vicekonsuln J. N. Carlander, kommerserådet V. Ek, referendariesekreteraren J. A. Nordman, arkitekten M. Schjerfbeck, maskiningeniören K. Söderman, bankdirektörsassistenten A. Granfelt, fabrikanten R. Heimberger, professorn K. G. Nyström, byrådirektören C. B. Federley (viceordf.), filosofiedoktorn A. Ramsay, senatskamreraren R. Erenius, magistern A. R. Frenckell och filosofiekandidaten M. Holmberg.

Stadsfullmäktige sammanträdde under året 17 gånger.

Paragrafantalet i Fullmäktiges protokoll utgjorde 437 och antalet bref, som å Fullmäktiges vägnar aflätos, uppgick till 425.

Stadsfullmäktiges sammanträden, protokoll och bref.